

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Č. j. MV-179143-8/PO-IZS-2021

Praha 22. prosince 2021
Počet stran: 123

S c h v a l u j e : genmjr. Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., MBA
.....
 generální ředitel HZS ČR

Řád výkonu služby
v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků,
sborů dobrovolných hasičů obcí
a sborů dobrovolných hasičů podniků

Platnost od 1. ledna 2022

ŘÁD VÝKONU SLUŽBY V JEDNOTKÁCH HASIČSKÝCH ZÁCHRANNÝCH SBORŮ PODNIKŮ, SBORŮ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCÍ A SBORŮ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ PODNIKŮ

Čl. 1

Obecná ustanovení

- (1) Řád výkonu služby v jednotkách požární ochrany (dále jen „jednotka“) se vztahuje na jednotky hasičských záchranných sborů (dále jen „HZS“) podniků, jednotky sborů dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“) obcí, jednotky SDH podniků a požární hlídky, pokud jsou zřízeny místo jednotek.
- (2) Výkonem služby zaměstnanců a členů (dále jen „hasiči“) zařazených v jednotkách se rozumí veškerá činnost směřující k předcházení požárům a jejich zdolávání, snižování následků živelních pohrom a jiných mimořádných událostí včetně zvyšování akceschopnosti jednotky. Výkon služby probíhá v organizačním nebo operačním řízení:
- organizační řízení* se uplatňuje při činnosti hasičů v jednotce k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů jednotek,
 - operační řízení* se uplatňuje při zásahu jednotky a plnění úkolů daných právním předpisem ¹, jde o činnost od přijetí zprávy o skutečnostech vyvolávajících potřebu nasazení jednotky do jejího návratu na základnu po zásahu ².
- (3) Operační řízení má přednost před řízením organizačním. V operačním řízení mohou být stanoveny jiné vztahy podřízenosti než v organizačním řízení, např. funkce velitele zásahu je jen v operačním řízení.

Část I.

ORGANIZACE A ZŘIZOVÁNÍ JEDNOTEK

Čl. 2

Druhy a kategorie jednotek

- (1) **Jednotkou** se v organizačním řízení rozumí organizovaný útvar zřízený v souladu se zákonem ³, s vnitřní hierarchií a dělbou práce tvořený hasiči, vybavený požární technikou (automobily) a věcnými prostředky (výstroj hasičů, nástroje, agregáty, apod.) pod vedením velitele jednotky.
- (2) **Druh jednotky** – se odvozuje od zřizovatele jednotky a od pracovně právních vztahů hasičů při výkonu služby v jednotce ke zřizovateli v souladu s právním předpisem ⁴.
- (3) **Jednotka HZS podniku** – jednotka zřízená za podmínek uvedených v právním předpisu ⁵, kde výkon služby vykonávají zaměstnanci právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby (dále jen „podnik“) jako svoje zaměstnání.

¹ § 70 odst. 1 a odst. 5 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

² § 70 odst. 2 a odst. 3 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

³ Např. § 65 až § 69 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁴ § 65 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵ § 67 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

(4) **Jednotka SDH podniku** - jednotka zřízená za podmínek uvedených v právním předpisu ⁶, kde výkon služby vykonávají zaměstnanci podniku, zpravidla mimo svoji hlavní pracovní náplň v podniku.

(5) **Jednotka SDH obce** – jednotka zřízená za podmínek uvedených v právním předpisu ^{6, 7}, zpravidla jako organizační složka obce, kde výkon služby vykonávají dobrovolně členové jednotky SDH obce, kteří mají s obcí uzavřen pracovně právní vztah (pracovní poměr, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti) nebo jinou smlouvu o členství v jednotce, která nezakládá pracovně právní vztah, pouze vztah člena k jednotce SDH obce.

(6) **Požární hlídka** – organizovaný útvar se statusem jednotky za podmínky, že je požární hlídka zřízená v souladu s právním předpisem ⁸ místo jednotky.

(7) **Společná jednotka** – jednotka zřízená za podmínek uvedených v právním předpisu ⁹, jejíž druh vyplývá z druhů jednotek, které jsou povinny organizační složky Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „HZS ČR“), obce nebo podniky zřídit.

(8) **Hasič** – zaměstnanec vykonávající službu v jednotce HZS podniku jako svoje zaměstnání, člen jednotky SDH obce, člen jednotky SDH podniku nebo člen zařazený v požární hlídce.

(9) **Velitel jednotky** – je ustanoven zřizovatelem jednotky určitého druhu jednotky, odpovídá za výkon služby. V souladu s vnitřní organizací jednotky, stanovenou jejím zřizovatelem, je velitelem jednotky také velitel stanice HZS podniku, velitel směny HZS podniku, velitel čety, velitel družstva nebo vedoucí skupiny ¹⁰ nebo v operačním řízení určený velitel pro hasiče daného druhu jednotky, popř. v odřadu složeného z několika druhů jednotek.

(10) **Jednotka je charakterizována**

- a) *velikostí*, která je vyjádřena počtem hasičů v ní,
- b) *kategorií*, která v návaznosti na druh jednotky vyjadřuje operační působnost pro použití k zásahům, a to zejména pro svého zřizovatele (podnik, obec), tzn. *místní působnost* nebo pro použití na větším území než na území svého zřizovatele, tzn. *územní působnost*; součástí operační působnosti je také stanovená doba pro výjezd jednotky z místa dislokace k zásahu,
- c) *taktickou hodnotou*, kterou je schopnost provádět určitý rozsah činností odpovídající velikosti jednotky a jejímu vybavení požární technikou a věcnými prostředky, např. počet nasazených proudů k hašení.

(11) **Kategorie jednotek**

- a) *s územní působností* zasahující i mimo území svého zřizovatele
 - **JPO I** - jednotka hasičského záchranného sboru kraje (dále jen „HZS kraje“), s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 2 minut,
 - **JPO II** - jednotka SDH obce, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace, která zabezpečuje jeden (JPO II/1) nebo dva (JPO II/2) výjezdy družstva minimálně o zmenšeném početním stavu a zřizuje se ve vybrané obci s počtem obyvatel zpravidla nad 1000 a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 5 minut,
 - **JPO III** - jednotka SDH obce s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace, která zabezpečuje jeden (JPO III/1) nebo dva (JPO III/2) výjezdy družstva

⁶ § 68 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁷ § 29 odst. 1 písm. a) a § 68 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁸ § 69 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁹ § 69a zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ § 4 odst. 2 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.

minimálně o zmenšeném početním stavu a zřizuje se ve vybrané obci s počtem obyvatel zpravidla nad 1000 a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 10 minut,

b) **s místní působností** zasahující zejména na území svého zřizovatele, pokud není v případě rozsáhlých mimořádných událostí požadován výjezd jednotky jinam v souladu s právním předpisem ¹¹

- **JPO IV** - jednotka HZS podniku,
- **JPO V** - jednotka SDH obce s působností zpravidla pro území obce, která ji zřizuje,
- **JPO VI** - jednotka SDH podniku,
- **JPO N** - jednotka SDH obce nebo podniku, která není zařazena do plošného pokrytí území kraje jednotkami. Požadavky na tuto jednotku jsou stejné jako u jednotky kategorie JPO V. Nezařazena do plošného pokrytí je také požární hlídka.

Jednotky kategorií JPO I až JPO VI jsou základními složkami integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) ¹².

(12) **Jednotka SDH vybrané obce** ¹³ - je jednotka SDH obce kategorie JPO II nebo JPO III. Může to být ve zvláštním případě také jiná jednotka SDH obce, která na výzvu krajského operačního a informačního střediska (dále jen „KOPIS“) HZS kraje zasáhla mimo územní obvod obce, která ji zřídila, nebo obcí, které ji zřídily na základě smlouvy o sdružení.

(13) Trvalé místo dislokace jednotky se nazývá

- a) **hasičská stanice** - objekt a související prostory určené pro nepřetržitý výkon služby zaměstnanců podniku zařazených v jednotce HZS podniku a určené pro požární techniku a věcné prostředky požární ochrany,
- b) **hasičská brojnice** - objekt a související prostory určené pro výkon služby hasičů zařazených v jednotce SDH obce nebo jednotce SDH podniku a určené pro požární techniku a věcné prostředky požární ochrany ¹⁴.

Čl. 3

Úkoly jednotek, zásah

(1) Jednotka plní následující základní úkoly

- a) **požární zásah** podle příslušné dokumentace požární ochrany nebo při soustředění a nasazování sil a prostředků; požární zásah je činnost, která směřuje nejprve k lokalizaci a pak k likvidaci požáru, kdy je ukončeno nežádoucí hoření,
- b) **záchranné práce** při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech (dále jen „mimořádné události“); obsahem záchranných prací jednotek při mimořádných událostech je odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí a vedoucí k přerušení jejich příčin, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí,
- c) **na úseku ochrany obyvatelstva**; zejména se podílí ¹⁵ na
 1. evakuaci obyvatel,
 2. označování oblastí s výskytem nebezpečných látek,
 3. varování obyvatel,

¹¹ § 73 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

¹² § 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹³ § 24 odst. 1 písm. d), § 27 odst. 1 písm. d), § 29 odst. 4 zákona č. 133/85 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ ČSN 73 5710 Požární stanice, požární zbrojnice.

¹⁵ Další podrobnosti o úkolech jednotek na úseku ochrany obyvatelstva jsou uvedeny v samostatných článcích o výkonu služby v těchto jednotkách.

4. dekontaminaci postižených obyvatel nebo majetku,
 5. humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek pro jeho nouzové přežití,
- d) *podává neprodleně zprávy o svém výjezdu a zásahu územně příslušnému KOPIS HZS kraje* ¹⁶.
- (2) Jednotka provádí v rámci základních úkolů činnosti, ke kterým je vybavena, odborně připravována nebo případně předurčena.
- (3) HZS kraje, v rámci přípravy dokumentů pro plošné pokrytí území kraje, stanoví v dohodě se zřizovateli jednotek kategorii jednotky a charakter speciálních záchranných prací a specializovaných úkolů pro ochranu obyvatelstva, které budou provádět (dále jen „předurčenost k záchranným pracím nebo pro ochranu obyvatelstva“).
- (4) Činnost, kdy jednotka plní své základní úkoly podle odstavce 1, se souhrnně nazývá zásah. Zásah začíná okamžikem, kdy je jednotce vyhlášen poplach, a končí návratem do místa její dislokace z místa zásahu, případně tím, že jednotka dostane pokyn k ukončení zásahu. Zásah probíhá v operačním řízení a činnost jednotky je upravena právními předpisy ¹⁷, Bojovým řádem jednotek požární ochrany, popř. jinými taktickými postupy pro činnosti jednotky při zásahu, dokumenty pro orientaci v územním obvodu jednotky (např. dokumentace zdolávání požárů), typovými činnostmi složek IZS při společném zásahu.
- (5) Jednotku pro účely zásahu tvoří stanovený počet hasičů, požární techniky a věcných prostředků s určeným velitelem jednotky. Zpravidla se jedná o organizační část jednotky jako je četa, družstvo, skupina. Takto organizované síly a prostředky vysílané z místa dislokace jednotky k zásahu provádí výjezd jednotky k zásahu.
- (6) Vyhlášení poplachu jednotkám určeným k zásahu požárními poplachovými plány kraje ¹⁸ zabezpečují KOPIS HZS krajů nebo jiná místa určená k vyhlášení požárního poplachu ¹⁹, zejména ohlašovna požárů. Místní ohlašovna požárů v obci nebo v podniku vyhláší poplach jen místní jednotce, a to na výzvu občana, KOPIS příslušného HZS kraje nebo z jiných důvodů pro zásah (např. signalizace EPS). KOPIS HZS kraje může vyhlásit poplach kterékoliv jednotce ve své územní působnosti; vychází přitom zejména z požárního poplachového plánu kraje ¹¹.
- (7) Kromě úkolů spojených se zásahem podle odstavce 1 mohou jednotky poskytovat předem dohodnuté pohotovostní a jiné služby (požární asistence, dovoz vody, atd.) za úhradu vynaložených nákladů za předpokladu, že se jedná o práce a služby související se základní náplní jejich činnosti, při nichž nedojde k ohrožení jejich akceschopnosti ²⁰. Tyto služby jsou zpravidla předem ohlášeny a dohodnuty a následně ve vhodném a domluveném termínu plněny. Jedná se o činnosti, u kterých nehrozí bezprostřední ohrožení, nebo jednotka provádí činnosti k předcházení vzniku potenciálního ohrožení (např. asistence, služby pro zřizovatele jednotky mimo prostor stanice nebo zbrojnice). Uvedená činnost však **není zásahem** a velitel jednotky při této činnosti jednotky nemá oprávnění z právních předpisů ²¹ a jednotka je eviduje spolu se Zprávou o činnosti (ZOČ) ²². Příjmy z uvedené činnosti jsou náhradou nákladů vynaložených jednotkami, nejde tedy z jejich strany o podnikání.

¹⁶ § 70 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ Např. vyhláška č. 247/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸ § 27 odst. 2 písm. a) zákona č. 133/1985 Sb.

¹⁹ § 10 odst. 1 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

²⁰ § 97 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

²¹ Např. § 19, § 22 a § 88 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

²² Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 37/2015, kterým se stanoví pravidla statistického sledování mimořádných událostí, zásahové a ostatní činnosti jednotek požární ochrany a činnosti operačních a informačních středisek Hasičského záchranného sboru ČR a dokumentace o vedení zásahů.

(8) Zřizovatelé jednotek mohou požadovat náhradu výdajů nebo škod spojených se zásahem jednotky, pokud tak stanoví právní předpis²³, např. u zásahu na dopravní nehodu, havárii.

(9) Vybrané obce (obecní úřady)¹³ mohou požadovat po kraji úhradu vynaložených nákladů spojených se zásahy mimo jejich územní obvod, pokud k zásahu došlo na výzvu KOPIS příslušného HZS kraje. Žádost se předkládá cestou místně příslušného HZS kraje a podkladem k ní je (dílčí) zpráva o zásahu.

(10) Jestliže zřizovatel jednotky - podnik poskytl věcnou pomoc²⁴ svojí jednotkou při zdolávání požárů nebo při záchranných pracích jiné právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, má od ní právo na náhradu výdajů.

Čl. 4

Akceschopnost jednotky

(1) Akceschopnost jednotky²⁵ je organizační, technická a odborná připravenost sil a prostředků k provedení zásahu. Jednotka je akceschopná, pokud

- a) početní stav hasičů a vnitřní organizace jednotky jsou v souladu s ustanovením právního předpisu²⁶ a jednotka je schopna uskutečnit výjezd k zásahu v časovém limitu dle zvláštního právního předpisu²⁷,
- b) hasiči mají osvědčení o odborné způsobilosti pro výkon funkce, kterou v jednotce zastávají, dle právního předpisu²⁸ a v jednotce je prováděna pravidelná odborná příprava podle právního předpisu²⁹,
- c) má za účelem provedení zásahu připravenou požární techniku a věcné prostředky a jsou splněny podmínky pro použití požární techniky a věcných prostředků podle právního předpisu³⁰.

(2) Výkon služby zaměstnanců podniků a osob vykonávajících službu v jednotce SDH obce nebo jednotce SDH podniku (dále jen „dobrovolná jednotka“) jako svoje zaměstnání (dále jen „hasiči z povolání“) je organizován ve směně tak, aby po dobu 24 hodin byla zajištěna akceschopnost jednotky. Akceschopnost jednotky nemusí být rovnocenně zabezpečena po 24 hodin v případě, že

- a) pro výkon služby uvedených hasičů z povolání je stanovena doba směny kratší než 24 hodin, nebo
- b) je početní stav hasičů z povolání ve směně v průběhu dne měněn z důvodu různého požárního nebezpečí během dne v zásahovém obvodu jednotky.

(3) Nemůže-li jednotka po dobu výkonu služby nebo připravenosti k výjezdu udržet nepřetržitě akceschopnost, velitel jednotky to bezodkladně oznámí KOPIS územně příslušného HZS kraje.

²³ Např. § 24 odst. 2 písm. f) zákona č. 239/2000 Sb., ve znění zákona č. 320/2002 Sb., § 44 zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), ve znění zákona č. 51/2021 Sb.

²⁴ § 19 a § 21 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů..

²⁵ § 18 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

²⁶ § 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

²⁷ § 11 odst. 2 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

²⁸ § 72 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

²⁹ Např. § 72 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 35 odst. 5 a § 36 až 39 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

³⁰ Např. § 8 odst. 2 až 5 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.; § 4 a § 7 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), ve znění pozdějších předpisů.

(4) Dokumentací³¹ o akceschopnosti jednotky je

a) **strážní kniha** – vedená u jednotky HZS podniku nebo u dobrovolné jednotky s hasiči z povolání, obsahující záznamy o výkonu služby minimálně v tomto rozsahu

1. datum výkonu služby,
2. organizační zařazení hasičů a jejich zařazení na zásahovou požární techniku,
3. záznamy o hasičích příslušné směny, kteří nemohou vykonávat v příslušný den službu,
4. záznamy o odborné přípravě hasičů,
5. záznamy o průběhu služby,
6. nedostatky a závady v průběhu služby včetně přijatých opatření,
7. záznamy o zásahové činnosti jednotky,
8. podpisy odstupujícího a nastupujícího velitele směny (u tištěné podoby strážní knihy).

Za správnost a úplnost záznamů odpovídá hasič vykonávající funkci velitele jednotky v příslušný den. Při úpravách v tištěné podobě strážní knihy se nesprávný údaj přeškrtně jednou čarou a vedle se uvede správný údaj, dále se uvede hůlkovým písmem příjmení osoby provádějící úpravu, její podpis a datum úpravy záznamu. V případě, že je strážní kniha vedena v elektronické podobě a není možné záznamy elektronicky podepsat, vytiskne se po skončení směny tištěná verze, kterou podepíše velitel odstupující směny, velitel nastupující směny a zkontroluje nadřízený velitel (velitel stanice apod.).

b) **dokumentace o pravidelné odborné přípravě** obsahující

1. roční plán pravidelné odborné přípravy, včetně rozpracování na jednotlivé měsíce; roční plán a měsíční plány pravidelné odborné přípravy zpracovává velitel jednotky, přičemž vychází ze základního zaměření odborné přípravy jednotek vydané Ministerstvem vnitra-generálním ředitelstvím HZS ČR (dále jen „MV-GŘ HZS ČR“),
2. protokol o každoročním ověření pravidelné odborné přípravy obsahující minimálně datum ověření, jméno přezkušovaného, přezkušovaná témata včetně praktických, výsledek přezkoušení, jméno a podpis předsedy zkušební komise,
3. záznamy o pravidelné odborné přípravě obsahující minimálně datum odborné přípravy, školená témata, seznam proškolených osob a jejich podpisy potvrzující účast na školení, jméno a podpis školitele,
4. záznamy o prohlubování odborných znalostí dle zvláštního právního předpisu³²,

c) **(dílčí) zprávy o zásahu**³³,

d) **staniční protokol radiových služeb** vedený u jednotky HZS podniku obsahující minimálně datum převzetí spojových prostředků, podpisy přebírající a předávající osoby, zjištěné závady; staniční protokol radiových služeb může být veden i u dobrovolných jednotek (obsahuje zejména seznam spojových prostředků a jejich umístění u dobrovolné jednotky),

e) **taktické postupy** pro jednotlivé činnosti jednotky při zásahu a dokumenty pro orientaci v územním obvodu jednotky, např. dokumentace zdolávání požárů, kartotéka ulic³⁴,

f) **dokumentace speciálních služeb u jednotky** zejména záznamy o pravidelných kontrolách požární techniky a věcných prostředků požární ochrany³⁵, jejich evidenci a používání vyplývající z výkonu služby na úseku speciálních služeb (viz část II.).

³¹ § 18 a §19 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

³² Např. § 37 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

³³ Čl. 5 Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 37/2015.

³⁴ Např. Bojový řád jednotek požární ochrany, dokumentace zdolávání požárů, typové činnosti složek IZS, mapové podklady ulic a obcí.

³⁵ § 8 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

Čl. 5

Vnitřní organizace jednotky

(1) Zřizovatel jednotky jmenuje a odvolává velitele jednotky po vyjádření územně příslušného HZS kraje³⁶ k jeho odborné způsobilosti. Velitel jednotky je zpravidla jmenován až po absolvování základní odborné přípravy, doporučuje se minimálně po dvou rocích činnosti v jednotce³⁷, neuzná-li zvláštní právní předpis odbornou způsobilost k výkonu funkce velitele jednotky jinak³⁸. Zřizovatel HZS podniku rovněž ustanoví na návrh velitele jednotky velitele čet a družstev jednotky, strojníky, techniky, popř. další funkce v jednotce.

(2) Velitel jednotky odpovídá za činnost a připravenost jednotky, a to přímo zřizovateli jednotky³⁹. Zřizovatel jednotky vytváří materiální i finanční podmínky pro zajištění akceschopnosti své jednotky⁴⁰ a stanovuje veliteli jednotky takový rozsah pravomocí, aby tuto akceschopnost byl schopen zajistit.

(3) Hasiči v jednotce určené pro výjezd jsou rozděleni do čet, družstev, družstev o zmenšeném početním stavu a skupin. Četa se člení na 2 nebo 3 družstva, popřípadě skupiny. Družstvo tvoří velitel družstva a dalších 5 hasičů. Družstvo o zmenšeném početním stavu tvoří velitel družstva a další 3 hasiči. Skupinu tvoří vedoucí skupiny a nejméně 1 hasič.

(4) Součástí jednotky mohou být i jiné organizační součásti zabezpečující výkon služby v organizačním řízení (oddělení, odbor, skupiny) nebo výkon služby v operačním řízení (např. operační středisko, ohlašovna požárů).

(5) Hasiči, zařazení v jednotce, jsou podřízeni svému veliteli jednotky⁴¹. Velitel jednotky v organizačním řízení pověřuje řízením příslušných částí jednotky (četa, družstvo) velitele nižších stupňů. Velitelé nadřazení v organizačním řízení jednotky jsou nadřazení i v operačním řízení jednotky.

(6) Do jednotky lze zařadit a službu v jednotce mohou vykonávat pouze osoby starší 18 let, které splňují zdravotní způsobilost dle zvláštního právního předpisu⁴². Vstupní zdravotní prohlídku⁴³, kterou hasič prokazuje zdravotní způsobilost, musí absolvovat před zahájením výkonu služby v jednotce. Hasiči jsou dále povinni⁴⁴

- a) důsledně plnit úkoly vyplývající ze základního poslání jednotek,
- b) při zásahu na místě požáru nebo při záchranných pracích při mimořádné události plnit rozkazy velitele zásahu a pokyny svých nadřízených; mohou však odmítnout splnění rozkazu nebo pokynu nadřízeného v případě, že by se jednalo o trestný čin,
- c) dodržovat předpisy upravující činnost na místě zásahu,

³⁶ § 67 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

³⁷ § 72 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.; § 40 odst. 2 vyhlášky č. 247/2001 Sb.; Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 3/2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků, ve znění Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 29/2017, Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 53/2013, k odborné způsobilosti zaměstnanců zařazených na vybraných funkcích v jednotkách HZS podniků a členů vykonávajících službu v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků jako svoje zaměstnání v pracovním poměru, ve znění Pokynu GR HZS ČR č. 57/2019.

³⁸ Např. § 33 odst. 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.; zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.

³⁹ § 71 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění zákona č. 203/1994 Sb.

⁴⁰ Např. § 2, § 5 a § 29 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 247/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

⁴¹ § 71 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁴² Nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků.

⁴³ § 2 odst. 2 nařízení vlády č. 352/2003 Sb.

⁴⁴ § 69b zákona č. 133/1985 Sb., ve znění zákona č. 237/2000 Sb.

- d) prohlubovat své odborné znalosti v oblasti požární ochrany a udržovat si potřebnou fyzickou zdatnost,
- e) podrobovat se stanoveným preventivním zdravotním prohlídkám, jejichž četnost a rozsah je stanoven zvláštním právním předpisem⁴⁵.

(7) Zřizovatel jednotky může stanovit svým předpisem další požadavky pro přijetí, pokud to není v rozporu s právními předpisy a pokud to vyžaduje specifický výkon služby hasiče zařazeného v jednotce.

(8) Požadavky na fyzickou zdatnost hasičů stanovuje a její každoroční ověřování⁴⁶ provádí velitel příslušné jednotky. Při stanovování nároků na fyzickou zdatnost hasičů velitel jednotky přihlíží k činnostem, ke kterým je jednotka v operačním řízení předurčena, fyzické náročnosti činnosti hasičů v jednotce a jejich zdravotnímu stavu.

Čl. 6

Základní odborná příprava

(1) Hasiči mohou samostatně vykonávat službu při zdolávání požárů a jiných mimořádných událostí až po absolvování základní odborné přípravy.

(2) Do základní odborné přípravy se zařadí hasiči nejpozději do 1 roku od ustanovení do funkce v jednotce.

(3) Základní odbornou přípravou hasičů z povolání je nástupní odborný výcvik, který podle osnov stanovených MV-GŘ HZS ČR organizují v odborných kurzech vzdělávací zařízení MV-GŘ HZS ČR.

(4) Základní odbornou přípravou hasičů z povolání vykonávajících samostatnou službu při zdolávání požárů mimo místo zásahu je nástupní odborný výcvik uskutečněný u jednotky, ve které hasiči vykonávají službu. Nástupní odborný výcvik organizují velitelé jednotek v rozsahu nejméně 40 pracovních hodin podle osnov stanovených MV-GŘ HZS ČR.

(5) Základní odbornou přípravu členů dobrovolných jednotek organizuje nejméně v rozsahu 40 pracovních hodin velitel dobrovolné jednotky podle osnov stanovených MV-GŘ HZS ČR.

Čl. 7

Odborná způsobilost

(1) Zaměstnanci v jednotce HZS podniku a členové, kteří vykonávají svoji službu u dobrovolných jednotek jako svoje povolání jako velitelé jednotek a velitelé družstev nebo čet, strojníci a technici speciálních služeb mohou své funkce vykonávat jen s požadovanou odbornou způsobilostí⁴⁷.

(2) Členové dobrovolných jednotek ve funkci velitele jednotky, velitele družstva nebo strojníci mohou své funkce vykonávat jen s požadovanou odbornou způsobilostí.

⁴⁵ Nařízení vlády č. 352/2003 Sb. Pozn.: zaměstnanci v jednotce HZS podniku zařazení v kategorii prací I a II absolvují periodickou prohlídku 1x ročně. Zaměstnanci v jednotce HZS podniku zařazení v kategorii prací III a členové jednotek SDH obcí a SDH podniků zařazení v kategorii prací IV a I absolvují periodickou prohlídku 1x za 2 roky.

⁴⁶ § 69b písm. d) zákona č. 133/1985 Sb., ve znění zákona č. 237/2000 Sb.; § 33 a § 36 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁷ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 53/2013, ve znění Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 57/2019.

- (3) Hasiči se zařadí do odborné přípravy k získání odborné způsobilosti tak, aby mohli, nejpozději do 12 měsíců od ustanovení do funkce, vykonat zkoušku odborné způsobilosti podle právního předpisu ⁴⁸. Do odborné přípravy k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti se hasič zařadí nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy o to požádá.
- (4) Odborná způsobilost se ověřuje zkouškou a prokazuje se osvědčením. Ověřování odborné způsobilosti a vydávání a odnímání osvědčení o odborné způsobilosti provádí
- MV-GŘ HZS ČR u velitelů, strojníků a techniků speciálních služeb jednotek HZS podniků a u osob vykonávajících službu v dobrovolné jednotce jako svoje zaměstnání,
 - HZS kraje u velitelů a strojníků dobrovolných jednotek,
 - velitelé jednotek HZS podniku u hasičů své jednotky ve funkci hasič a starší hasič ⁴⁹.
- (5) Platnost osvědčení prodlužuje ten orgán, který osvědčení vydává.
- (6) Zkoušce odborné způsobilosti předchází příprava k dosažení nebo prodloužení odborné způsobilosti ve vzdělávacích zařízeních MV-GŘ HZS ČR, HZS krajů, HZS podniků (hasič, starší hasič, strojník) nebo v zařízeních, které MV-GŘ HZS ČR ke vzdělávání pověřilo, a to v souladu s osnovami, které vydalo MV-HZS ČR.

Čl. 8

Pravidelná odborná příprava

- (1) Hasiči jsou povinni se zúčastňovat v určeném rozsahu pravidelné odborné přípravy. Zúčastňují-li se odborné přípravy členové dobrovolných jednotek ve své pracovní době, považuje se to za překážku na straně zaměstnance z důvodu jiných úkonů v obecném zájmu ⁵⁰.
- (2) Pravidelnou odbornou přípravu hasičů řídí, organizují a ověřují velitelé jednotek a stanoví její rozsah s ohledem na vybavení jednotky, druhy zásahů v zásahovém obvodu jednotky a případnou předurčenost jednotky pro záchranné a likvidační práce nebo ochranu obyvatelstva. Pravidelná odborná příprava hasičů zahrnuje teoretickou přípravu, praktický výcvik a tělesnou přípravu. Součástí odborné přípravy jsou i požární sport, prověřovací a taktická cvičení, instrukčně metodická zaměstnání nebo specializační kurzy, zejména kurzy pro obsluhu požární techniky nebo věcných prostředků, výkon služby ve speciálních službách a v souladu s předurčeností jednotky pro záchranné práce např. dopravní nehody.
- (3) Základní zaměření pravidelné odborné přípravy stanoví MV-GŘ HZS ČR. V souladu se základním zaměřením se v jednotce zpracuje roční plán odborné přípravy, v němž se zohlední také odborná příprava hasičů související s předurčeností jednotky k záchranným pracím nebo pro ochranu obyvatelstva.
- (4) Velitel jednotky schvaluje plány pravidelné odborné přípravy a podílí se na jejím provádění a ověřování, zejména stanoví témata pravidelné odborné přípravy v souladu se základním zaměřením odborné přípravy, specifikuje požadavky na znalosti, dovednosti hasičů v jednotce v rámci tzv. norem znalostí ⁵¹. Normy znalostí hasičů stanovují minimální požadavky na odborné znalosti a dovednosti hasičů, uzpůsobené zastávané funkci, které jsou nezbytné pro jejich výkon práce a pro splnění úkolů stanovených jednotkám požární ochrany.
- (5) Pravidelná odborná příprava člena organizovaná v rámci dobrovolné jednotky v kalendářním roce probíhá v minimálním rozsahu 40 hodin.

⁴⁸ § 35 vyhlášky č. 247/2000 Sb., ve znění vyhlášky č. 200/2012 Sb.

⁴⁹ § 72 odst. 5 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁰ § 65 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů., § 200 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵¹ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 54/2013, který se stanovují normy znalostí hasičů.

- (6) Pravidelná odborná příprava zaměstnance organizovaná u jednotky HZS podniku v kalendářním roce se doporučuje v minimálním rozsahu 80 hodin.
- (7) U jednotek SDH obcí kategorie JPO II a JPO III se doporučuje v rozsahu minimálně 40 % (16 hodin) pravidelné odborné přípravy členů dobrovolných jednotek tuto přípravu vykonávat ve spolupráci s HZS kraje na stanicích HZS kraje, zejména těch, v jejichž zásahovém obvodu je jednotka SDH obce dislokována, a to formou stáže členů nebo celé jednotky SDH obce. Obsahem stáže může být také jejich účast na zásahu jednotky HZS kraje u mimořádné události
- (8) V rámci prohlubování odborných znalostí se hasiči a ostatní příslušníci podrobí jedenkrát za 2 roky přezkoušení znalosti bezpečnosti práce, pokud předpisy o bezpečnosti práce nestanoví lhůtu přezkoušení odlišně, a hasiči určení k
- používání dýchacích přístrojů procvičí nejméně jedenkrát za 3 měsíce použití těchto přístrojů,
 - používání protichemických ochranných oděvů a oděvů proti sálavému teplu a ohni procvičí nejméně jedenkrát za půl roku použití těchto oděvů,
 - používání prostředků pro detekci plynů a nebezpečných látek procvičí nejméně jedenkrát za měsíc použití těchto prostředků,
 - řízení vozidel s právem přednostní jízdy, pokud v průběhu 4 týdnů neřídili požární automobil určený pro výjezd k zásahu anebo jiné motorové vozidlo stejné hmotnostní kategorie, absolvují bezodkladně kondiční jízdu v délce nejméně 10 km bez použití výstražného zařízení.
- (9) Tělesná příprava zahrnuje všeobecnou tělesnou přípravu zaměřenou na udržení fyzické zdatnosti a rozvoj pohybových vlastností a speciální tělesnou přípravu odpovídající charakteru činnosti při zásahu jednotek. Speciální tělesnou přípravou jsou disciplíny požárního sportu a také cvičení s prvky hasičské (např. disciplíny TFA), lezecké, potápěčské a záchranářské činnosti a práce na vodě.
- (10) Způsob pořádání soutěží v požárním sportu, provádění jednotlivých disciplín a hodnocení dosažených výkonů stanovují pravidla požárního sportu.
- (11) V rámci tělesné přípravy mohou být organizovány sportovní soutěže, včetně mistrovství nebo přebor České republiky a mezinárodní soutěže. Náklady spojené s organizací soutěží nese ten, kdo soutěž organizuje.
- (12) Pravidelná odborná příprava se ověřuje jedenkrát v každém kalendářním roce. Ověřením pravidelné odborné přípravy se rozumí také přezkoušení znalostí a praktických dovedností u každého hasiče jednotky. O výsledku ověření pravidelné odborné přípravy se vyhotoví protokol, který je součástí dokumentace o odborné přípravě.
- (13) Hasiči, který neuspěje při ověření odborné přípravy, se umožní nejpozději do 3 měsíců toto ověření opakovat.
- (14) Při opakovaném neúspěšném ověření odborné přípravy se postupuje podle právního předpisu⁵².
- (15) K ověření připravenosti členů jednotky k výjezdu a akceschopnosti jednotky může velitel jednotky stanovit jednotce prověřovací cvičení⁵³; o této skutečnosti informuje předem KOPIS územně příslušného HZS kraje a v případě jednotky SDH obce také starostu obce, která jednotku zřizuje. Součástí tohoto cvičení může být i vyhlášení cvičného požárního poplachu. Při takovém ohlášení požáru nebo mimořádné události musí být ohlašována požáru, KOPIS HZS kraje nebo

⁵² § 35 odst. 7 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

⁵³ § 39 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

jiné místo, kterým se požár nebo mimořádná událost ohlašuje, upozorněny, že jde o prověřovací cvičení, pokud nejsou cvičením prověřovány.

(16) Taktická cvičení organizují velitelé jednotek v souladu s ročním plánem pravidelné odborné přípravy. Dokumentaci taktického cvičení schvaluje ředitel územního odboru HZS kraje v případě, že se do taktického cvičení zapojují dvě a více jednotek nebo ředitel HZS kraje, pokud cvičení svým rozsahem přesáhne územní působnost územního odboru HZS kraje.

Čl. 9

Vybavení jednotky požární technikou a věcnými prostředky

(1) Vybavení jednotky musí splňovat požadavky zvláštního právního předpisu⁵⁴, pokud tak stanoví, a musí umožňovat plnění úkolů jednotky včetně její předurčenosti k záchranným pracím nebo pro ochranu obyvatelstva. Minimální vybavení jednotek SDH obcí je stanoveno právním předpisem⁵⁵.

(2) Zřizovatel jednotky vybavuje jednotku osobními ochrannými pracovními prostředky⁵⁶. Osobní ochranné pracovní prostředky (dále jen „OOPP“) hasiče a společné ochranné pracovní prostředky musí splňovat podmínky zvláštního právního předpisu⁵⁷. Minimální rozsah OOPP hasiče je uveden v následující tabulce. Dalšími ochrannými prostředky jsou hasiči vybavováni dle dalších rizik vyhodnocených zřizovatelem jednotky.

Tabulka: Minimální rozsah OOPP hasiče

Druh osobního ochranného pracovního prostředku		Počet pro každého hasiče
Pracovní stejnokroj II (PS II)	blůza	1
	kalhoty	1 (2) ^I
Čepice k pracovnímu stejnokroji II		1
Zásahový oděv I (kabát, kalhoty)		1 ^{III}
Zásahový oděv II (blůza, kalhoty)		1 ^{II}
Přilba pro hasiče		1
Obuv pro hasiče		1
Ochranné rukavice pro hasiče (zásahové rukavice)		1
Ochranné rukavice proti mechanickým rizikům (pracovní rukavice)		1
Kukla pro hasiče		1 ^{III}
Hasičský opasek s karabinou s minimální pevností 22 kN v podélném směru se sekyrou (tzv. polohovací pás)		1 ^{IV}
Svítilna		1 ^{VI}
Spodní prádlo a doplňky k zásahovému oděvu	Spodní prádlo pro hasiče - triko	2 ^V
	Doplňky zásahového oděvu spodky s dlouhými nohavicemi	1 ^{III}
	Doplňky zásahového oděvu - nátělník	2 ^{III}

⁵⁴ Např. zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů; § 8 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.; vyhláška č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární techniky, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 69/2014 Sb., o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany, související ČSN a ČSN EN.

⁵⁵ Např. § 67 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů; § 4 a příloha č. 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

⁵⁶ § 101 a § 104 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁷ Např. vyhláška č. 69/2014 Sb.; související ČSN a ČSN EN.

Poznámky:

- ^I 2 ks kalhot PS II jsou minimálním požadavkem pro hasiče z povolání. PS II je stejnokrojem hasiče dobrovolné jednotky a v provedení ve variantě B není určen pro zásahy u požárů.
- ^{II} Jako alternativu k tomuto oděvu lze až do vynošení požívat PS II ve variantě A.
- ^{III} Minimální požadavek pro hasiče v jednotce HZS podniku nebo v jednotce SDH podniku.
- ^{IV} Uvedený prostředek může být u dobrovolných jednotek používán i jako společná ochranná pomůcka v množství odpovídající počtu hasičů jednoho družstva (6 ks).
- ^V Spodní prádlo může být nahrazeno doplňky zásahového oděvu.
- ^{VI} Pokud není ve výbavě požární techniky ve stejném počtu jako minimální početní stav členů podle počtu výjezdů družstev jednotky.

(3) Vlastnosti a použití některých zásahových OOP:

- a) **zásahový oděv I** je určen k ochraně těla uživatele při likvidaci požárů, a to i v situacích, se kterými se lze setkat při likvidaci požárů v objektech a dalších činnostech související s prováděním záchranných a likvidačních prací,
- b) **zásahový oděv II** je určen k ochraně těla uživatele při likvidaci požárů v otevřeném terénu a doprovodných činnostech. Lze jej použít také pro další činnosti při provádění záchranných a likvidačních prací. Pokud se jako alternativa k tomuto oděvu používá pracovní stejnokroj II ve variantě A, je nezbytné zohlednit skutečnost, že z hlediska provedení nesplňuje v plném rozsahu požadavky určené normou,
- c) **doplňky zásahového oděvu** jsou určeny pro doplňkové zvýšení ochrany proti teplu a plameni a zlepšení komfortu a termoregulace, a to zejména při hašení požárů a při odborné přípravě v zařízení pro simulaci reálných podmínek požáru. Na základě rozhodnutí velitele zásahu, v případě společného zásahu složek IZS, kdy je velitelem zásahu vedoucí jiné složky, pak na základě rozhodnutí vedoucího složky jednotek požární ochrany, lze u vybraných zásahů (např. hašení požárů v otevřeném terénu, zásahy při dopravních nehodách, technické zásahy), za odpovídajících klimatických podmínek (vysoká denní teplota), použít jako ochranný oděv kombinaci nátělníku s krátkými nebo dlouhými rukávy a kalhot zásahového oděvu I nebo II (tedy zásahový oděv bez blůzy nebo kabátu).

(4) OOPP hasiče je možné kombinovat s následujícími součástkami pracovního stejnokroje II:

- a) ponožky modré,
- b) blůza, kalhoty a polokošile k pracovnímu stejnokroji II,
- c) triko šedé nebo modré (spodní prádlo pro hasiče).

(5) Výstrojní součástky uvedené v odstavci 4 musí být ve všech odůvodněných případech (zejména při zdolávání požárů) zcela zakryty zásahovými OOPP.

(6) Vzhledem ke zvýšenému nebezpečí přehřátí se nedoporučuje používat pracovní stejnokroj II pod zásahový oděv I, a to zejména při zásahu v objektech a při ostatních zásazích a výcviku, pokud venkovní teplota překročí 5 °C.

(7) Kombinace zásahových OOPP s civilním oblečením je zakázána.

(8) Vybavování jednotky společnými ochrannými pracovními prostředky se odvíjí od činností, které se po jednotce vyžadují. Společnými ochrannými pracovními prostředky jsou například:

- izolační dýchací přístroj vzduchový,
- protichemický ochranný oděv,
- jednorázový protichemický ochranný oděv,
- respirátor,
- reflexní oděv pro speciální hašení ohně,
- ochranný oděv proti dešti,
- reflexní vesta s nápisem „HASIČI“,
- lékařské rukavice pro jednorázové použití,

- rukavice z izolačního materiálu pro práci pod napětím,
- ochranné rukavice proti chemikáliím,
- kukla pro práci s nebezpečným hmyzem,
- oděv pro práci s nebezpečným hmyzem,
- ochranné rukavice antivibrační,
- ochranná přilba pro práci s motorovou pilou,
- pracovní polohovací systém,
- věcné prostředky požární ochrany pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou.

(9) Životnost OOPP nebo společných ochranných pracovních prostředků je obecně dána dobou, po kterou plní svoji ochrannou funkci. Životnost, počty a rozsah poskytovaných OOPP nebo společných ochranných pracovních prostředků mohou být stanoveny ve vnitřním předpisu zřizovatele jednotky. Životnost může také stanovit výrobce v návodu. Nestanovil-li výrobce OOPP lhůtu kratší, je orientační doba životnosti OOPP při jejich častém používání následující:

OSOBNÍ OCHRANNÝ PRACOVNÍ PROSTŘEDEK	Orientační doba životnosti (v letech)
Pracovní stejnokroj II varianta A	5
Pracovní stejnokroj II varianta B	2
Zásahový oděv I nebo II	5
Kukla pro hasiče	2
Zásahová obuv pro hasiče	5
Zásahové rukavice	2
Ochranné rukavice	1
Doplňky zásahového oděvu	1

(10) Při výkonu služby v organizačním řízení nosí hasič stejnokroj podle právního předpisu⁵⁸ v jednotné úpravě výstrojních součástí, kterou určí velitel jednotky. Stejnokroj musí být čistý a nepoškozený. Při nošení stejnokroje není povoleno nosit doplňky narušující vzhled stejnokroje, např. řetízky, prsteny mimo snubní prsten, piercing, viditelné nošení klíčů na barevných šňůrách apod.

(11) Stejnokroj nelze kombinovat s jinými oděvními součástkami, které nejsou součástí stejnokroje.

PODROBNOSTI O VÝKONU SLUŽBY V JEDNOTLIVÝCH DRUZÍCH JEDNOTEK

Čl. 10

Jednotka HZS podniku

(1) Jednotku HZS podniku zřizuje podnik, kterému vznikla povinnost zřídit jednotku⁵⁹, zřizovací listinou⁶⁰, resp. smlouvou o zřízení společné jednotky⁹. Zřizovací listina obsahuje zejména

- a) název zřizovatele,

⁵⁸ § 43 až § 45 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

⁵⁹ § 67 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁰ § 3 odst. 2 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

- b) název a druh jednotky,
 - c) datum zřízení jednotky,
 - d) dislokaci jednotky, početní stav zaměstnanců, fyzický početní stav zaměstnanců zařazených do jednotky HZS podniku, včetně funkčního složení jedné směny a vybavení jednotky HZS požární technikou.
- (2) Obsah zřizovací listiny může být součástí organizačního řádu právnické nebo podnikající fyzické osoby, která je povinna zřídit jednotku HZS podniku.
- (3) Minimální fyzický početní stav zaměstnanců zařazených do jednotky HZS podniku, včetně funkčního složení jedné směny, a minimální vybavení jednotky HZS podniku stanoví územně příslušný HZS kraje⁵⁹. Početní stav zaměstnanců HZS podniku musí umožňovat plnění úkolů jednotky a její akceschopnost. Minimální fyzický početní stav zaměstnanců jednotky HZS podniku nesmí být u zaměstnanců určených pro výjezd menší než družstvo o zmenšeném početním stavu, pokud rozhodnutím HZS kraje není stanoven vyšší početní stav hasičů zařazených v jednotce HZS podniku.
- (4) Velitel jednotky HZS podniku zřídí speciální služby (strojní, spojová a informační, technická, chemická) a určí zaměstnance, kteří je vykonávají, zpravidla jako technici příslušné služby.
- (5) Výkon služby v jednotce HZS podniku je nepřetržitým provozem s nerovnoměrným rozvržením pracovní doby ve smyslu zákoníku práce⁶¹ a doba pracovní směny může být až 16 hodin⁶².
- (6) Výkon služby jednotky HZS podniku v organizačním řízení se řídí denním řádem výkonu služby stanoveným velitelem jednotky. Denní řád výkonu služby obecně upravuje činnosti pracovní směny v průběhu výkonu služby. Úkoly uložené v operačním řízení jednotky jsou nadřazeny úkolům vyplývajícím z organizačního řízení včetně úkolů z denního řádu výkonu služby.
- (7) Výkon služby zaměstnanců v příslušné pracovní směně jednotky HZS podniku začíná a končí v den a hodinu stanovených velitelem jednotky⁶³.
- (8) Střídání směn hasičů se provádí jen při současné přítomnosti hasičů, kteří službu končí a kteří do služby nastupují. Při střídání směn si hasiči z povolání vzájemně předají úkoly, požární techniku, věcné prostředky požární ochrany a další prostředky potřebné pro výkon služby. Hasiči při střídání směn nastupují oděni do OOPP stanovených velitelem jednotky.
- (9) Velitel jednotky ustanovený zřizovatelem jednotky nebo hasič, který byl jako velitel jednotky na dobu výkonu služby jednotky v pracovní směně určen (dále jen „velitel jednotky“), provede kontrolu, zda hasiči nastupující pracovní směnu jsou na výkon služby dostatečně připraveni a upřesní jejich zařazení pro výkon služby v jednotce.
- (10) Hasiči nastupující pracovní směny upozorní velitele jednotky na všechny skutečnosti, které by mohly nepříznivě ovlivnit výkon služby včetně své případné nepřipravenosti na výkon služby. O nedostatcích a závadách zjištěných při převzetí výkonu služby jednotky, které nebyly ihned odstraněny, provádí velitel jednotky záznam ve strážní knize, včetně záznamu o přijatých opatřeních.

⁶¹ § 78 a § 83 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁶² § 100 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění zákona č. 362/2007 Sb., a nařízení vlády č.182/2007 Sb., o odchylné úpravě pracovní doby a doby odpočinku členů jednotky hasičského záchranného sboru podniku.

⁶³ § 81 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

(11) Jednotka HZS podniku uskutečňuje výjezd z místa dislokace od vyhlášení poplachu jednotce⁶⁴

- a) do 2 minut, nebo
- b) pokud právní předpis nestanoví jinak⁶⁵.

(12) Úkoly jednotek HZS podniků při záchranných pracích a na úseku ochrany obyvatelstva vyplývají z vnitřních havarijních plánů, popř. vnějších havarijních plánů podniků, u nichž může vzniknout havárie, podniků dotčených vnějším havarijním plánem zdroje závažných havárií nebo dotčených havarijním plánem kraje v návaznosti na povinnosti podle právního předpisu⁶⁶ ve vztahu k zaměstnancům podniku a zahrnují:

a) záchranné a likvidační práce při haváriích v podniku, zejména

1. technická pomoc při odstraňování následků mimořádné události
 - záchrana osob, vyprošťování osob a zvířat z trosek nebo nedostupných míst,
 - odsun raněných z místa mimořádné události do shromaždiště a třídění raněných,
 - podíl na stabilizaci stavu technologického zařízení při havárii,
 - zajištění součinnosti podniku a složek IZS při záchranných a likvidačních pracích,
 - stabilizace trosek a stavebních konstrukcí po havárii,
 - zajišťování prací při odstraňování následků povodní, vichřic, polomů apod.
 - podíl na nouzovém zásobování pitnou vodou nebo elektrickou energií v podniku;
2. protipovodňová ochrana a povodňové záchranné a obnovovací práce
 - hlásná a hlídková služba při povodních,
 - záchrana osob z vody, evakuace osob a zvířat, cenných a nebezpečných předmětů,
 - zajišťování objektů proti vniknutí vody, výstavba protipovodňových hrází v podniku,
 - opatření na odstranění následků povodně, např. čerpání vody ze zatopených prostor a objektů, čištění komunikací v podniku od nánosů bahna apod.;

b) podíl na varování a evakuaci zaměstnanců, zaměstnanci jednotky znají

- způsoby varování zaměstnanců v případě mimořádné události v podniku,
- základní informace o nebezpečí pro zaměstnance při různých ohrožení plynoucích z mimořádných událostí, např. při povodních, haváriích apod.,
- místo pro soustředění evakuovaných osob v podniku a umí je organizovat a obsluhovat,
- úkrytové prostory pro zaměstnance v podniku a podílí se na jejich zprovoznění a následném provozu;

c) podíl na označování oblastí s výskytem nebezpečných látek; zaměstnanci jednotky znají

- zásady zásahu při úniku nebo nálezů nebezpečné látky nebo předmětu,
- nebezpečí pro zaměstnance podniku, z hlediska vyráběných, skladovaných nebo zpracovávaných nebezpečných látek v podniku, znají zásady pro vytýčení nebezpečné nebo vnější zóny,
- speciální ochranné prostředky a detekční prostředky ve svém vybavení pro práci v nebezpečné zóně a umějí je používat,
- uložení ochranných prostředků pro zaměstnance a možnosti ochrany zaměstnanců z organizačního a technického hlediska,

⁶⁴ § 11 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 247/2001 Sb.

⁶⁵ Např. § 3 odst. 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb., Úmluva o mezinárodním civilním letectví vyhlášená pod č. 147/1947 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁶ § 24 odst. 2 písm. b) zákona č. 239/2000 Sb. ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

d) podíl na dekontaminaci zaměstnanců nebo majetku, zejména

- organizace místa pro dekontaminaci zaměstnanců v podniku a stanoví režimová opatření pro omezení šíření kontaminace,
- výdej ochranných pomůcek zaměstnanců a provádí zejména údržbu dýchacích izolačních přístrojů,
- dekontaminace techniky a dekontaminace zasahujících složek IZS,

e) podíl na přípravě zaměstnanců podniku k sebeochraně a vzájemné pomoci v případě vzniku mimořádné události.**Čl. 11****Jednotka SDH obce**

(1) Obec zřizuje jednotku SDH obce jako svoji organizační složku⁶⁷, resp. jako součást struktury obce. Náležitosti zřizovací listiny stanovuje zvláštní předpis⁶⁸, přičemž je ve zřizovací listině uvedena plánovaná kategorie⁶⁹ a skutečná kategorie jednotky SDH obce.

(2) Počet hasičů v jednotce SDH obce určuje zřizovatel jednotky ve zřizovací listině jednotky; nesmí být nižší než základní početní stav. Počet hasičů musí umožnit plnění úkolů jednotky a její akceschopnost. Základní početní stav hasičů zařazených do jednotky SDH obce, včetně funkčního složení, a minimální vybavení jednotky SDH obce stanoví zvláštní právní předpis⁷⁰.

(3) Pokud je jednotka s územní působností předurčena k záchranným pracím a pro ochranu obyvatelstva, může se základní početní stav členů jednotky SDH obce zvýšit o potřebný počet členů.

(4) Plánovanou kategorii jednotky SDH obce stanoví nařízení kraje⁶⁹, které zpracovává HZS kraje. Jednotka SDH obce nezařazená do systému plošného pokrytí území ČR jednotkami se označuje jako JPO N. Vnitřní struktura a výkon služby této jednotky jsou stejné jako v jednotce SDH obce kategorie JPO V.

(5) Jednotka SDH obce je složena zpravidla z členů, kteří vykonávají službu v jednotce jako svoje zaměstnání v pracovním poměru k obci na základě pracovní smlouvy popřípadě z členů, kteří vykonávají službu v jednotce na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr uzavřených s obcí dle zákoníku práce⁷¹ (dohoda o pracovní činnosti nebo dohoda o provedení práce) nebo vykonávají službu dobrovolně v jednotce mimo zákoník práce, např. na základě dohody o členství v jednotce.

(6) Ke zvýšení akceschopnosti a zkvalitnění činnosti jednotky SDH obce se mohou do ní zařadit i osoby vykonávající tuto službu jako svoje zaměstnání. O tomto opatření rozhodne obec po projednání s HZS kraje⁷².

(7) U jednotek SDH obcí kategorií JPO II/2 a JPO III/2 zajišťuje zřizovatel jednotky nepřetržitou připravenost k výjezdu dvou družstev minimálně o zmenšeném početním stavu. U jednotek kategorií JPO II/1, JPO III/1, JPO V a JPO N se zajišťuje připravenost k výjezdu jednoho družstva o zmenšeném početním stavu. Složení družstva o zmenšeném početním stavu je velitel, strojník a dva hasiči.

⁶⁷ § 24 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁸ § 26 zákona č. 250/2000 Sb., ve znění zákona č. 477/2008 Sb.

⁶⁹ Nařízení kraje k zabezpečení plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany vydané na základě § 27 odst. 2 písm. b) bod 1 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁰ Příloha č. 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

⁷¹ Zákon č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁷² § 68 odst. 3 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

(8) Velitel jednotky kategorie JPO II zpracovává plán výkonu služby, který rovněž obsahuje rozpis připravenosti členů pro výjezd. Plán se sestavuje tak, aby jednotka byla trvale akceschopná, přičemž výkon služby a připravenost pro výjezd členů se organizuje na směny zpravidla po dnech nebo v týdenním režimu⁷³. Vykazování výkonu služby a připravenosti pro výjezd se provádí dle interních předpisů obce.

(9) Jednotka SDH obce uskutečňuje výjezd z místa dislokace od vyhlášení poplachu jednotce⁷⁴

- a) do 5 minut, kategorie JPO II nebo jednotka SDH obce s členy vykonávající službu v jednotce jako svoje zaměstnání nebo členy, kterým byla určena pracovní pohotovost mimo pracoviště,
- b) do 10 minut kategorie JPO III, JPO V a JPO N, pokud jsou složené výlučně z členů, kteří nevykonávají službu v jednotce jako své zaměstnání nebo z členů, kterým byla určena pracovní pohotovost mimo pracoviště,
- c) v době stanovené dohodou s HZS kraje, pokud jde o výjezd k plnění speciálních úkolů pro ochranu obyvatelstva.

Výkon služby členů jednotky SDH obce

(10) Na výkon služby v jednotce SDH obce, členy vykonávající službu v jednotce jako svoje zaměstnání se vztahují ustanovení zvláštních právních předpisů a ustanovení zvláštního pokynu⁷⁵.

(11) V místě dislokace jednotky plní člen jednotky úkoly v organizačním řízení související se zabezpečením akceschopnosti jednotky zejména při

- a) údržbě požární techniky a věcných prostředků podle potřeby zajištění akceschopnosti jednotky,
- b) odborné přípravě v jednotce.

(12) Člen jednotky při výkonu služby

- a) je způsobilý pro výkon služby (základní odborná příprava, zdravotní, fyzická zdatnost),
- b) je způsobilý pro používání izolačního dýchacího přístroje a ochranného oděvu protichemického, proti sálavému teplu nebo ohni, je-li pro uvedené činnosti předurčen, dále pro provádění prací ve výšce nad 3 m na nezajištěných pracovištích (lana, žebříky apod.),
- c) musí být upraven tak, aby bylo zajištěno bezpečné používání dýchací techniky⁷⁶, je-li pro její používání předurčen,
- d) dbá na svoji bezpečnost a bezpečnost ostatních hasičů, používá přidělené OOPP,
- e) využívá všech svých znalostí, zkušeností a technickotaktických možností požární techniky, věcných prostředků a zařízení požární ochrany,
- f) nepoužívá osobní doplňky a předměty nošené na těle nebo při sobě, kterých není pro činnost na místě zásahu třeba a které mohou být při zásahu poškozeny nebo které mohou při náhlých a extrémních vlivech prostředí na místě zásahu ohrozit jeho zdraví (např. náramky, řetězy, náušnice)⁷⁷,
- g) je seznámen s používáním spojové techniky a dodržováním podmínek rádiového provozu.

⁷³ § 20 odst. 2 nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁴ § 11 odst. 2 písm. b) a c) vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

⁷⁵ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 50/2007, kterým se stanoví zásady pro výkon služby a odměňování členů jednotek SDH vybraných obcí.

⁷⁶ § 8 odst. 2 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

⁷⁷ § 25 písm. e) vyhlášky č. 247/2001 Sb.

(13) Velitel družstva

- a) je jmenován a odvoláván zřizovatelem jednotky na návrh velitele jednotky,
- b) řídí výkon služby členů jednotky určených k výjezdu jednotky, pokud vykonává službu podle plánu výkonu služby,
- c) mimo povinností člena jednotky plní následující úkoly
 1. řídí činnost členů družstva jednotky v operačním řízení⁷⁸ a po dohodě s velitelem jednotky i v organizačním řízení,
 2. zastupuje velitele jednotky, pokud byl k jeho zastupování určen,
 3. ve spolupráci s velitelem jednotky vede výkaz služby členů jednotky,
 4. podílí se na odborné přípravě členů jednotky,
 5. účastní se přípravy k získání odborné způsobilosti nebo prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti.

(14) Strojník (resp. řidič), mimo povinností člena jednotky,

- a) odpovídá za udržování požární techniky v akceschopném stavu,
- b) vede dokumentaci provozu požární techniky a přidělených technických prostředků (výkaz jízd, spotřeba PHM, evidence zásob PHM atd.)
- c) účastní se přípravy k získání odborné způsobilosti nebo prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti.

(15) Velitel jednotky SDH obce může určit k plnění specifických úkolů v jednotce člena jednotky (dále jen „technik“) v případě

- a) speciálních služeb (strojní, chemické, spojové a informační, technické) jako osobu pověřenou,
- b) úseku ochrany obyvatelstva, zvláště pokud je jednotka pro uvedenou činnost předurčena speciálními úkoly.

Podrobnosti o úkolech jednotek SDH obcí při ochraně obyvatelstva

(16) HZS kraje ve spolupráci s obcemi provede na základě havarijních plánů a předpokladu vzniku mimořádných událostí analýzu potřeb zajištění plnění úkolů ochrany obyvatelstva jednotkami z pohledu

- a) jednotky plní **obecné úkoly** pro ochranu obyvatelstva, zejména pro potřeby svého zřizovatele – **místní působnost**. Jde o jednotky kategorií JPO II, JPO III a JPO V, popř. jednotky SDH obcí nezařazené do systému plošného pokrytí. Každá jednotka plní stanovené úkoly s ohledem na nebezpečí na daném území pomocí dostupných prostředků. Jednotky plní úkoly na území svého zřizovatele nebo na smluvně pokrytém území v případě, že se jedná o společnou jednotku. Plnění výše uvedených úkolů provádí jednotka na základě pokynů velitele zásahu, KOPIS HZS kraje, popřípadě starosty obce. Odborná příprava na uvedené úkoly je organizována tak, že do odborné přípravy velitelů jednotek je zařazena teoretická a praktická část z problematiky ochrany obyvatelstva. Úkolem velitelů jednotek je získané znalosti zapracovat do pravidelné odborné přípravy členů,
- b) předurčené jednotky plní **speciální úkoly** pro ochranu obyvatelstva s **územní působností**. Předurčené jednotky zajišťují plnění speciálních úkolů vyvolaných specifickými riziky (povodňový plán, havarijní plán) i mimo území svého zřizovatele. Předurčenost pro ochranu obyvatelstva na daném teritoriu se stanovuje na základě provedené analýzy daného území ve vazbě na havarijní plán kraje a je uvedeno v plošném pokrytí území kraje. Jednotky jsou povolávány prostřednictvím příslušných KOPIS. Je žádoucí, aby byly tyto jednotky vybaveny minimálně dopravním automobilem a dalším technickým vybavením potřebným

⁷⁸ § 10 až § 17 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

k plnění předurčené činnosti. Jednotky plní úkoly i technickými prostředky, které jim k plnění úkolů ochrany obyvatelstva zapůjčí HZS ČR nebo jiný subjekt. Pravidelná odborná příprava zpravidla probíhá tak, že se předurčené jednotky zúčastní taktického cvičení nebo jiné formy odborné přípravy, kterou organizuje HZS kraje.

(17) **Obecné úkoly** jednotek SDH obcí při záchranných pracích a při ochraně obyvatelstva jsou následující

a) **záchranné a likvidační práce**, zejména

1. technická pomoc při odstraňování následků mimořádných událostí,
2. protipovodňová ochrana v obci,
3. čerpání vody,
4. pomoc při pátrání a vyhledávání osob,

pro plnění těchto úkolů členové jednotky znají

- základní pravidla bezpečnosti při pohybu ve výškách a nad volnou hloubkou,
- základní pravidla bezpečnosti při pohybu v sutinách, rozpoznají základní nebezpečí, umí vyznačit nebezpečný prostor (označení páskou apod.) a jsou schopni provádět dle pokynů základní ženižní práce a odstraňování stavebních sutin,
- základní zásady hygieny při práci s biologickými a nebezpečnými látkami,
- základní zásady zabezpečení stavebních konstrukcí budov (nosná část a plášť střech) narušených větrem a krupobitím,
- základní činnosti při odstraňování polomů a vývrátů,
- místa v katastru své obce, ve kterých hrozí nebezpečí vzniku povodně, záplavová území vodních toků, náplavová místa a místa soustředění vody při přívalových deštích a rychlém tání sněhu,

jednotka je schopna

- ve spolupráci s povodňovými orgány zajišťovat hlásnou povodňovou službu v případě, že územím obce protéká vodní tok,
- odstraňovat malé překážky z vodního toku pro zlepšení průtoku vodního toku v obci,
- zajistit objekt proti vniknutí vody pomocí jednoduchých prostředků (pytle s pískem, fólie apod.),
- provést a organizovat výstavbu protipovodňových hrází,
- podílet se na odstraňování následků povodní v obytných a veřejných prostorech (čerpání vody, odstraňování naplavenin apod.),
- poskytnout první předlékařskou laickou pomoc v rozsahu laické resuscitace, stabilizace, zastavení krvácení, ošetření popálenin a omrzlin;

b) **podíl na evakuaci obyvatel**; členové jednotky znají

1. obsah evakuačního zavazadla,
2. místa soustředění obyvatel v obci při evakuaci, popřípadě je umí zvolit,
3. obsluhu evakuačního střediska (označení, evidence osob, poskytování základních informací); dle možností má jednotka přehled o osobách se zdravotním postižením a je schopna zajistit jejich evakuaci,
4. plán transportu evakuovaných osob a zvířat z obce;

c) **podíl na označování oblastí s výskytem nebezpečných látek nebo jiných nebezpečných území**; členové jednotky znají

1. základní zásady činností při úniku nebo nálezů nebezpečné látky nebo předmětu,
2. nebezpečí pro obyvatelstvo, stanoví nebezpečnou nebo vnější zónu,

3. improvizované (nouzové) ochranné prostředky a umí předat základní informace o nebezpečných látkách, popř. jiných nebezpečích nesouvisející s nebezpečnými látkami, např. při povodních, sesuvech půdy, nákazy;

d) podíl na varování obyvatelstva; členové jednotky

1. znají způsob a místo, odkud se standardním způsobem provádí varování a informování obyvatelstva, umí obsluhovat toto zařízení a zná jeho dosah v obci,
2. jsou schopni předat informaci o hrozícím nebezpečí a následných režimových opatřeních,
3. provádí varování obyvatelstva (osobním kontaktem, mobilním rozhlasovým zařízením apod.) v místech, kde není zajištěno varování standardním způsobem;

e) podíl na dekontaminaci obyvatel nebo majetku, členové jednotky

1. znají organizaci místa pro provádění dekontaminace obyvatelstva,
2. jsou schopni provádět vybrané činnosti mimo nebezpečnou zónu při provádění dekontaminace obyvatel (výdej náhradních oděvů apod.),
3. jsou schopni zahájit dekontaminaci techniky a terénu s využitím improvizovaných prostředků a se zřetelem na nebezpečí a potřebné ochranné prostředky;

f) podíl na humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek pro jeho nouzové přežití; jde zejména o podíl na zajišťování

1. nouzového přežití obyvatelstva,
2. humanitární pomoci obyvatelstvu a psychosociální pomoci postiženému obyvatelstvu,
3. předlékařské laické zdravotnické pomoci,
4. laické posttraumatické péče o postižené,
5. technické pomoci v oblasti infrastruktury pro
 - nouzové zásobování energií,
 - nouzové osvětlení,
 - nouzové zásobování vodou,

jednotka je schopna

- zřídit provizorní místo pro soustředění osob (do 30 osob) a zajistit péči o ně po dobu 6 hodin (přístřeší, světlo, teplo strava) s využitím objektů v obci,
- odhadnout potřeby pro zásobování obyvatel a humanitární pomoc,
- podílet se na informování obyvatelstva o nebezpečích vyplývajících z výpadku dodávky plynu nebo elektrické energie,
- zřídit a obsluhovat místo pro výdej užitkové vody.

(18) **Speciální úkoly jednotek předurčených k záchranným pracím a ochraně obyvatelstva** jsou následující

a) záchranné a likvidační práce; zejména

1. záchranné práce při dopravních nehodách – předurčenost „C“,
2. záchranné práce při haváriích nebezpečných látek – základní jednotka „Z“,
3. technická pomoc při odstraňování následků mimořádné události
 - vyprošťování osob a zvířat z trosek nebo nedostupných míst,
 - transport raněných z místa mimořádné události do shromaždiště a třídění raněných,
 - provizorní stabilizace trosek a stavebních konstrukcí,
 - pomocné práce u speciální techniky (např. vazači),
 - zajišťování pomocných prací při odstraňování následků povodní, vichřic, polomů apod.,

4. protipovodňová ochrana a povodňové záchranné práce
 - záchrana osob z vody, evakuace osob a zvířat pomocí plavidel,
 - pomoc při distribuci humanitární pomoci osobám a zvířatům,
 - výstavba protipovodňových hrází,
 - hlášená a hlídková služba při povodních,
 - odstraňování nebezpečných naplavenin a ledových jevů,
 - zajišťování objektů proti vniknutí vody,
 - pomocné práce při odvodňovacích pracích;
- b) **podíl na evakuaci obyvatel**
 - umí zvolit místo pro soustředění evakuovaných osob a umí je organizovat a obsluhovat,
 - dovede zabezpečit obsluhu samostatného evakuačního střediska (označení, evidence osob, poskytování základních informací),
 - členové znají základní zásady pro manipulaci se zvířaty spojené s evakuací obyvatel;
- c) **podíl na označování oblastí s výskytem nebezpečných látek; členové jednotky**
 - umějí používat speciální ochranné prostředky a detekční prostředky ve svém vybavení pro práci v nebezpečné zóně;
- d) **podíl na dekontaminaci postižených obyvatel nebo majetku, zejména**
 - organizace místa pro dekontaminaci obyvatelstva (50 a více osob),
 - výdej náhradních oděvů a ochranných pomůcek,
 - dekontaminace techniky,
 - dekontaminace zasahujících jednotek nebo složek IZS;
- e) **podíl na humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek pro jeho nouzové přežití, zejména**
 - stavba stanů pro nouzové přežití obyvatel (do 50 osob) včetně zajištění jejich osvětlení a vytápění nebo pomoc při budování a obsluze základny humanitární pomoci,
 - obsluha kontejneru pro nouzové ubytování,
 - budování sociálních zařízení pro evakuované osoby,
 - dovoz a výdej stravy,
 - výdej náhradních oděvů,
 - pomoc při zajištění stravy v nouzových podmínkách,
 - evidence nouzově ubytovaných osob.

Čl. 12

Jednotka SDH podniku

- (1) Jednotka SDH podniku zřizuje podnik zřizovací listinou ⁶⁰, resp. smlouvou o zřízení společné jednotky dle § 69a zákona o požární ochraně. Zřizovací listina obsahuje minimálně
 - a) název zřizovatele,
 - b) název a druh jednotky,
 - c) datum zřízení jednotky,
 - d) dislokace jednotky, početní stav členů, fyzický početní stav členů zařazených do jednotky SDH podniku, včetně funkčního složení jednotky a vybavení požární technikou.
- (2) Vlastní zřizovací listina může být součástí organizačního řádu právnické nebo podnikající fyzické osoby, která je povinna zřídit jednotku SDH podniku.

(3) Členové jednotky musí mít v pracovní smlouvě se zřizovatelem jednotky založenou povinnost vykovávat službu v jednotce vedle jiných pracovních úkolů. Úkoly členů, strojníků a velitelů družstev jsou obdobné jako u jednotky SDH obce (čl. 11 odst. 11, 12, 13).

(4) Ke zvýšení akceschopnosti a zkvalitnění činnosti jednotky SDH podniku se mohou do ní zařadit i osoby vykonávající tuto službu jako svoje zaměstnání. O tomto opatření rozhodne právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba po projednání s HZS kraje.

(5) Základní fyzický početní stav hasičů zařazených do jednotky SDH podniku, včetně funkčního složení výjezdu a minimální vybavení jednotky SDH podniku stanoví územně příslušný HZS kraje⁷⁹. Početní stav hasičů musí umožňovat plnění úkolů jednotky a její akceschopnost.

(6) Velitel jednotky SDH podniku může určit k plnění specifických úkolů v jednotce technika v případě:

- a) speciálních služeb (strojní, chemické, spojové a informační, technické) jako osobu pověřenou,
- b) úseku ochrany obyvatelstva.

(7) Jednotka SDH podniku uskutečňuje výjezd z místa dislokace od vyhlášení poplachu jednotce⁷⁴

- a) do 5 minut, pokud má některé členy vykonávající službu v jednotce jako svoje zaměstnání,
- b) do 10 minut, pokud je složena výlučně z členů, kteří nevykonávají službu v jednotce jako své zaměstnání, nebo
- c) pokud právní předpis⁶⁵ nestanoví jinak.

(8) Při zabezpečování výkonu služby jednotky SDH podniku se obdobně uplatňují ustanovení zvláštního pokynu⁷⁵ a požadavky na výkon služby uvedené pro hasiče v jednotce SDH obce.

(9) Jednotka SDH podniku, kde hasiči vykonávají službu jako svoje zaměstnání, vede dokumentaci o akceschopnosti v plném rozsahu dle čl. 4 odst. 4. Jednotka SDH podniku, ve které hasiči nevykonávají službu jako svoje zaměstnání, vede dokumentaci o akceschopnosti dle čl. 4 odst. 4 vyjma strážní knihy a v případě, že nemá spojové prostředky, vyjma staničního protokolu rádiových služeb.

(10) Úkoly jednotek SDH podniků v záchranných pracích a na úseku ochrany obyvatelstva vyplývají z vnitřních havarijních plánů, popř. vnějších havarijních plánů podniků, u nichž může vzniknout havárie, podniků dotčených vnějším havarijním plánem zdroje závažných havárií nebo havarijním plánem kraje v návaznosti na povinnosti podle právního předpisu⁶⁸ ve vztahu k zaměstnancům podniku

a) **záchranné a likvidační práce při haváriích v podniku;** zejména

1. technická pomoc při odstraňování následků mimořádné události

- záchrana osob, vyprošťování osob a zvířat z trosek nebo nedostupných míst, ze kterých se nemohou dostat sami,
- odsun raněných z místa mimořádné události do shromaždiště a třídění raněných,
- podíl na stabilizaci stavu technologického zařízení při havárii,
- zajištění součinnosti podniku a složek IZS při záchranných a likvidačních pracích,
- stabilizace trosek a stavebních konstrukcí po havárii,
- zajišťování prací při odstraňování následků povodní, vichřic, polomů apod.,
- podíl na nouzovém zásobování pitnou vodou nebo elektrickou energií v podniku,

⁷⁹ § 68 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

2. protipovodňovou ochranu a povodňové záchranné a obnovovací práce
- hlásná a hlídková služba při povodních,
 - záchrana osob z vody, evakuace osob a zvířat, cenných a nebezpečných předmětů,
 - zajišťování objektů proti vniknutí vody, výstavba protipovodňových hrází v podniku,
 - opatření na odstranění následků povodně, např. čerpání vody ze zatopených prostor a objektů, čištění komunikací v podniku od nánosů bahna apod.;
- b) **podíl na varování a evakuaci zaměstnanců**, členové jednotky znají
- způsoby varování zaměstnanců v případě mimořádné události v podniku,
 - základní informace o nebezpečí pro zaměstnance při různých ohroženích plynoucích z mimořádných událostí, např. při povodních, haváriích apod.,
 - místo pro soustředění evakuovaných osob v podniku a umí je organizovat a obsluhovat,
 - úkrytové prostory pro zaměstnance v podniku a podílí se na jejich provozuschopnosti;
- c) **podíl na označování oblastí s výskytem nebezpečných látek**; členové jednotky znají
- zásady zásahu při úniku nebo nálezů nebezpečné látky nebo předmětu,
 - nebezpečí pro zaměstnance podniku, znají zásady pro vytýčení nebezpečné nebo vnější zóny,
 - speciální ochranné prostředky a detekční prostředky ve svém vybavení pro práci v nebezpečné zóně a umějí používat,
 - uložení ochranných prostředků pro zaměstnance a možnosti ochrany zaměstnanců z organizačního a technického hlediska;
- d) **podíl na dekontaminaci zaměstnanců nebo majetku**, zejména
- organizace místa pro dekontaminaci zaměstnanců v podniku a režimová opatření pro omezení šíření kontaminace,
 - výdej ochranných pomůcek zaměstnanců a provádí zejména údržbu dýchacích izolačních přístrojů,
 - dekontaminace techniky a dekontaminace personálu zasahujících složek IZS;
- e) **podíl na přípravě zaměstnanců podniku k sebeochraně a vzájemné pomoci v případě vzniku mimořádné události.**

Část II.

VÝKON SLUŽBY NA ÚSEKU SPECIÁLNÍCH SLUŽEB

Čl. 13

(1) V jednotce HZS podniku působí speciální služby, kterými jsou chemická služba, strojní služba, spojová služba a informační služba a technická služba⁸⁰. Počet zaměstnanců HZS podniku, určených pro práci ve službách, se řídí množstvím vybavení jednotky a obsahem potřebné práce a jejich pracovní činnosti lze slučovat, např. technik chemické a technické služby.

(2) Velitel dobrovolné jednotky v závislosti na vybavení jednotky a potřebě péče o vybavení jednotky určí hasiče – osoby pověřené nebo obsluhy prostředků, kteří v jednotce plní úkoly chemické služby, strojní služby, spojové a informační služby a technické služby⁸¹.

⁸⁰ § 5 odst. 1 vyhláška 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

⁸¹ § 5 odst. 8 vyhlášky 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

(3) Činnosti jednotek a hasičů na úseku spojové a informační služby upravuje Řád rádiových komunikací Hasičského záchranného sboru České republiky a při součinnosti v integrovaném záchranném systému ⁸².

Čl. 14

Vymezení obecných pojmů ve speciálních službách

Pro účely tohoto pokynu se rozumí:

- a) **prostředkem speciální služby** (dále jen „prostředek“) věcný prostředek požární ochrany (dále jen „VP“) nebo požární technika (dále jen „PT“), které jsou zařazeny pod jednotlivou speciální službu uvedené v přílohách tohoto pokynu,
- b) **uživatelé prostředku** hasič, používající prostředek speciální služby v organizačním nebo operačním řízení,
- c) **technikem** hasič s odborností technik-speciální služba a hasič technik zařazený ve směně jednotky HZS podniku,
- d) **osobou pověřenou** hasič určený velitelem jednotky k udržování provozuschopnosti prostředků u dobrovolné jednotky nebo pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou,
- e) **cvičným prostředkem** prostředek, který byl trvale zařazen mimo provoz a který lze používat pro účely pravidelné odborné přípravy,
- f) **osobním ochranným prostředkem** každé zařízení nebo prostředek navržený tak, aby byl nošen nebo držen pro ochranu jednotlivce před jedním nebo více zdravotními a bezpečnostními riziky,
- g) **opravou** obnovení původních funkcí prostředku; prostředky nevykazují po opravě změnu typu nebo změnu či úpravu podstatných částí mechanismů či konstrukce nebo změnu technických či taktických parametrů,
- h) **provozuschopností** prostředku stav, kdy je zajištěna jeho technická připravenost k bezpečnému použití. Provozuschopnost se zajišťuje pravidelnou údržbou, opravami a prováděním kontrol a revizí ve stanovených termínech,
- i) **kontrolou provozuschopnosti** prostředku pracovní postup, kterým se ověřuje provozuschopnost prostředku. Součástí kontroly prostředku je jeho prohlídka, případně zkouška funkčnosti nebo zkouška parametrů,
- j) **revizí** prostředku kontrola stanovená výrobcem, technickou normou nebo právním předpisem, pro jejíž provedení je nutné zvláštní oprávnění, proto se zpravidla realizuje dodavatelským způsobem,
- k) **českou technickou normou** dokument schválený pověřenou právníčkou osobou, vytvořený podle zákona o technických požadavcích na výrobky ⁸³ a označený písmenným označením ČSN. Česká technická norma není obecně závazná, není-li právním předpisem stanoveno jinak. Českými technickými normami také rozumíme evropské či mezinárodní normy (označené např. EN, ISO), které byly přejaty do soustavy českých norem, čímž se staly harmonizovanými českými technickými normami ⁸⁴.

⁸² Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 5/2020, kterým se vydává Řád rádiových komunikací Hasičského záchranného sboru České republiky a při součinnosti v integrovaném záchranném systému.

⁸³ Zákon č. 22/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁴ Označení technických norem:

ČSN	Česká technická norma,
EN	Evropská norma,
ČSN EN	Česká technická norma přejímající evropskou normu,
ČSN ISO	Česká technická norma přejímající mezinárodní normu ISO.

Oddíl 1 TECHNICKÁ SLUŽBA

Čl. 15

Vymezení zodpovědnosti a dílčích úkolů na úseku technické služby

(1) Velitel jednotky:

- a) zajišťuje provozuschopnost prostředků technické služby (příloha č. 1/T) a vede o této činnosti dokumentaci (příloha č. 2/T),
- b) vede po odborné stránce činnost technické služby v jednotce,
- c) zodpovídá za provádění pravidelné odborné přípravy a praktického výcviku jednotky v oblasti technické služby v daném rozsahu a ve stanovených termínech. K provádění pravidelné odborné přípravy a praktického výcviku může využít technika nebo osobu pověřenou,
- d) vytváří podmínky k uplatňování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovišti technické služby a kontroluje jejich dodržování,
- e) organizuje a kontroluje provedení převzetí prostředků při střídání směn,
- f) rozhoduje o dočasné provozuschopnosti prostředku v případě, kdy nelze z organizačních důvodů provést kontrolu ani výměnu prostředku za provozuschopný a provádí o tom záznam do strážní knihy,
- g) dbá u hasičů na používání osobních ochranných prostředků a kontroluje používání ostatních prostředků.

(2) Technik s odborností technik-technická služba:

- a) kontroluje plnění úkolů na úseku technické služby, provozuschopnost prostředků, vedení dokumentace technické služby a uplatňování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovištích technické služby,
- b) zajišťuje provedení revizí a oprav prostředků u výrobce,
- c) má přehled o počtech a stavu prostředků,
- d) vede příslušnou dokumentaci (příloha č. 2/T),
- e) navrhuje nákup nových nebo obměnu stávajících prostředků a zpracovává za tímto účelem návrhy technických podmínek,
- f) ve spolupráci s velitelem organizuje a provádí pravidelnou odbornou přípravu a praktický výcvik hasičů v oblasti technické služby,
- g) při použití prostředků v operačním řízení se podílí na odborném dohledu nebo činnosti jednotky,
- h) podle potřeby může plnit úkoly technika s odborností hasič technik-technická služba, podle následujícího odstavce.

(3) Technik s odborností hasič technik-technická služba:

- a) k zajištění provozuschopnosti prostředků provádí zejména pravidelnou údržbu, opravy a kontroly (příloha č. 3/T),
- b) rozhoduje o zařazení prostředku do provozu nebo mimo provoz a informuje o této skutečnosti velitele,
- c) vede příslušnou dokumentaci (příloha č. 2/T),
- d) uplatňuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovištích technické služby,
- e) má přehled o počtech a stavu prostředků,
- f) podle pokynů velitele se podílí na pravidelné odborné přípravě a praktickém výcviku hasičů v oblasti technické služby,
- g) při použití prostředků v operačním řízení se podílí na odborném dohledu nebo činnosti jednotky.

(4) Uživatel prostředku:

- a) podle rozhodnutí velitele přebírá prostředek do použití a k obsluze,
- b) provádí kontrolu prostředků před použitím a o případných závadách informuje velitele,
- c) používá prostředky v souladu s návodem k použití výrobce, pokud vnitřní předpis⁸⁵ nebo velitel zásahu nestanovil jinak,
- d) informuje velitele, pokud během použití prostředku došlo k poruše provozuschopnosti, ztrátě nebo byl používán nestandardně nebo za extrémních podmínek,
- e) provádí kontrolu prostředků po použití, pokud výrobce nebo vnitřní předpis⁸⁶ nestanovil jinak a o případných závadách informuje velitele,
- f) po použití prostředku dbá na jeho správné opětovné uložení a upevnění v požární technice.

(5) Osoba pověřená velitelem jednotky k plnění úkolů technické služby u dobrovolné jednotky:

- a) plní úkoly uvedené v odstavci 3,
- b) zajišťuje provedení revizí a oprav u výrobce,
- c) navrhuje nákup nových nebo obměnu stávajících prostředků a zpracovává za tímto účelem návrhy technických podmínek.

(6) Osoba pověřená pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou, udržuje provozuschopnost prostředků pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou a plní úkoly uvedené v odstavci 3.

Čl. 16**Provozní prostory technické služby**

(1) Pro zabezpečení provozuschopnosti prostředků technické služby se u jednotky zřizují podle potřeby provozní prostory, které slouží jako pracoviště pro provádění kontrol, údržby, oprav a skladování prostředků. Pracoviště se skládá zejména ze:

- a) zkušebního prostoru (zkušebny), který je určen pro provádění zkoušek funkčnosti a provozuschopnosti prostředků pomocí zkušebních, kontrolních, měřicích nebo kalibračních zařízení; ve zkušebně musí být zabezpečeny podmínky vyhovující zkušebním předpisům,
- b) mechanické dílny, která slouží pro provádění oprav a údržby prostředků a je vybavena potřebným nářadím a provozními prostředky; mechanická dílna může být nahrazena jinými dílenskými provozy v rámci jednotky, pokud splní požadavky na provádění stanovených oprav a údržby prostředků,
- c) skladů prostředků; sklad tvoří samostatnou místnost, která splňuje stanovené požadavky (např. teplota, vlhkost) pro skladování prostředků podle pokynů výrobce.

(2) Provozní prostory pro údržbu prostředků musí být opatřeny předepsaným označením a místním provozním řádem, který upravuje organizaci práce na pracovišti a bezpečnost práce.

Čl. 17**Další zásady pro používání prostředků**

(1) Prostředky lze do vybavení jednotek zařadit jen v případě, že vyhovují technickým podmínkám stanoveným právním předpisem⁸⁷, českou technickou normou, mezinárodním technickým pravidlem nebo vnitřním předpisem.

⁸⁵ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 60/2019, kterým se vydává Cvičební řád jednotek požární ochrany.

⁸⁶ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 43/2009 o vydávání metodiky kontrol provozuschopnosti požární techniky a věcných prostředků požární ochrany.

⁸⁷ Např. vyhláška č. 69/2014 Sb., o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany.

- (2) Velitel zásahu může rozhodnout o nedodržení technických podmínek prostředků, jestliže hrozí nebezpečí z prodlení při záchraně života osob.
- (3) Prostředky se zařazují do provozu nebo mimo provoz. Prostředky zařazené mimo provoz musí být uloženy odděleně a zřetelně a srozumitelně označeny („MIMO PROVOZ“ nebo „CVIČNÉ“), popř. demontovány.
- (4) Prostředky lze používat jako cvičné pouze v případě, že to dovolí jejich technický stav a zjevně neohrozí zdraví nebo život hasiče nebo nezpůsobí věcnou škodu při pravidelné odborné přípravě.
- (5) Prostředky (zejména prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou, osobní ochranné prostředky a prostředky první pomoci) musí být umístěny v prostorách stanice/zbrojnice a v požární technice tak, aby nepřicházely do styku se zplodinami hoření, výfukovými plyny, pohonnými hmotami, mazivy, kyselinami a horkými nebo ostrými předměty.
- (6) Prostředky musí být umístěny a připevněny při přepravě v požární technice tak, aby neohrožovaly bezpečnost hasičů.

Čl. 18

Dokumentace technické služby

- (1) O prostředcích se vede dokumentace.
- (2) Součástí dokumentace prostředku jsou evidenční údaje a záznamy o kontrolách, revizích, kalibracích, ověřování a vyřazení z užívání. Bližší podmínky vedení dokumentace jsou uvedeny v příloze č. 2/T.

Čl. 19

Revize a kontroly prostředků

- (1) Revize prostředků, s výjimkou revize elektrických zařízení, se provádí nejméně v rozsahu a intervalech stanovených výrobcem nebo právním předpisem.
- (2) Revize provádí výrobce nebo osoba pověřená k provádění revizí. Výsledky revize se uvádí do protokolu o revizi.
- (3) Druhy kontrol prostředků a intervaly pravidelných kontrol u vybraných prostředků jsou stanoveny právním předpisem⁸⁸. U ostatních prostředků se pravidelné kontroly provádějí, jsou-li stanoveny výrobcem nebo vnitřním předpisem.
- (4) Rozsah kontrol je obvykle stanoven výrobcem. Pokud výrobce rozsah kontrol nestanovil, postupuje se podle vnitřního předpisu nebo podle obecných pravidel uvedených v příloze č. 3/T.
- (5) Výsledky vybraných druhů kontrol (viz přílohu č. 2/T) se uvádí do záznamu o kontrole.
- (6) Zkoušky prostředků prováděné v rámci revizí a kontrol se provádí zkušebním zařízením, které má platné ověření nebo kalibraci, pokud právní předpis⁸⁹ nebo výrobce v návodu k použití takovou podmínku stanovil.

⁸⁸ § 8 odst. 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

⁸⁹ Zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů.

(7) K zápisu hodnot do záznamu o kontrole nebo revizi se používají výhradně měrné jednotky stanovené právním předpisem⁹⁰.

(8) Nejsou-li dodrženy intervaly revizí nebo kontrol, nebo nesplňují-li prostředky požadavky provozuschopnosti, musí být zařazeny mimo provoz.

Oddíl 2 STROJNÍ SLUŽBA

Čl. 20

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto pokynu se dále ve strojní službě rozumí:

- a) **řidičem** hasič, který vlastní řidičské oprávnění příslušné skupiny a je určen používat a řídit při výkonu služby motorové vozidlo,
- b) **strojníkem** hasič s odborností hasič - strojník, určený k plnění úkolů strojní služby podle čl. 21 odst. 4,
- c) **rekonstrukcí** obnovení původních funkcí prostředku se zlepšením vybraných parametrů na soudobou technickou úroveň,
- d) **přestavbou** změna nebo úprava podstatných částí mechanismů nebo konstrukce prostředku, při níž došlo ke změně
 1. podvozkové části, celkové hmotnosti, kategorie vozidla, celkových rozměrů, obsaditelnosti, druhu řízení nebo brzd,
 2. typu motoru nebo druhu pohonu,
 3. druhu karosérie nebo nástavby,
- e) **výškovou technikou** PT s účelovou nástavbou určenou zejména pro činnost jednotek ve výšce a nad volnou hloubkou, tvoří ji zejména automobilový žebřík a automobilová plošina (dále jen „VT“).

Čl. 21

Vymezení zodpovědnosti a dílčích úkolů na úseku strojní služby

- (1) Velitel jednotky
 - a) zajišťuje a zodpovídá za provozuschopnost prostředků strojní služby (příloha č. 1/S) a vede o této činnosti dokumentaci (příloha č. 2/S),
 - b) vede po odborné stránce činnost strojní služby v jednotce,
 - c) zodpovídá za provádění pravidelné odborné přípravy a praktického výcviku jednotky v oblasti strojní služby v daném rozsahu a ve stanovených termínech. K provádění pravidelné odborné přípravy a praktického výcviku může využít technika strojní služby nebo osobu pověřenou,
 - d) vytváří podmínky k uplatňování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovišti služby a kontroluje jejich dodržování,
 - e) vydává pro provoz PT v organizačním řízení u jednotky HZS podniku dopravně provozní řád v souladu s přílohou č. 4/S,
 - f) organizuje a kontroluje předávání a přebírání prostředků při střídání směn,
 - g) rozhoduje o dočasné provozuschopnosti prostředku v případě, kdy nelze z organizačních důvodů provést kontrolu ani výměnu prostředku za provozuschopný a provádí o tom záznam do strážní knihy,

⁹⁰ Vyhláška č. 264/2000 Sb., o základních měřicích jednotkách a ostatních jednotkách a o jejich označování, ve znění vyhlášky č. 424/2009 Sb.

h) organizuje kondiční a ověřovací jízdy a zodpovídá za jejich provádění.

(2) Technik s odborností technik-strojní služba:

- a) kontroluje plnění úkolů na úseku strojní služby, provozuschopnost prostředků, vedení dokumentace strojní služby a uplatňování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovištích strojní služby,
- b) zajišťuje provedení revizí a oprav prostředků,
- c) má přehled o počtech a stavu prostředků,
- d) vede příslušnou dokumentaci (příloha č. 2/S),
- e) navrhuje nákup nových nebo rekonstrukci či přestavbu prostředků a zpracovává za tímto účelem návrhy technických podmínek,
- f) podílí se na organizaci a kontroluje provedení kondičních a ověřovacích jízd,
- g) ve spolupráci s velitelem organizuje a provádí pravidelnou odbornou přípravu hasičů v oblasti strojní služby,
- h) podle potřeby může plnit úkoly technika s odborností hasič technik-strojní služba nebo strojníka.

(3) Technik s odborností hasič technik-strojní služba:

- a) zajišťuje provádění zejména pravidelné údržby, oprav a kontrol prostředků (příloha č. 3/S),
- b) rozhoduje o zařazení prostředku do provozu a mimo provoz a informuje o této skutečnosti velitele,
- c) vede příslušnou dokumentaci (příloha č. 2/S),
- d) podílí se na organizaci a kontrole provádění kondičních jízd,
- e) uplatňuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovištích strojní služby,
- f) má přehled o počtech a stavu prostředků,
- g) podle pokynů velitele se podílí na pravidelné odborné přípravě hasičů v oblasti strojní služby,
- h) při použití prostředků v operačním řízení se podílí na odborném dohledu nebo činnosti jednotky,
- i) podle potřeby může plnit úkoly strojníka.

(4) Strojník (řidič):

- a) při nástupu do služby se podle rozhodnutí velitele podílí na převzetí prostředků a o případných závadách informuje velitele,
- b) při nástupu do služby je povinen nahlásit veliteli ztrátu nebo odebrání řidičského průkazu nebo ztrátu zdravotní způsobilosti,
- c) provádí kontrolu prostředků před použitím a o případných závadách informuje velitele,
- d) používá prostředky v souladu s návodem k použití výrobce, pokud vnitřní předpis nebo velitel zásahu nestanoví jinak,
- e) informuje velitele, pokud během použití prostředků došlo k poruše jejich provozuschopnosti nebo byly používány nestandardně nebo za extrémních podmínek,
- f) provádí kontrolu prostředků po použití, pokud výrobce nebo vnitřní předpis nestanoví jinak a o případných závadách informuje velitele,
- g) podílí se na provádění pravidelné údržby, oprav a kontrol prostředků,
- h) vede příslušnou dokumentaci (příloha č. 2/S).

(5) Osoba pověřená velitelem jednotky k plnění úkolů strojní služby u dobrovolné jednotky:

- a) plní přiměřeně úkoly uvedené v odstavci 3,
- b) zajišťuje provedení revizí a oprav,

- c) navrhuje nákup nových nebo obměnu stávajících prostředků a zpracovává za tímto účelem návrhy technických podmínek.
- (6) Uživatel VP:
- a) při nástupu do služby se podle rozhodnutí velitele podílí na převzetí VP a o případných závadách informuje velitele,
 - b) provádí kontrolu VP před použitím a o případných závadách informuje velitele,
 - c) používá VP v souladu s návodem k použití výrobce, pokud vnitřní předpis nebo velitel zásahu nestanoví jinak,
 - d) informuje velitele, pokud během použití VP došlo k poruše jejich provozuschopnosti, ztrátě nebo byly používány nestandardně nebo za extrémních podmínek,
 - e) provádí kontrolu VP po použití, pokud výrobce nebo vnitřní předpis nestanoví jinak a o případných závadách informuje velitele,
 - f) po použití VP dbá na jejich správné opětovné uložení a upevnění v PT.

Čl. 22

Provozní prostory strojní služby

- (1) Jednotky pro zabezpečení provozuschopnosti prostředků zřizují podle potřeby provozní prostory, které slouží jako pracoviště pro provádění kontrol, údržby a oprav a skladování prostředků (dále jen „pracoviště pro údržbu prostředků“).
- (2) Základní pracoviště pro údržbu prostředků se skládá zejména z(e):
 - a) mechanické dílny, která slouží pro provádění oprav a údržby prostředků a je vybavena potřebným náradím a prostředky; mechanická dílna může být nahrazena jinými dílenskými provozy v rámci jednotky, pokud splní požadavky na provádění stanovených oprav a údržby prostředků,
 - b) skladů prostředků; sklad tvoří samostatnou místnost, která splňuje stanovené požadavky (např. teplota, vlhkost) pro skladování prostředků podle pokynů výrobce.
- (3) Pracoviště pro údržbu prostředků může mít dále k dispozici servisní středisko, příjmovou a výdejní místnost, plně zajišťující plynulost technologie oběhu prostředků na pracovišti strojní služby.
- (4) Provozní prostory pracoviště pro údržbu prostředků musí být opatřeny předepsaným označením a místním provozním řádem, který upravuje organizaci práce na pracovišti a bezpečnost práce.

Čl. 23

Další zásady pro používání prostředků

- (1) Prostředky lze do vybavení jednotek zařadit jen v případě, že vyhovují technickým podmínkám stanoveným právním předpisem^{91,92}, českou technickou normou anebo vnitřním předpisem.
- (2) Prostředky se zařazují do provozu nebo mimo provoz. Prostředky zařazené mimo provoz musí být zřetelně a srozumitelně označeny („MIMO PROVOZ“ nebo „CVIČNÉ“).

⁹¹ Vyhláška č. 69/2014 Sb.

⁹² Vyhláška č. 35/2007 Sb., ve znění vyhlášky č. 53/2010 Sb.

- (3) Prostředky vyřazené z používání lze používat jako cvičné pouze v případě, že to dovolí jejich technický stav a zjevně neohrozí zdraví nebo život hasičů nebo nezpůsobí věcnou škodu při pravidelné odborné přípravě.
- (4) VP musí být umístěny při přepravě v PT tak, aby neohrožovaly bezpečnost osádky.
- (5) Zařadit hasiče k výkonu činnosti strojníka v jednotce, který bude řídit a obsluhovat cisternovou automobilovou stříkačku je možné pouze pokud je starší 21 let, má řidičské oprávnění minimálně skupiny C, má praxi v řízení motorových vozidel s celkovou hmotností převyšující 7500 kg a úspěšně provedl ověřovací jízdu (příloha č. 10/S). V ostatních případech strojníků platí obecný požadavek na řidičské oprávnění řízení příslušné skupiny odpovídající obsluhované PT.
- (6) Osádku PT hmotnostní třídy M a S tvoří při jízdě k zásahu nejméně dvě osoby. KOPIS, velitel nebo velitel zásahu mohou v odůvodněných případech rozhodnout jinak.

Čl. 24

Požární technika

- (1) PT se zařazuje:
- a) do provozu
1. v pohotovosti - PT schopná okamžitého použití při zásahu, k níž je určena obsluha
 2. v záloze - PT schopná okamžitého použití při zásahu, k níž není určena obsluha
 3. mimo pohotovost - PT která není určena pro okamžité použití při zásahu,
- b) mimo provoz - PT, která není způsobilá k použití.
- (2) O zařazení PT do pohotovosti nebo zálohy a o zařazení této techniky mimo provoz musí být informováno příslušné KOPIS.
- (3) Na PT, která není zásahovým požárním automobilem (dále jen „ZPA“), může být umístěn znak jednotky nebo jejího zřizovatele a označení místa dislokace podle vyhlášky a nápis „HASIČI“. Pokud je PT provedena v jasné červené barvě, může užívat také zvýrazňující prvky předepsané pro ZPA právním předpisem⁹².
- (4) PT zařazená do pohotovosti nebo do zálohy musí mít stále plné nádrže pohonných hmot. Nádrže na pohonné hmoty u VP nebo záložní nádoby (kanystry), které tvoří příslušenství PT zařazené do pohotovosti nebo do zálohy, musí být také plné. Za plnou se považuje nádrž s obsahem minimálně 90 % pohonných hmot.
- (5) Se ZPA zařazeným do pohotovosti nebo do zálohy, který v uplynulém kalendářním měsíci neabsolvoval jízdu, musí být provedena ověřovací jízda (příloha č. 10/S).
- (6) Provoz zdvihacích zařízení se řídí podle přílohy č. 7/S.

Čl. 25

Dokumentace strojní služby

- (1) O prostředcích se vede dokumentace.
- (2) Součástí dokumentace prostředku jsou evidenční údaje a záznamy o kontrolách, revizích, kalibracích, ověřování a vyřazení z užívání. Bližší podmínky vedení dokumentace stanoví příloha č. 2/S.

Čl. 26

Revize a kontroly prostředků

- (1) Revize prostředků se provádí nejméně v rozsahu a intervalech stanovených výrobcem nebo právním předpisem.
- (2) Revize provádí výrobce, osoba pověřená výrobcem k provádění revizí nebo revizní technik. Výsledky revize se uvádí do protokolu o revizi nebo revizní knihy.
- (3) Druhy kontrol prostředků jsou stanoveny právním předpisem⁹³ (příloha č. 3/S).
- (4) Rozsah kontrol je obvykle stanoven výrobcem. Pokud výrobce rozsah kontrol nestanovil, postupuje se podle vnitřního předpisu nebo podle obecných pravidel stanovených v příloze č. 3/S.
- (5) Výsledky vybraných druhů kontrol se uvádí do záznamu o kontrole (příloha č. 2/S odst. 3 písm. g).
- (6) Zkoušky prostředků prováděné v rámci revizí a kontrol se provádí zkušebním zařízením, které má platné ověření nebo kalibraci, pokud právní předpis⁸⁹ nebo výrobce v návodu k použití takovou podmínku stanovil.
- (7) K zápisu hodnot do záznamu o kontrole nebo revizi se používají výhradně jednotky stanovené právním předpisem⁹⁰.
- (8) Nejsou-li dodrženy intervaly revizí nebo kontrol, nebo nesplňují-li prostředky požadavky provozuschopnosti, musí být zařazeny mimo provoz.

Oddíl 3**Chemická služba**

Čl. 27

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto řádu se dále v chemické službě rozumí **nositelem dýchací techniky** osoba, která je určena k používání dýchací techniky a splňuje stanovené odborné a zdravotní požadavky.

Čl. 28

Vymezení zodpovědnosti a dílčích úkolů na úseku chemické služby

- (1) Velitel jednotky:
 - a) zajišťuje a zodpovídá za provozuschopnost prostředků chemické služby (příloha č. 1/CH) a vede o této činnosti dokumentaci (příloha č. 2/CH),
 - b) metodicky vede po odborné stránce činnost chemické služby v jednotce
 - c) zodpovídá za provádění pravidelné odborné přípravy a praktického výcviku jednotky v oblasti chemické služby v daném rozsahu a ve stanovených termínech. K provádění pravidelné odborné přípravy a praktického výcviku může využít technika nebo osobu pověřenou,
 - d) vytváří podmínky k uplatňování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovišti chemické služby a kontroluje jejich dodržování,
 - e) soustřeďuje a vyhodnocuje informace potřebné pro zásah jednotky v prostředí s výskytem nebezpečných látek a pro ochranu osob v místě zásahu před jejich účinky,

⁹³ 8 odst. 3 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

- f) udržuje v aktuálním stavu produkty odborné a informační podpory pro zásah jednotky v prostředí s výskytem nebezpečných látek a pro ochranu obyvatelstva,
- g) vytváří podmínky pro vybavování jednotky pro řešení zásahu s výskytem nebezpečných látek,
- h) organizuje a kontroluje převzetí prostředků při střídání směn,
- i) rozhoduje o dočasné provozuschopnosti prostředku v případě, kdy nelze z organizačních důvodů provést kontrolu ani výměnu prostředku za provozuschopný a provádí o tom záznam do strážní knihy,
- j) dbá u hasičů na používání osobních ochranných prostředků a kontroluje používání ostatních prostředků,
- k) zodpovídá za zařazení hasičů v jednotce s ohledem na jejich zdravotní způsobilost a s ohledem na evidenci hasičů vystavených expozici nebezpečných látek a možného překročení obdržených dávek,
- l) zodpovídá za bezpečnou úpravu zevnějšku hasičů používajících dýchací přístroje a prostředky,
- m) zajišťuje sledování a evidenci doby a charakter expozice a doby činnosti v dýchacích přístrojích a protichemických ochranných oděvech, včetně druhu dýchacího přístroje a ochranného oděvu,
- n) využívá informační podporu u zásahu s výskytem nebezpečných látek.

(2) Technik s odborností technik-chemická služba:

- a) kontroluje plnění úkolů na úseku chemické služby, provozuschopnost prostředků, vedení dokumentace chemické služby a uplatňování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovištích chemické služby,
- b) zajišťuje provedení revizí, kalibrací, ověření a oprav prostředků u výrobce,
- c) má přehled o počtech a stavu prostředků,
- d) vede příslušnou dokumentaci (příloha č. 2/CH),
- e) navrhuje nákup nových nebo obměnu stávajících prostředků a zpracovává za tímto účelem návrhy technických podmínek,
- f) ve spolupráci s velitelem organizuje a provádí pravidelnou odbornou přípravu a praktický výcvik hasičů v oblasti chemické služby,
- g) při použití prostředků v operačním řízení se podílí na odborném dohledu nebo činnosti jednotky,
- h) podle potřeby může plnit úkoly technika s odborností hasič technik-chemická služba podle následujícího odstavce.

(3) Technik s odborností hasič technik-chemická služba:

- a) k zajištění provozuschopnosti prostředků provádí zejména pravidelnou údržbu, opravy a kontroly (příloha č. 3/CH),
- b) rozhoduje o zařazení prostředku do provozu a mimo provoz a informuje o této skutečnosti velitele,
- c) vede příslušnou dokumentaci (příloha č. 2/CH),
- d) uplatňuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovištích chemické služby,
- e) má přehled o počtech a stavu prostředků,
- f) podle pokynů velitele se podílí na pravidelné odborné přípravě a praktickém výcviku hasičů v oblasti chemické služby,
- g) při použití prostředků v operačním řízení se podílí na odborném dohledu nebo činnosti jednotky.

(4) Uživatel prostředku:

- a) při nástupu do služby se podle rozhodnutí velitele podílí na převzetí prostředků a o případných závadách informuje velitele,
- b) provádí kontrolu prostředků před použitím a o případných závadách informuje velitele,
- c) používá prostředky v souladu s návodem k použití výrobce, pokud vnitřní předpis nebo velitel zásahu nestanovil jinak,
- d) informuje velitele, pokud během použití prostředku došlo k poruše provozuschopnosti, ztrátě nebo byl používán nestandardně nebo za extrémních podmínek,
- e) provádí kontrolu prostředků po použití, pokud výrobce nebo vnitřní předpis nestanovil jinak a o případných závadách informuje velitele,
- f) po použití prostředku dbá na jejich správné opětovné uložení a upevnění v požární technice,
- g) udržuje bezpečnou úpravu svého zevnějšku dle právního předpisu ⁷⁶.

(5) Osoba pověřená chemickou službou v jednotce:

- a) plní přiměřeně úkoly uvedené v odstavci 3,
- b) zajišťuje provedení revizí a oprav u výrobce,
- c) navrhuje nákup nových nebo obměnu stávajících prostředků a zpracovává za tímto účelem návrhy technických podmínek.

Čl. 29

Provozní prostory chemické služby

(1) Pro zabezpečení provozuschopnosti prostředků zřizují podle potřeby provozní prostory, které slouží jako pracoviště pro provádění kontrol, údržby, oprav, skladování prostředků a plnění tlakových lahví.

(2) Pracoviště chemické služby se zpravidla skládá z(e):

- a) mokré dílny, která je vybavena minimálně manipulačním stolem, přívodem teplé a studené vody pro omytí a dezinfekci, sprchovým koutem pro omytí protichemických ochranných oděvů a místem pro sušení prostředků,
- b) mechanické dílny, která slouží pro provádění oprav a údržby prostředků a je vybavena potřebným náradím a zařízením; mechanická dílna může být nahrazena jinými dílenskými provozy v rámci jednotky, pokud splní požadavky na provádění stanovených oprav a údržby prostředků,
- c) zkušebního prostoru (zkušebny), který je určen pro provádění kontrol provozuschopnosti prostředků pomocí zkušebních, kontrolních, měřicích nebo kalibračních zařízení; ve zkušebně jsou zabezpečeny podmínky vyhovující zkušebním předpisům,
- d) prostoru pro plnění tlakových lahví, který musí splňovat požadavky uvedené v příslušné české technické normě ⁹⁴,
- e) skladů prostředků; sklad tvoří samostatnou místnost, která musí splňovat stanovené požadavky (např. teplota, vlhkost, tlumení UV záření) pro skladování prostředků dle pokynů výrobce.

(3) Provozní prostory základního nebo podpůrného pracoviště musí být opatřeny předepsaným označením a místním provozním řádem, který upravuje organizaci práce na pracovišti a bezpečnost práce a který obsahuje i pokyny pro případ poruchy na pracovišti.

⁹⁴ ČSN 07 8304 Tlakové nádoby na plyny – Provozní pravidla.

Čl. 30

Zásady pro používání prostředků

- (1) Prostředky lze do vybavení jednotek zařadit jen v případě, že vyhovují technickým podmínkám stanoveným právním předpisem⁹¹, českou technickou normou, vnitřním předpisem nebo mezinárodním technickým pravidlem.
- (2) Velitel zásahu může rozhodnout o nedodržení technických podmínek prostředků, jestliže hrozí nebezpečí z prodlení při záchraně života osob.
- (3) Prostředky se zařazují do provozu nebo mimo provoz. Prostředky zařazené mimo provoz musí být uloženy odděleně a zřetelně a srozumitelně označeny („MIMO PROVOZ“ nebo „CVIČNÉ“), popř. demontovány.
- (4) Prostředky lze používat jako cvičné pouze v případě, že to dovolí jejich technický stav a zjevně neohrozí zdraví nebo život hasiče nebo nezpůsobí věcnou škodu při pravidelné odborné přípravě.
- (5) Dýchací přístroje, protichemické ochranné oděvy a detekční prostředky a analyzátory musí být umístěny v prostorách stanice/zbrojnice a v požární technice tak, aby nepřicházely do styku se zplodinami hoření, výfukovými plyny, pohonnými hmotami, mazivy a kyselinami a horkými nebo ostrými předměty a nebyly vystaveny přímému slunečnímu záření.
- (6) Prostředky musí být umístěny a připevněny při přepravě v požární technice tak, aby neohrožovaly bezpečnost hasičů.
- (7) Hasič musí provádět oblékání a nasazení osobních ochranných prostředků a uživatelskou kontrolu prostředků mimo oblast kontaminace nebo místa působení zdroje nebezpečí.

Čl. 31

Dokumentace chemické služby

- (1) O prostředcích se vede dokumentace. Bližší podmínky vedení dokumentace jsou uvedeny v příloze č. 2/CH.
- (2) Součástí dokumentace prostředku jsou evidenční údaje a záznamy o kontrolách, revizích, kalibracích, ověřování a vyřazení z užívání.

Čl. 32

Revize a kontroly prostředků

- (1) Revize prostředků se provádí nejméně v rozsahu a intervalech stanovených výrobcem nebo právním předpisem.
- (2) Revize provádí výrobce nebo osoba pověřená k provádění revizí. Výsledky revize se uvádí do protokolu o revizi.
- (3) Druhy kontrol prostředků a intervaly pravidelných kontrol u vybraných prostředků jsou stanoveny právním předpisem⁸⁸ (příloha č. 3/CH). U ostatních prostředků se pravidelné kontroly provádějí, jsou-li stanoveny výrobcem nebo vnitřním předpisem.
- (4) Rozsah kontrol je obvykle stanoven výrobcem. Pokud výrobce rozsah kontrol nestanovil, postupuje se podle vnitřního předpisu nebo podle obecných pravidel stanovených v příloze č. 3/CH.
- (5) Výsledky vybraných druhů kontrol (příloha č. 2/CH) se uvádí do záznamu o kontrole.

- (6) Zkoušky prostředků prováděné v rámci revizí a kontrol se provádějí zkušebním zařízením, které má platné ověření nebo kalibraci, pokud právní předpis ⁸⁹ nebo výrobce v návodu k použití takovou podmínku stanovil.
- (7) K zápisu hodnot do záznamu o kontrole nebo revizi se používají výhradně měrné jednotky stanovené právním předpisem ⁹⁰.
- (8) Nejsou-li dodrženy intervaly revizí nebo kontrol, nebo nesplňují-li prostředky požadavky provozuschopnosti, musí být zařazeny mimo provoz.

Čl. 33

Ověření a kalibrace měřidel

- (1) Ověření pracovních měřidel stanovených provádí Český metrologický institut nebo autorizované metrologické středisko. Dokladem o ověření pracovního měřidla stanoveného je ověřovací list nebo je měřidlo opatřeno úřední značkou.
- (2) Pracovní měřidlo stanovené může být používáno pro daný účel jen po dobu platnosti provedeného ověření. Doba platnosti ověření pracovních měřidel stanovených stanoví Ministerstvo průmyslu a obchodu.
- (3) Platnost ověření pracovního měřidla stanoveného ⁹⁵ zaniká, jestliže:
- uplynula doba platnosti jeho ověření,
 - byly provedeny jeho změny nebo úpravy, jež mohou ovlivnit jeho metrologické vlastnosti,
 - bylo poškozeno tak, že mohlo ztratit některou vlastnost rozhodnou pro jeho ověření,
 - byla znehodnocena, popřípadě odstraněna úřední značka,
 - je zjevné, že i při neporušeném ověření pracovního měřidla stanoveného ztratilo toto měřidlo požadované metrologické vlastnosti (odezva měřidla se výrazně změnila),
 - bylo i při neporušeném ověření změněno místo používání pracovního měřidla stanoveného v případě, kde to stanoví certifikát o schválení typu měřidla.
- (4) Uživatel pracovních měřidel stanovených musí zabezpečit vedení jejich evidence, předkládat je ve stanovené lhůtě k ověření, zajišťovat jednotnost měřidel a reprodukovatelnost měření, jakož i vést evidenci o datu posouzení shody.
- (5) Rozsah metrologického zabezpečení vybraných dozimetrických měřidel je uveden ve zvláštním předpisu. Doba platnosti ověření stanoveného dozimetrického měřidla je 2 roky s výjimkou osobního dozimetru, u kterého je doba platnosti ověření stanoveného měřidla stanovena na jeden rok.
- (6) Kalibraci pracovních měřidel nestanovených provádí středisko kalibrační služby, které je akreditováno akreditující osobou ⁹⁶.
- (7) Dokladem o kalibraci pracovního měřidla je kalibrační list ⁹⁷.
- (8) Pracovní měřidla nestanovená mohou být používána pro daný účel jen po dobu platnosti provedené kalibrace. Lhůty kalibrace těchto měřidel nejsou stanoveny předpisem. Lhůtu kalibrace určuje uživatel podle četnosti používání měřidla, podle podmínek prostředí, ve kterém se měřidlo používá, podle technického stavu a stáří měřidla a na základě doporučení výrobce

⁸⁹ Vyhláška č. 262/2000 Sb., kterou se zajišťuje jednotnost a správnost měřidel a měření, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁶ Český institut pro akreditaci, o. p. s.

⁹⁷ ČSN EN ISO/IEC 17025 Posuzování shody – Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří.

uvedeného v technické dokumentaci nebo doporučení střediska kalibrační služby provádějící kalibraci měřidla.

(9) Kalibrace pracovního měřidla ve smyslu zákona o metrologii nelze zaměňovat s činnostmi, které většinou provádí uživatel před měřením nebo v pravidelných intervalech, zpravidla pro nastavení kalibrační křivky měřidla.

Čl. 34

Používání izolačního dýchacího přístroje

- (1) Izolační dýchací přístroj smí používat pouze osoba:
 - a) ve věku 18ti let a starší ⁹⁸
 - b) jejíž poslední zdravotní prohlídka není starší než 12 měsíců, popř. 24 měsíců u dobrovolných jednotek; stanoví-li orgán ochrany veřejného zdraví rozhodnutím vydaným podle zákona ⁹⁹ jinou lhůtu lékařské preventivní prohlídky, platí lhůta stanovená v tomto rozhodnutí,
 - c) která absolvovala předepsaná školení ¹⁰⁰ a praktický výcvik s izolačním dýchacím přístrojem,
 - d) která prokázala odborné znalosti a praktické dovednosti pro jeho používání.
- (2) Osoba po splnění podmínek dle odstavce 1 se stává nositelem dýchací techniky.
- (3) Izolační dýchací přístroj nesmí používat osoba:
 - a) která se subjektivně necítí dobře,
 - b) která požíla alkoholický nápoj nebo psychotropní látku,
 - c) jejíž úprava zevnějšku není dle právního předpisu ⁷⁶ z hlediska použití prostředku bezpečná,
 - d) těhotná zaměstnankyně, zaměstnankyně, která kojí, a zaměstnankyně-matka do konce devátého měsíce po porodu.
- (4) Izolační dýchací přístroj mohou používat pod dohledem nositele dýchací techniky osoby v rámci odborného kurzu, na základě kterého se stávají nositeli dýchací techniky a osoby, které nejsou nositeli dýchací techniky, pokud hrozí nebezpečí z prodlení při záchranných pracích.
- (5) Nositel dýchací techniky musí:
 - a) znát svou průměrnou spotřebu dýchacího média v dýchacím přístroji, který jednotka používá, a umět vypočítat, po jakou dobu mu vydrží momentální zásoba vzduchu v tlakové lahvi při průměrné spotřebě, která závisí na momentální situaci a druhu zátěže,
 - b) při zásahu sledovat čerpání zásoby dýchacího média svého izolačního dýchacího přístroje, přičemž činnosti na místě zásahu ukončit včas tak, aby zásoba dýchacího média byla dostatečná pro zpáteční cestu i pro provedení případné dekontaminace; zásoba dýchacího média pro zpáteční cestu se musí rovnat dvojnásobku objemu dýchacího média spotřebovaného k cestě na místo nasazení,

⁹⁸ Vyhláška č. 180/2015 Sb., o pracích a pracovištích, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu, o pracích a pracovištích, které jsou zakázány mladistvým zaměstnancům, a o podmínkách, za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání (vyhláška o zakázaných pracích a pracovištích).

⁹⁹ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁰ Nástupní odborný výcvik (viz Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 49/2020 k odborné způsobilosti příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky) nebo kurz NDT 16 nositelů dýchací (viz příslušné učební osnovy).

- c) použit v rámci zásahu nebo pravidelné odborné přípravy autonomní dýchací přístroj vzduchový s otevřeným okruhem nejméně jednou za 3 měsíce; doporučuje se jednou ročně absolvovat výcvik v polygonu nebo v prostorách simulující reálné podmínky zásahu.
- (6) Pokud je jednotka vybavena autonomními dýchacími přístroji kyslíkovými, musí nositel dýchací techniky, určený k použití tohoto přístroje, být použit v rámci zásahu nebo pravidelné odborné přípravy tento přístroj nejméně jednou za 12 měsíců.
- (7) Celková doba použití izolačního dýchacího přístroje je kromě kapacity tohoto přístroje omezena individuálními dispozicemi každého nositele dýchací techniky, přičemž celková doba použití autonomního dýchacího přístroje kyslíkového nesmí překročit 4 hodiny v rozmezí 24 hodin.
- (8) O použití izolačních dýchacích přístrojů rozhoduje velitel zásahu. Nositel dýchací techniky rozhoduje o použití izolačního dýchacího přístroje bez vědomí velitele jednotky u zásahu, je-li jeho nasazení neprodleně nutné z hlediska ohrožení zdraví nebo života. Pracovní činnost při používání izolačního dýchacího přístroje vykonávají v nebezpečné zóně minimálně dva navzájem jištění hasiči. Nositel dýchací techniky po použití izolačního dýchacího přístroje nesmí vypouštět zbytkové tlakové médium z tlakové lahve (zbytkový přetlak brání vniknutí hygienicky závadného vzduchu do tlakové lahve a korozi kovové tlakové lahve).
- (9) Nositel dýchací techniky, která je vybavena druhým vývodem středního tlaku, jej může využít při řešení nouzové situace, přičemž neprodleně opustí nebezpečný prostor a o použití napojení informuje velitele zásahu.
- (10) Pravidelná odborná příprava v izolačním dýchacím přístroji se musí provádět, pokud možno, v podmínkách, které imitují skutečné podmínky při zásahu. Hasič musí být vybaven zásahovým oděvem, zásahovou obuví, přilbou a zásahovými rukavicemi. Doba pobytu v dýchacím přístroji při pravidelné odborné přípravě musí být až do spuštění varovného signálu.
- (11) U nepoužívaných naplněných tlakových lahví určených pro dýchací přístroje
- musí být provedena výměna vzduchu nejméně jednou za 12 měsíců,
 - musí být provedena výměna kyslíku pro kyslíkové křísící a dýchací přístroje nejméně jednou za 36 měsíců,
 - je povolený min. tlak 90 % maximálního plnicího tlaku tlakové lahve.

Čl. 35

Používání filtračního dýchacího prostředku

- (1) O použití filtračního dýchacího prostředku rozhoduje velitel zásahu nebo velitel jednotky.
- (2) Filtrační dýchací prostředek nesmí používat osoba:
- která se subjektivně necítí dobře,
 - která požíla alkoholický nápoj nebo psychotropní látku,
 - jejíž úprava zevnějšku není dle právního předpisu⁷⁶ z hlediska použití prostředku bezpečná.
- (3) Filtrační dýchací prostředek se smí používat jen při současném splnění těchto podmínek:
- v místech, kde nehrozí snížení koncentrace kyslíku (ovzduší musí obsahovat min. 17 % obj. kyslíku),
 - v místech, kde nehrozí nebezpečí vzniku požáru nebo výbuchu,
 - ve vnější zóně (včetně prostoru s regulovaným pohybem) při zásahu s výskytem nebezpečné látky v kombinaci s protichemickým ochranným oděvem (např. při svlékání dekontaminovaných hasičů, při kontrole kontaminace), nevylučuje-li druh a forma nebezpečné látky jeho použití,

- d) v nebezpečné zóně při zásahu
- s výskytem nebezpečné chemické látky, je-li prokazatelně známa chemická látka a její koncentrace a koncentrace kyslíku je min. 17 % obj.,
 - s podezřením na přítomnost kontaminace vysoce rizikovými nebo rizikovými biologickými agens nebo radionuklidy majícími charakter pevných částic, nebo v případě, že je tato kontaminace prokázána,
 - použít filtr s deklarací na určenou látku, u kterého je zaručeno, že po dobu zásahu nedojde k překročení dynamické sorpční kapacity filtru, resp. nebude překročena minimální rezistenční doba filtru (uvedená na těle filtru)^{101, 102, 103, 104, 105},
 - je-li zamezeno úniku nebo rozptýlu nebezpečné chemické látky, a tím nehrozí zvyšování její koncentrace v ovzduší,
- e) jen s takovými filtry, u kterých jsou výrobcem jednoznačně deklarovány druhy a koncentrace nebezpečných chemických látek (ve formě plynů a par) a prachu, proti nimž je filtr účinný (např. s typem protiplynového filtru, s typem filtru proti více plynům, filtru „reaktor“ proti aerosolu radioaktivního jodu, s kombinovaným filtrem nebo speciálním filtrem); **běžné protiplynové nebo kombinované filtry nechrání proti oxidu uhelnatému**,
- f) jen s takovými filtry, které vyhovují ČSN^{107, 108, 109, 110, 111}.
- (4) Omezující opatření pro použití filtračních dýchacích prostředků se nevztahují na použití vyváděnými osobami.

Čl. 36

Používání protichemického ochranného oděvu

- (1) Protichemický ochranný oděv musí být používán podle návodu k použití výrobce.
- (2) Uživatel, který je určen k používání protichemického ochranného oděvu, jej musí použít v rámci zásahu nebo pravidelné odborné přípravy jedenkrát za 6 měsíců.
- (3) Protichemický ochranný oděv musí být po dobu používání účinný proti vyskytujícím se rizikům, která jsou uvedena v návodu na použití výrobce. Skladbu protichemických ochranných oděvů (jejich druhy) s ohledem na nebezpečí na místě zásahu stanoví velitel zásahu.
- (4) Pro snížení zátěže organismu může pobyt hasičů v protichemickém ochranném oděvu zahrnovat cyklus činnost – přestávka; po ukončeném pobytu a mezi opakovaným použitím protichemického ochranného oděvu je nutné umožnit hasičům dostatečný odpočinek bez tohoto oděvu v bezpečné vzdálenosti od nebezpečné zóny (příloha č. 7/CH).

Čl. 37

Bezpečnost práce při plnění a manipulaci s tlakovými lahvemi

- (1) Tlakové lahve se smí používat jen pro plyn nebo skupinu plynů, pro které jsou konstruovány a vyzkoušeny, pro které odpovídá jejich barevné a trvalé značení a jejichž název je vyznačen

¹⁰¹ ČSN EN 14387 + A1 Ochranné prostředky dýchacích orgánů – Protiplynové a kombinované filtry – Požadavky, zkoušení a značení.

¹⁰² ČSN EN 143 Ochranné prostředky dýchacích orgánů – Filtry proti částicím – Požadavky, zkoušení a značení.

¹⁰³ ČSN EN 12941 Ochranné prostředky dýchacích orgánů – Filtrační prostředky s pomocnou ventilací připojené k přilbě nebo ke kukle – Požadavky, zkoušení a značení.

¹⁰⁴ ČSN EN 12942 Ochranné prostředky dýchacích orgánů – Filtrační prostředky s pomocnou ventilací připojené k masce, polomasce a čtvrtmasce – Požadavky, zkoušení a značení.

¹⁰⁵ ČSN EN 405 Ochranné prostředky dýchacích orgánů – Filtrační polomasky s ventily proti částicím.

na tlakové lahvi. Smějí se plnit do pracovního tlaku vyraženého nebo vyznačeného na tlakové lahvi.

(2) Prostory vyhrazené pro plnění, skladování a obsluhu a údržbu tlakových lahví musí být vhodně označeny výstražnými tabulkami^{106, 107}. Pro pracoviště musí být k dispozici místní provozní řád¹⁰⁸ nebo pokyny k obsluze plnicího zařízení včetně bezpečnostních zásad.

(3) Plnění tlakových lahví může provádět pouze osoba pověřená. Osoby pověřené obsluhou plnicího zařízení, které patří do kategorie vyhrazených plynových zařízení, musí být seznámeny s předpisy pro obsluhu a se souvisejícími bezpečnostními předpisy, s požárním řádem pracoviště, poplachovými směrnicemi pracoviště a musí být zaškoleny v obsluze těchto zařízení v rozsahu, který určí provozovatel zařízení. Ověřování znalostí pověřených osob formou přezkoušení provádí revizní technik, který má platné osvědčení odborné způsobilosti příslušného druhu, v intervalu jednou za 3 roky. V případě nevyhrazených plynových zařízení postačuje proškolení provozovatelem bez přítomnosti revizního technika jednou za 3 roky¹⁰⁹.

(4) Je zakázáno plnit tlakové lahve:

- a) u nichž prošla lhůta periodické zkoušky,
- b) u nichž je překročena doba životnosti,
- c) které nemají předepsané barevné nebo vyražené (trvalé) značení, nebo jiné předepsané značení,
- d) na vyšší tlak než je maximální povolený provozní tlak uvedený na tlakové lahvi,
- e) jiným plynem, než který je označen na tlakové lahvi,
- f) které mají poškozené nebo netěsné lahvové ventily a výstroj,
- g) jejichž povrch je poškozen (trhliny, silná koroze, patrná změna tvaru apod.),
- h) jimž chybí nebo u nichž není dostatečně jasné předepsané barevné značení a nápisy¹¹⁰,
- i) s nevhodně nasazenou patkou nebo kroužkem hrdla, které neplní svoji funkci, popř. s poškozeným ventilem u lahví dýchacích přístrojů,
- j) které mají vyznačeny neúplné základní údaje (výrobce, rok výroby, plnicí médium, výrobní číslo, plnicí provozní tlak, objem, zkušební přetlak, platná periodická zkouška),
- k) u nichž byl zjištěn nebo je podezření, že obsahují jiný druh plynu, než pro který jsou určeny,
- l) jejichž znečištění by mohlo znesnadnit nebo znemožnit plnění,
- m) v nichž je cizí předmět,
- n) které byly vyřazeny zkušebním orgánem,
- o) jejichž používání nebylo v České republice povoleno.

(5) Obsah dokumentace o plnění tlakových lahví je uveden v příloze č. 2/CH.

(6) Intervaly revizí tlakových lahví jsou uvedeny v příloze č. 12/CH.

(7) Tlakové lahve jsou barevně značeny podle druhu plynů, pro které jsou určeny (příloha č. 12/CH).

¹⁰⁶ ČSN ISO 3864-1 Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky - Část 1: Zásady navrhování bezpečnostních značek a bezpečnostního značení.

¹⁰⁷ ČSN 01 8014 Tabulky k označování prostorů s tlakovými nádobami na plyny.

¹⁰⁸ ČSN 38 6405 Plynová zařízení – Zásady provozu.

¹⁰⁹ Vyhláška č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁰ ČSN EN 1089-3 Lahve na přepravu plynů – Označování lahví na plyny (vyjma LPG) – Část 3: Barevné značení.

Čl. 38

Zásady při zásahu s výskytem nebezpečných látek

- (1) V souvislosti s chemickou službou jsou v rámci plošného pokrytí území České republiky jednotkami stanoveny opěrné body pro likvidaci havárií nebezpečných látek, opěrné body s rozšířenou detekcí nebezpečných látek, opěrné body pro olejové havárie a opěrné body HZS ČR pro dekontaminaci obyvatelstva a techniky ¹¹¹.
- (2) Zásady taktiky při zásazích s výskytem nebezpečných látek jsou dány Bojovým řádem jednotek požární ochrany ¹¹².

Čl. 39

Stupně ochrany v místě zásahu

- (1) S ohledem na přítomnost nebezpečí na místě zásahu a v jeho průběhu určuje velitel zásahu stupně ochrany zasahujících hasičů. V případě potřeby využívá informační podpory technika, pracovníka chemické laboratoře HZS ČR (dále jen „CHL“) nebo spolupracuje s KOPIS HZS kraje.
- (2) V případě výskytu více druhů nebezpečných látek se stupeň ochrany stanovuje podle nejnebezpečnější z nich. Není-li možné určit druh nebezpečné látky nebo posoudit riziko vyplývající z požárně technických charakteristik nebezpečných látek, nařizuje velitel zásahu nejvyšší stupeň ochrany.
- (3) Stupně ochrany zasahujících hasičů v prostředí s výskytem nebezpečných látek jsou určeny druhem dýchací techniky a typem protichemického ochranného oděvu. ČSN stanovují parametry odolnosti protichemických ochranných oděvů, které jsou dány zejména plynotěsností, odolností proti pronikání (penetrace), odolností proti propustnosti (permeace), odolností proti oděru, ohybu a proděravění, tepelnou stabilitou, pevností v dalším trhání a soudržností vrstveného materiálu.
- (4) Nejvyšším stupněm ochrany zasahujících hasičů v prostředí s výskytem nebezpečných látek je plynotěsný protichemický ochranný oděv typ 1a v kombinaci s izolačním dýchacím přístrojem vzduchovým uvnitř oděvu.

Čl. 40

Nálezy předmětů obsahující nebezpečné látky

- (1) Při nálezech předmětů s podezřením, že obsahují bojové chemické látky nebo B-agens se postupuje v souladu s platnými předpisy ¹¹³.
- (2) Při nálezech předmětů s podezřením, že obsahují nebezpečnou chemickou látku, se postupuje ve shodě s taktikou zásahu v prostředí s výskytem nebezpečné látky ¹¹². Pokud hrozí únik nebezpečné chemické látky z obalu nebo rozbití obalu, předmět se uloží do vhodného plastového kontejneru vysypaného vhodným sorpčním materiálem (nejlépe aktivním uhlím nebo pískem).

¹¹¹ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 16/2017, kterým se stanoví opěrné body Hasičského záchranného sboru České republiky a typy předurčenosti jednotek požární ochrany pro záchranné práce.

¹¹² Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 41/2017, kterým se vydává Bojový řád jednotek požární ochrany.

¹¹³ STČ-05/IZS Typová činnost složek IZS při společném zásahu - Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů. (Katalogové soubory všech typových činností složek IZS při společném zásahu jsou uvedeny ve formátu *.pdf na webových stránkách MV-generálního ředitelství HZS ČR v sekci Dokumentace IZS.)

(3) Při nálezů zdroje ionizujícího záření nebo předmětu se znakem radioaktivity, se postupuje ve shodě s taktikou zásahu v prostředí s výskytem nebezpečné látky ¹¹². Po prověření nálezů výjezdovou skupinou CHL je nutno dohodnout další postup se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost (dále jen „SÚJB“).

(4) Nejedná-li se v souvislosti s nálezem předmětu, který obsahuje známou nebezpečnou chemickou látku, o mimořádnou událost ¹¹⁴, je třeba dohodnout další postup s orgány životního prostředí /vodoprávní úřad, Česká inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“)/, které rozhodnou o dalším postupu nakládání s látkou, popř. o způsobu jejího odstranění.

Čl. 41

Detekce, charakterizace, identifikace a stanovení nebezpečných látek

(1) O nasazení detekčních prostředků a analyzátorů v místě zásahu rozhoduje velitel zásahu nebo velitel jednotky.

(2) Detekční prostředky a analyzátory musí umět obsluhovat technik, velitel nebo velitelem určený hasiči v družstvu.

(3) Hasiči, kteří jsou určeni používat detekční prostředky a analyzátory, velitelé a technici procvičí minimálně jednou za měsíc použití těchto prostředků.

(4) Detekční prostředky a analyzátory se používají k detekci, charakterizaci, identifikaci nebo stanovení nebezpečných látek, a to zejména:

- a) při chemickém nebo radiačním průzkumu k určení zdroje nebo místa úniku nebezpečných látek,
- b) při chemickém průzkumu k vytýčení hranice nebezpečné zóny, pro ověření, zda koncentrace nebezpečných látek je v bezpečných mezích, nebo při radiačním průzkumu k vytýčení hranice bezpečnostní nebo nebezpečné zóny, doby pobytu a místa provádění kontroly kontaminace,
- c) při monitorování chemické nebo radiační situace v místě a okolí zásahu pro potvrzení nebo vyloučení přítomnosti nebezpečných látek nebo zdroje ionizujícího záření a sledování změn šíření nebezpečných látek,
- d) při stanovení kontaminace zasahujících hasičů, obyvatelstva, techniky, objektů, terénu nebo prostředků,
- e) při identifikaci sekundárních zdrojů kontaminace,
- f) při stanovení účinnosti dekontaminace,
- g) pro snížení rizika ohrožení zasahujících osob.

(5) Detekční prostředky a analyzátory lze použít pro daný účel, jen splňují-li podmínky podle čl. 32 a 33 a jsou-li provozuschopné.

(6) Z naměřených a zjištěných údajů je nutné připravit návrhy protichemických opatření a opatření k zabezpečení radiační ochrany pro rozhodovací proces velitele zásahu (např. ochrana hasičů jednotky, nasazení sil a prostředků, vytyčení zón, optimální způsob a účinnost dekontaminace), příslušných orgánů nebo krizových štábů a pro ochranu obyvatelstva (např. informování nebo evakuace obyvatelstva) a vyloučit možná rizika (např. vzájemná reakce látek, rychlé šíření plynných látek v ovzduší, nepříznivý vliv klimatických podmínek na šíření látek).

¹¹⁴ § 2 písm. b) zákona č. 239/2000 Sb.

Čl. 42

Odběry vzorků obsahující nebezpečné látky

- (1) Odběry vzorků pro potřeby laboratorního rozboru se provádějí v odůvodněných případech, např. když není známa nebezpečná látka nebo když v následujících okamžicích nebude možno odebrat její vzorek z důvodu vysoké těkavosti, nasákavosti povrchu, úniku do kanalizace apod.
- (2) Odběry vzorků nebezpečných látek se provádějí souběžně s průzkumem a detekcí v místě zásahu.
- (3) Odběry vzorků obsahujících nebezpečné chemické látky provádějí výjezdové skupiny CHL a jednotky pokud jsou k tomu vybaveny a vycvičeny.
- (4) Odběry vzorků v případě události s podezřením teroristického útoku B-agens nebo s podezřením jejich výskytu provádí pracovník orgánu ochrany veřejného zdraví, výjezdové skupiny CHL nebo jednotky HZS kraje, v podnicích jednotky HZS podniků, podle pokynů pro odběry vzorků prostředí k vyšetření na přítomnost B-agens za mimořádných událostí. Odběry vzorků biologického materiálu pacientů provádí kvalifikovaný personál zdravotnického zařízení.
- (5) Odběry vzorků podezřelých na kontaminaci radioaktivními látkami a jejich analýzu provádí výjezdové skupiny CHL k zabezpečení radiační ochrany nebo na vyžádání SÚJB.
- (6) Manipulaci, přemístění nebo uložení zdroje ionizujícího záření provádějí firmy pověřené SÚJB, které jsou držiteli příslušného povolení SÚJB. Výjezdová skupina CHL provádí tyto činnosti pouze výjimečně na vyžádání SÚJB nebo z důvodu zabezpečení radiační ochrany v místě zásahu. HZS ČR a určené jednotky při mimořádné události s výskytem zdroje ionizujícího záření plní na místě zásahu úkoly v souladu s platnými předpisy¹¹⁵.
- (7) K odebranému vzorku musí být vystavena průvodka vzorku (příloha č. 15/CH). Dalšími postupy musí být zajištěna návaznost mezi číslem průvodky a zkušebním protokolem.

Čl. 43

Dekontaminace hasičů

- (1) Jednotky provádí dekontaminaci zasahujících a ostatních kontaminovaných osob, vnějšího povrchu techniky a transportních obalů s uloženými kontaminovanými věcnými prostředky. Z věcných prostředků se na místě dekontaminují předměty, které se nevejdou do transportních obalů a nejsou určeny k likvidaci (např. nosítka).
- (2) Jednotky neprovádí dekontaminaci objektů a terénu ve smyslu asanace, celkové nebo konečné dekontaminace, dekontaminaci hospodářských zvířat, cenností, dokladů nebo zbraní. Rozhodnutí o dalším postupu v těchto případech, podle druhu kontaminantu, spadá do kompetence jiných orgánů státní správy či společností¹¹⁶. V odůvodněných případech může jednotka asistovat při dekontaminaci objektů a terénu.
- (3) Na místě zásahu rozhoduje o provedení dekontaminace velitel zásahu.

¹¹⁵ STČ-01/IZS Typová činnost složek IZS při společném zásahu - Špinavá bomba. (Katalogové soubory všech typových činností složek IZS při společném zásahu jsou uvedeny ve formátu *.pdf na webových stránkách MV-generálního ředitelství HZS ČR v sekci Dokumentace IZS.)

¹¹⁶ Orgán ochrany veřejného zdraví, Státní veterinární správa, SÚJB, Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany, ČIŽP, vodoprávní úřady, specializované firmy.

-
- (4) Poskytnutí přednemocniční neodkladné péče osobám v přímém ohrožení života nebo se závažným postižením zdraví ¹¹⁷ a jejich transport do nemocnic je preferováno před dekontaminací.
- (5) Zásady, postupy činností a nutná opatření při dekontaminaci se řídí příslušnými metodickými listy Bojového řádu jednotek PO, popř. typovými činnostmi složek IZS při společném zásahu.
- (6) Pro potřeby dekontaminace v požární ochraně se používají dekontaminační činidla uvedená v příloze č. 10/CH, kde jsou rovněž uvedeny koncentrace a expoziční doby pro různé aplikace.
- (7) Pro minimalizaci následků kontaminace je nutné zejména v případě potřísnění bojovou chemickou látkou nebo B-agens provést co nejdříve dekontaminaci na dekontaminačním stanovišti nebo individuální (okamžitou) dekontaminaci. Jedná se o postup dekontaminace kontaminovaných částí povrchu těla nebo osobních ochranných prostředků a prostředků bezprostředně po kontaminaci, který se provádí svépomocí nebo vzájemnou pomocí s využitím předepsaných či improvizovaných prostředků.
- (8) Odpadní vody po dekontaminaci kontaminované radioaktivními látkami, bojovými chemickými látkami či B-agens musí být jímány do sběrných nádrží. O dalším nakládání s odpadními vodami rozhoduje SÚJB nebo krajská hygienická stanice dle charakteru nebezpečných látek.
- (9) O jímání odpadních vod po dekontaminaci od ostatních nebezpečných látek a jejich odstranění rozhodne velitel zásahu na základě charakteru nebezpečných látek a po dohodě s orgány ochrany životního prostředí (vodoprávní úřad, ČIŽP).

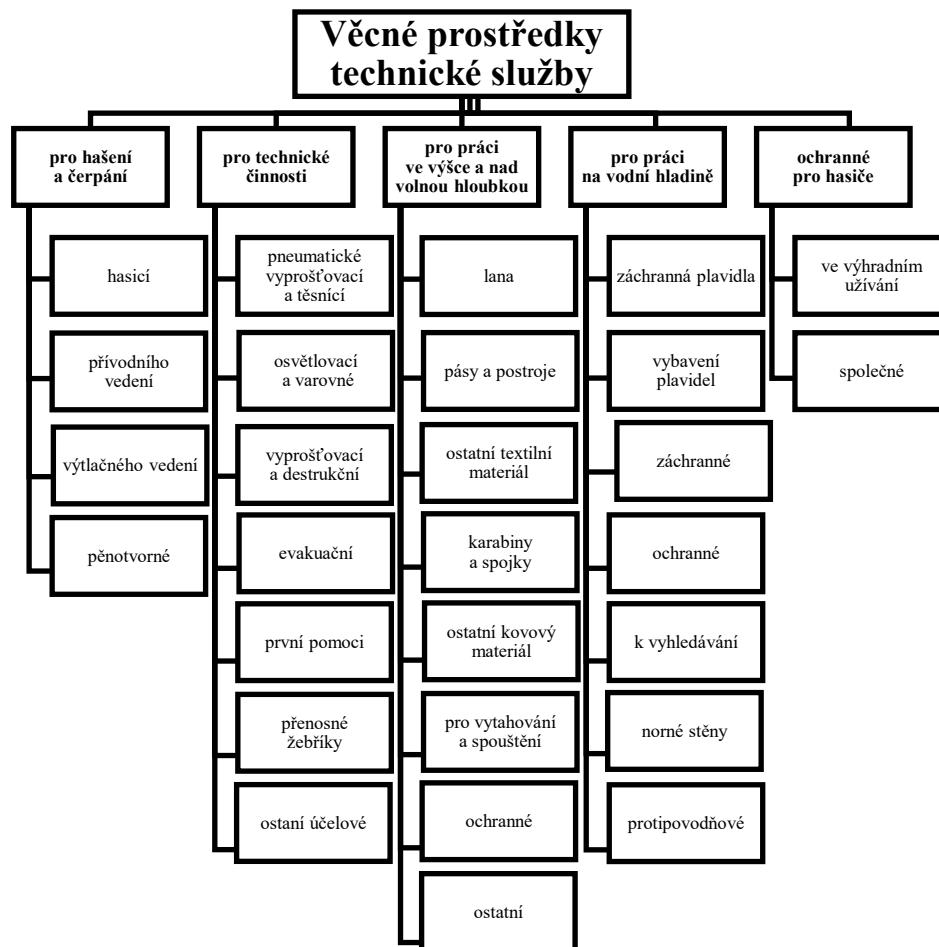
¹¹⁷ § 3 zákona č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě.

Část III.

Přílohy řádu výkonu služby

Technická služba

(Přílohy „T“)

PRO HAŠENÍ A ČERPÁNÍ**Hasicí**

Džberové stříkačky
Hasicí přístroje
Tlumnice a hasící roušky

Přívodního vedení

Čerpadla s elektrickým nebo vodním pohonem
Ejektory
Hydrantové nástavce
Klíče k armaturám a hydrantům
Ochranné koše
Sací hadice
Sací koše
Sběrače
Ventilová a záchytná lana

Výtlačného vedení

Deflektory
Hadicové můstky
Hadicové navijáky
Hadicové oblouky
Klíče k hadicím a armaturám
Koše na hadice
Objímky a bandáže na hadice
Opěrné oblouky
Proudnice
Průtokové kartáče
Přechody
Přenosné kulové uzávěry
Přetlakové ventily
Rozdělovače
Tlakové hadice

Pěnotvorné

Nádoby na pěnidlo
Pěnomety s pohonem vodní turbínou
Pěnotvorné proudnice a přísl.
Přenosné přiměšovače
Savice přiměšovače

PRO TECHNICKÉ ČINNOSTI**Pneumatické vyprošťovací a těsnící**

Kanálové rychloupávky
Plnicí soupravy
Pneumatické stabilizační tyče
Podkládací a zajišťovací klíny
Speciální tmely
Těsnící bandáže
Těsnící vaky a ucpávky
Zvedací vaky

Osvětlovací a varovné

Chemická světla
Náhlavní svítilny
Ruční svítilny
Světlomety
Výstražná zařízení se stativy

Vyprošťovací a destrukční

Nástroje na řezání a rozbíjení skla
Pácidla a pákové kleště
Podpěry a opěry
Požární sekery a sekerky
Ruční nářadí s el. pohonem
Trhací háky
Zachycovače airbagů
Zvedáky a navijáky

Evakuační

Nosítka
Seskokové matrace
Stany
Záchrané plachty a tunely

První pomoci

Automatizované externí defibrilátory
Fixační prostředky a dlahy
Lékařské rukavice pro jednorázové použití
Ruční dýchací vaky
Termofólie a příkrývky
Zdravotnické brašny a lékárny

Přenosné žebříky

Hákové
Jednodílné
Nastavovací
Provazové
Skládací a sklopné
Vysunovací

Ostatní účelové

Nádoby na úkapy a nádrže
Optické a měřicí přístroje
Skříňky a soupravy nástrojů a nářadí
Vytyčovací pásky
Ženijní nářadí

**PRO PRÁCI VE VÝŠCE A NAD
VOLNOU HLOUBKOU**

Lana
Pásky a postroje
Ostatní textilní materiál
Karabiny a spojky
Ostatní kovový materiál
Prostředky pro vytahování a spouštění
Ochranné
Ostatní

PRO PRÁCI NA VODNÍ HLADINĚ

Záchranná plavidla bez pevně
zabudovaného motoru
Vybavení plavidel
Záchranné
Ochranné
K vyhledávání
Norné stěny
Protipovodňové

OCHRANNÉ PRO HASIČE**Ve výhradním užívání**

Kukly pro hasiče
Obuv pro hasiče
Ochranné rukavice proti mechanickým
rizikům
Přilby pro hasiče
Rukavice pro hasiče
Zásahové oděvy I
Zásahové oděvy II

Společné

Kalhoty pro brodění
Oděvy na ochranu proti chladu
Ochranné oděvy proti dešti
Ochranné prostředky pro práci
s motorovou pilou
Ochranné rukavice antivibrační
Ochranné rukavice proti tepelným
rizikům
Prostředky pro práci s nebezpečným
hmyzem
Prostředky pro práci pod napětím
Vesty a pásky pro označení hasičů
u zásahu

PŘEHLED A OBSAH DOKUMENTACE O KONTROLÁCH, REVIZÍCH A PROVOZU PROSTŘEDKŮ

(1) Není-li výrobcem nebo vnitřním předpisem stanoveno jinak, vede se dokumentace prostředků nejméně v následujícím rozsahu:

a) Základní dokumentace prostředku

O vybraných prostředcích uvedených v příloze č. 4/T se vede **evidence**. Evidence obsahuje nejméně tyto údaje:

- název prostředku,
- typ prostředku,
- kmenovou jednotku,
- výrobce,
- typ podle výrobce,
- evidenční číslo (pokud není možné opatřit prostředek evidenčním číslem, evidence se provede např. na základě výrobního čísla),
- datum výroby,
- datum zavedení do evidence,
- aktuální stav (zařazení) prostředku (v provozu/mimo provoz),
- identifikaci ¹¹⁸ osoby, která provedla záznam.

O ostatních prostředcích se vede **přehled**. Přehled obsahuje nejméně tyto údaje:

- název prostředku,
- typ prostředku,
- kmenovou jednotku,
- aktuální počet kusů,
- identifikaci ¹¹⁸ osoby, která provedla záznam.

b) Záznam o vyřazení prostředku z užívání

U prostředků, o kterých se vede evidence, se provádí záznam o vyřazení prostředku z užívání. Záznam o vyřazení prostředku z užívání obsahuje tyto údaje:

- datum provedení záznamu,
- důvod vyřazení prostředku z užívání,
- identifikaci ¹¹⁸ osoby, která provedla záznam.

c) Záznam o kontrole prostředku

U prostředků, o kterých se vede evidence, se provádí záznam o kontrole před zařazením k jednotce, kontrole po neobvyklém použití a kontrole v pravidelných intervalech. Záznam o kontrole prostředku obsahuje tyto údaje:

- druh kontroly
- datum záznamu,
- název prostředku,
- typ prostředku,
- evidenční nebo výrobní číslo prostředku,
- hodnoty parametrů, pokud jsou měřeny,

¹¹⁸ Identifikací se při elektronické formě vedení dokumentace rozumí přístup uživatele do systému chráněný heslem.

- výsledek kontroly,
- identifikaci osoby ¹¹⁸, která provedla záznam.

d) Protokol o revizi prostředku

Obsah protokolu o revizi prostředku stanoví výrobce. Protokol o revizi prostředku zpravidla obsahuje tyto údaje:

- název prostředku,
- typ prostředku,
- výrobní číslo prostředku,
- datum provedení revize,
- výsledek revize,
- datum platnosti revize,
- razítko a podpis osoby, která provedla revizi.

e) Kalibrační protokol a ověřovací list

Za úplnost a obsah těchto dokumentů odpovídá subjekt, který provedl metrologický úkon.

(2) Forma vedení dokumentace:

- a) základní dokumentace prostředku, záznamy o vyřazení prostředku a záznamy o kontrole prostředku se vedou elektronickou formou v počítačovém programu určeném generálním ředitelstvím,
- b) protokoly o revizi prostředku, kalibrační protokoly a ověřovací listy se vedou v listinné formě.

(3) Technik s odborností technik-technická služba vede základní dokumentaci prostředku, záznamy o vyřazení prostředku z užívání, protokoly o revizi prostředku a případně kalibrační protokoly a ověřovací listy.

(4) Technik s odborností hasič technik-technická služba vede záznamy o kontrole prostředku a aktualizuje údaje „stav prostředku“ a „aktuální počet kusů“ v základní dokumentaci prostředku.

(5) Osoba pověřená pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou nebo pověřená k udržování provozuschopnosti prostředků technické služby u jednotky SDH obce nebo jednotky SDH podniku vede dokumentaci pro prostředky podle odstavce 1 přílohy č. 2/T. Dokumentaci o prostředcích pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou může vést písemnou formou.

(6) Dokumentace se uchovává:

- a) základní dokumentace prostředku a záznamy o vyřazení prostředku z užívání po dobu existence prostředku a nejméně 5 let po jeho vyřazení,
- b) záznamy o kontrole prostředku po dobu nejméně 5 let,
- c) protokoly o revizi prostředku a kalibrační protokoly a ověřovací listy nejméně do následné revize, kalibrace nebo ověření.

KONTROLY PROSTŘEDKŮ

- (1) Cílem kontrol je ověření provozuschopnosti prostředku.
- (2) Součástí kontroly prostředku je:
 - a) **prohlídka** – vizuální kontrola celistvosti a úplnosti prostředku, včetně jeho příslušenství a známek poškození,
a dále může být
 - b) **zkouška funkčnosti** – zkouška správného chodu a ovládání prostředku,
 - c) **zkouška parametrů** – ověření shody s parametry deklarovanými výrobcem nebo technickou normou.
- (3) Druhy kontrol prostředků jsou stanoveny právním předpisem ⁷⁶. Jedná se o kontroly před zařazením k jednotce, před použitím, po použití, v pravidelných intervalech (nebo podle podmínek stanovených výrobcem) a při střídání směn.
- (4) Podle způsobu provedení lze kontroly rozdělit na:
 - a) **odbornou kontrolu**, kterou provádí **technik** nebo **osoba pověřená**. Součástí odborné kontroly je vždy prohlídka a zkouška funkčnosti případně zkouška parametrů. Zkouška parametrů se provádí, pouze pokud to stanovil výrobce nebo vnitřní předpis. O provedení odborné kontroly se u evidovaných prostředků provádí záznam,
 - b) **uživatelskou kontrolu**, kterou provádí **uživatel**. Uživatelská kontrola se vykonává prohlídkou. Zkouška funkčnosti se provádí, pouze pokud to stanovil výrobce nebo vnitřní předpis. O uživatelské kontrole se neprovádí záznam.
- (5) Není-li výrobcem nebo vnitřním předpisem stanoveno jinak, provádí se kontroly prostředků následujícím způsobem:

Druh kontroly		Způsob provedení
před zařazením k jednotce PO		odborná kontrola
před použitím		uživatelská kontrola
po použití	obvyklém	uživatelská kontrola
	neobvyklém	odborná kontrola
v pravidelných intervalech		odborná kontrola
při střídání směn		uživatelská kontrola

a) **Kontrola před zařazením k jednotce**

Technik nebo osoba pověřená provádí odbornou kontrolu, kontrolu výrobních čísel podle dokladů od výrobce a další postupy podle návodu výrobce.

b) **Kontrola před použitím**

Uživatel bezprostředně před použitím prostředku provádí prohlídku.

c) **Kontrola po použití**

Uživatel na místě použití nebo na stanici/zbrojnici provádí prohlídku. Pokud během použití prostředku došlo k poruše provozuschopnosti nebo byl prostředek používán nestandardně

nebo za extrémních podmínek ¹¹⁹ provádí **technik** nebo **osoba pověřená odbornou kontrolou**.

Tam, kde je to technicky možné, se doporučuje vyloučit vlivy, které mohou působit na prostředky po provedení kontroly po použití. To lze řešit např. zapečetěním transportního obalu. Kontrola pečeti je v tom případě součástí kontroly při střídání směn.

d) Kontrola v pravidelných intervalech (nebo podle podmínek stanovených výrobcem)

Technik nebo osoba pověřená provádí odbornou kontrolu v intervalech stanovených u vybraných prostředků vyhláškou (viz tabulka).

Intervaly pravidelné kontroly (pokud výrobce nestanovil lhůtu kratší):	
prostředky první pomoci	1/2 roku
prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou	1 rok
pneumatická vyprošťovací zařízení	1 rok

U ostatních prostředků se pravidelné kontroly provádí, pouze pokud je to stanoveno výrobcem nebo vnitřním předpisem.

e) Kontrola při střídání směn

Pro zajištění provozuschopnosti prostředků se provádí také kontrola při střídání směn. Kontrola se zaměřuje zejména na prostředky použité během předcházející směny a na prostředky s akumulátorem a obsahem provozních náplní. Zejména se provádí uživatelská kontrola počtu, uložení a upevnění prostředků v požární technice, pečeti, pokud jsou použity a stavu akumulátorů a provozních náplní včetně záložních.

¹¹⁹ Jedná se především o situace, kdy došlo:

- k použití prostředku v prostředí s výskytem nebezpečných chemických látek, kdy došlo ke kontaktu prostředku s touto látkou v jakémkoliv skupenství,
- k použití prostředku v prostředí sypkých hmot (písek, prach apod.),
- k silnému znečištění prostředku a nelze jej běžnými postupy očistit,
- k zachycení pádu prostředkem,
- k nárazu prostředku na tvrdý materiál (pád z výšky na tvrdou podložku, pád tvrdého předmětu na prostředek apod.).

ZPŮSOB VEDENÍ DOKUMENTACE U VYBRANÝCH PROSTŘEDKŮ

Evidence se v souladu s odstavcem 1 písm. a) přílohy č. 2/T vede nejméně u následujících prostředků:

- automatizované externí defibrilátory,
- vakuové fixační prostředky a dlahy,
- plnicí soupravy k pneumatickým těsnícím a zvedacím prostředkům,
- pneumatické stabilizační tyče,
- pneumatické těsnicí vaky a ucpávky,
- prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou (s výjimkou pomocných šňůr, smyček, popruhů, popruhových žebříků, chrániček na lana, karabin a spojek, slaňovacích osem, ocelových kotvicích smyček, skalních skob, šroubů do ledu, horolezeckých kladiv, vklíněnců, mechanických vklíněnců, zavrtávaných skob, otočných závěsů, přiléhavých oděvů bez volných součástí, obuvi pro pohyb v exponovaných terénech, ochranných brýlí, ochrany sluchu, rukavic pro lezeckou činnost, nožů nebo obdobných zařízení, čelových svítilen, transportních vaků a dálkoměrů),
- přenosné žebříky,
- přilby pro hasiče,
- seskokové matrace,
- záchranná plavidla evidovaná v rejstříku malých plavidel,
- záchranné plachty a tunely,
- zásahové oděvy I a II,
- zdravotnické brašny a lékárny,
- zvedací vaky,
- zvedáky a navijáky.

A. PROSTŘEDKY PRO PRÁCI VE VÝŠCE A NAD VOLNOU HLOUBKOU

(1) Prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou (dále jen „prostředky VVH“) umožňují:

- a) výstup a sestup po laně, případně pohyb ve výšce a nad volnou hloubkou,
- b) pracovní polohování,
- c) zamezit pádu z výšky,
- d) zachycení pádu z výšky,
- e) vytváření kotevních bodů,
- f) záchranu a evakuaci osob, zvířat a majetku z výšky a volné hloubky,
- g) jiné činnosti ve výšce a nad volnou hloubkou.

(2) Prostředky VVH se dělí na:

lana – nízkoprůtažné lano s opláštěným jádrem, horolezecké dynamické lano,

pásy a postroje – sedací postroj, zachycovací postroj, pracovní polohovací pás, záchranný postroj a záchranná smyčka,

ostatní textilní materiál – smyčka, popruh, pomocná šňůra, tlumič pádu, provazový žebřík, popruhový žebřík, chránička na lano,

karabiny a spojky,

ostatní kovový materiál – slaňovací prostředek, lanová svěra (blokant), jisticí prostředek, kladka, spojovací prostředek, zachycovač pádu, prostředky pro technické lezení, ocelová kotvící smyčka, skalní skoba, šroub do ledu, horolezecké kladivo, vklínělec, mechanický vklínělec, zavrtávaná skoba, kotevní deska, hranová kladka, otočný závěs, kotvící zařízení,

speciální prostředky pro vytahování a spouštění – zařízení pro vytahování a spouštění, motorový naviják, lanový naviják, trojnožky a ramena, záchranná nosítka, transportní sedačka, závěsný oblouk,

ochranné prostředky – přiléhavý oděv bez volných součástí, přilba pro lezeckou činnost, obuv pro pohyb v exponovaných terénech, ochranné brýle, ochrana sluchu, rukavice pro lezeckou činnost,

ostatní materiál – stupačky na stromy, stoupací železa, cepín, nůž nebo obdobné zařízení, čelová svítilna, prostředky pro přestřelení neschůdných částí (praky, samo-stříly, pušky), transportní vak, dálkoměr.

(3) Definice vybraných prostředků VVH:

horolezecké dynamické lano je lano složené z jádra a opletu, které je schopno zachytit pád osoby při vzniku malé rázové síly. Je charakteristické velkou průtažností při zatížení. V jednotkách PO se používají dynamická lana jednoduchá,

jisticí prostředek slouží k jištění prvolezce v situaci, kdy hrozí nebezpečí pádu. Pracuje na principu automatického sevření lana segmentem, který umožňuje prokluz lana, a tím snížení přenosu rázové síly na osobu,

karabiny a spojky jsou prostředky, které se dají otevřít a přímo nebo nepřímo zavěsit do kotevního bodu. Spojují jednotlivé články zajišťovacího řetězce. Pro záchranu osob se používají karabiny se zámkem a pojistkou zámku (mimo karabin typu Q) a minimální podélnou pevností 22 kN,

kladka slouží pro snížení výsledné síly odporu lana při vytahování postižených osob, lezců, materiálu, slouží k transportu po lanovém přemostění, jsou využívány při budování kladkostrojů, dopínání lanového přemostění a řadě dalších činností,

kotvící zařízení s jedním nebo více kotvícími body je určeno k připojení prostředky VVH,

lanová svěra (blokant) je prostředek, který nasazen na vhodně silné lano (obvykle o průměru 9 až 13 milimetrů) se v jednom směru lehce posouvá a ve druhém směru na laně blokuje sevřením lana,

nízkoprůtažné lano s opláštěným jádrem je lano složené z jádra a opletu, které lze použít pro práci v lanovém přístupu, pracovní polohování a zadržení, pro speleologii a záchranu, je charakteristické malou průtažností při zatížení,

polohovací pás slouží pro pracovní polohování a oporu těla. Je tvořen prvky obepínající tělo, které vhodným uspořádáním a sestavením spolu s pracovním polohovacím spojovacím prostředkem (součástí pro připevnění pracovního polohovacího pásu kolem konstrukce) udrží uživatele během práce ve výšce. Lze jej použít ve statickém režimu,

pomocná šňůra je lano nebo šňůra o určité délce s jádrem a opletem a jmenovitým průměrem od 4 mm do 8 mm,

popruh je dlouhý, úzký, plochý textilní pás, určený ke statickému namáhání, nikoliv k absorbování dynamické energie. Minimální nosnost popruhu pro použití v jednotkách je 15 kN,

sedací postroj je určen k podepření těla osoby při vědomí v sedu ve visu na laně, skládající se z popruhů a přezek s nízkým bodem připojení. Lze jej použít ve statickém režimu,

slaňovací prostředek je zařízení, pomocí kterého může osoba v omezené rychlosti slaňovat z pozice vyšší na pozici nižší, buď sama, nebo pomocí druhé osoby.

smyčka je popruh, pomocná šňůra nebo část lana spojená sešitím nebo jiným způsobem,

spojovací prostředek je prvek nebo součást systému zachycení pádu (lano, drátěné lano, popruh, řetěz),

tlumič pádu zabezpečuje bezpečné zastavení pádu z výšky. Tlumič pádu musí mít schopnost pohltit pádovou energii jejím rozptýlením tak, že padající osoba neabsorbuje plnou rázovou sílu vzniklou pádem,

záchranná smyčka slouží pro provedení záchranu osoby. Je konstruována z navržených prvků tak, že během záchranné činnosti je zachraňovaný držen a ponechán v definované pozici,

záchranný postroj je určen k provedení záchranu osoby vytažením nebo spuštěním tak, že zachraňovaná osoba je ve visu na laně v sedu,

zachycovací postroj je svou konstrukcí určen k opoře těla při zachycení pádu. Zachycovací postroj může být složen z popruhů, smyček, přezek a jiných prvků, uspořádaných a upravených pro přizpůsobení na tělo uživatele, pro zadržení při pádu a po jeho zachycení. Je nutné jej použít v dynamickém režimu při nebezpečí pádu,

zachycovač pádu zajišťuje bezpečné zachycení pádu z výšky,

zařízení pro vytahování a spuštění jsou prostředky pro vytahování a spuštění jedné nebo více osob.

B. PROSTŘEDKY PRO PRÁCI NA VODNÍ HLADINĚ

(1) Prostředky pro práci na vodní hladině (dále jen „prostředky NH“) umožňují:

- a) práci na plavidlech,
- b) práci ve vodě,
- c) práci na zamrzlých hladinách,
- d) záchranu a evakuaci osob, zvířat a majetku z vody a zamrzlých hladin.

(2) Prostředky NH se dělí na:

záchranná plavidla bez pevně zabudovaného motorového pohonu – nafukovací, pevná, se smíšenou konstrukcí,

vybavení plavidel – pádlo, veslo, kotva, výlevka, vyvazovací a obvodové lano, nafukovací pumpa, nádrž na PHM, plovací vesta pro zachraňované,

záchranné prostředky – házečí pytlík, záchranný pás, záchranná podkova, karabina, smyčka, nůž, píšťala,

osobní ochranné prostředky – plovací vesta pro hasiče, přilba pro práci na vodě, mokrý oděv, suchý oděv, pododěv, rukavice, kukla,

prostředky k vyhledávání – trhací hák, bidlo a řetízek s háčky, echolokátor,

norné stěny a příslušenství,

protipovodňové prostředky – pryžotextilní vaky a příslušenství, pytle, plničky pytlů.

(3) Definice vybraných prostředků NH:

házečí pytlík je záchranný prostředek k vyproštění osob z vody. Skládá se z obalu a plovacího lana délky zpravidla 15 až 25 m, se smyčkami na obou koncích. Lano je v pohotovostní poloze svinuto do obalu, se kterým je pevně spojeno.

mokrý oděv je oděv zhotovený z tepelně izolačního materiálu (neoprenu), který pokrývá celé tělo nebo části těla a je určen ke snížení proudění vody podél pokožky uživatele,

oděv pro práci na vodě a zamrzlých hladinách je oděv chránící před chladem, zvýšeným odvodem tepla, poraněním a škodlivými vlivy znečištěného vodního prostředí,

plovací vesta je osobní vztlakový prostředek, který při správném oblečení a použití ve vodě poskytne uživateli určitý vztlak,

plovací lano je lano, které díky vlastnostem materiálu plave na vodní hladině,

pododěv je příslušenství suchého oděvu (obvykle overal), zajišťující tepelně izolační vlastnosti oděvu,

rukavice, kukla jsou příslušenstvím oděvu (obvykle z neoprenu) a zajišťující ochranu rukou a hlavy před účinky chladu a mechanickými riziky,

suchý oděv je oděv, který pokrývá celé tělo nebo části těla a je určen k zabránění vniknutí vody při činnosti ve vodě.

C. OSOBNÍ OCHRANNÉ PRACOVNÍ PROSTŘEDKY PRO HASIČE

(1) OOPP pro hasiče umožňují zabezpečit ochranu hasiče před jedním nebo více zdravotními a bezpečnostními riziky.

(2) OOPP pro hasiče se dělí na:

OOPP ve výhradním užívání – zásahový oděv I, zásahový oděv II, přilba pro hasiče, kukla pro hasiče, obuv pro hasiče, rukavice pro hasiče, ochranné rukavice proti mechanickým rizikům, doplňky zásahového oděvu,

OOPP společné – např. ochranné rukavice proti tepelným rizikům, oděv na ochranu proti chladu, kalhoty pro brodění, ochranný oděv proti dešti, vesta a páska pro označení hasičů u zásahu, lékařské rukavice pro jednorázové použití, rukavice z izolačního materiálu pro práci pod napětím, OOPP pro práci s nebezpečným hmyzem, ochranné rukavice antivibrační, OOP pro práci s motorovou pilou.

(3) Definice vybraných OOPP pro hasiče:

kukla pro hasiče je oděvní součást, navržena tak, aby chránila všechny oblasti hlavy a krku, které nejsou pokryty ochranným oděvem, dýchacím přístrojem a přilbou,

obuv pro hasiče je obuv, která je určena k používání při likvidaci požárů a dalších činnostech, které hasiči vykonávají,

oděvní součást je jednotlivá část oděvu, která může být tvořena jednou nebo více vrstvami.

ochranný oděv je oděv určený k ochraně proti jednomu nebo více nebezpečím (rizikům), převlečený přes spodní oděv nebo jej nahrazující,

přilba pro hašení ve stavbách a dalších prostorech je přilba pro hasiče chránící vršek hlavy hlavně proti účinkům nárazu, průrazu, žáru a plamene při likvidaci požárů v budovách a jiných prostorách,

přilba pro hasiče – pro ostatní zásahy je přilba pro technické zásahy nebo hašení požárů v otevřeném terénu,

rukavice pro hasiče jsou rukavice určené pro ochranu rukou při běžných požárních zásazích, včetně vyhledávacích a záchranných prací. Nejsou určeny k záměrné manipulaci s kapalnými chemikáliemi, ale poskytují určitou ochranu při náhodném kontaktu s chemikáliemi,

rukavice proti mechanickým rizikům jsou rukavice proti rizikům způsobeným oděrem, řezem čepelí, trháním a propíchnutím,

zásahový oděv I je ochranný oděv, který je určen k zajištění ochrany těla hasiče, s výjimkou hlavy, rukou a chodidel při likvidaci požárů a doprovodných činnostech, a to i v situacích, se kterými se lze setkat při likvidaci požárů v objektech,

zásahový oděv II je ochranný oděv, který je určen k zajištění ochrany těla hasiče s výjimkou hlavy, rukou a chodidel při likvidaci požárů v otevřeném terénu a doprovodných činnostech.

**Strojní služba
(Přílohy „S“)**

PROSTŘEDKY STROJNÍ SLUŽBY**I. POŽÁRNÍ TECHNIKA****(1) Zásahové požární automobily**

1. dopravní automobil (DA)
2. automobilová stříkačka (AS)
3. cisternová automobilová stříkačka (CAS)
4. pěnový hasicí automobil (PHA)
5. plynový hasicí automobil (PLHA)
6. práškový hasicí automobil (PRHA)
7. kombinovaný hasicí automobil (KHA)
8. rychlý zásahový automobil (RZA)
9. automobilový žebřík (AZ)
10. automobilová plošina (AP)
11. hadicový automobil (HA)
12. technický automobil (TA)
13. protiplynový automobil (PPLA)
14. velitelský automobil (VEA)
15. vyšetřovací automobil (VA)
16. vyprošťovací automobil (VYA)
17. automobilový jeřáb (AJ)
18. automobilová cisterna (AC)
19. automobilový nosič kontejnerů (ANK)

(2) Ostatní vozidla

1. osobní automobil (OA)
2. nákladní automobil (NA)
3. autobus (BUS)
4. užitkový automobil (UA)
5. sanitní automobil (SA)
6. přívěs (P)
7. návěs (N)
8. motocykl (MOT)
9. zvláštní vozidlo nebo stroj
10. obojživelné vozidlo

(3) Plavidla

1. loď s pevně zabudovaným motorem
2. vznášedlo

(4) Kontejnery**II. VĚCNÉ PROSTŘEDKY (se spalovacím motorem)**

1. čerpadla
2. elektrocentrály
3. hasicí a řezací zařízení
4. hydraulická vyprošťovací zařízení (všechny typy)
5. lodní motory
6. motorové stříkačky

7. navijáky
8. odlučovače
9. odsavače
10. pěnomety
11. pily
12. přetlakové ventilátory
13. topidla
14. vysavače

III. Diagnosticko-opravárenské zařízení

IV. Zařízení nezbytná pro provoz PT a VP

PŘEHLED A OBSAH DOKUMENTACE O KONTROLÁCH, REVIZÍCH A PROVOZU PROSTŘEDKŮ

(1) Není-li výrobcem nebo vnitřním předpisem stanoveno jinak, vede se k prostředkům nejméně dokumentace uvedená v této příloze.

(2) U prostředku se vede kmenová dokumentace v listinné formě, kterou tvoří zejména:

- a) osvědčení o registraci vozidla část I,
- b) osvědčení o registraci vozidla část II (technický průkaz),
- c) doklad o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (tzv. zelená karta),
- d) doklad o technické způsobilosti samostatného technického celku vozidla, pokud byl k vozidlu vydán,
- e) deník zdvihacího zařízení,
- f) revizní zpráva zařízení.

(3) U prostředku se vede provozní dokumentace zpravidla v elektronické podobě, kterou tvoří zejména:

- a) přehled základních údajů,
- b) umístění na stanici/zbrojnici,
- c) umístění VP na PT,
- d) záznam o jízdě a práci,
- e) záznam o údržbě a výměně provozních kapalin, akumulátorů, pneumatik apod.,
- f) záznam o servisní prohlídce,
- g) záznam o kontrole,
- h) záznam o technické prohlídce a měření emisí,
- i) záznam o revizi,
- j) záznam o opravě,
- k) plánované revize a provozní kontroly (časový plán údržby, zkoušek, revizí),
- l) kopie osvědčení o registraci vozidla část II,
- m) evidence spotřeby pohonných hmot.

(4) Záznam o jízdě a práci PT se provádí před jízdou a následně po ukončení jízdy. Při jízdách k zásahu se zápis provádí ihned po skončení jízdy nebo práce PT. Záznam o jízdě a práci PT obsahuje nejméně následující údaje:

- a) datum a čas odjezdu,
- b) jméno schvalujícího a datum schválení
- c) cíl jízdy (trasa),
- d) číslo příkazu k jízdě,
- e) datum a čas příjezdu,
- f) počet ujetých km a konečný stav měřidla km,
- g) počet hodin práce (motohodin),
- h) množství doplněných provozních kapalin,
- i) jméno a příjmení řidiče a osádky,
- j) poznámky.

Po ukončení kalendářního měsíce se provede uzávěrka s vyhodnocením počtu ujetých km, počtu motohodin a spotřeby provozních kapalin. Jedna motohodina se vykazuje jako 50 km jízdy PT, pokud není v dokumentaci výrobce stanoveno jinak.

(5) Záznam o práci VP se provádí po použití. Záznam obsahuje nejméně následující údaje:

- a) začátek práce,
- b) účel a místo nasazení,
- c) číslo příkazu k práci,
- d) ukončení práce,
- e) počet hodin práce (motohodin),
- f) množství doplněných provozních kapalin,
- g) jméno a příjmení uživatele,
- h) poznámky.

KONTROLY PROSTŘEDKŮ

- (1) Cílem kontrol je ověření provozuschopnosti prostředku.
- (2) Kontroly se provádí v rozsahu nezbytném pro ověření provozuschopnosti prostředku.
- (3) Součástí kontroly prostředku je:
 - c) **prohlídka** – vizuální kontrola celistvosti a úplnosti prostředku, včetně jeho příslušenství a známek poškození, a dále může být
 - d) **zkouška funkčnosti** – zkouška správného chodu a ovládání prostředku,
 - e) **zkouška parametrů** – ověření shody s parametry deklarovanými výrobcem nebo technickou normou.
- (4) Podle způsobu provedení lze kontroly rozdělit na:
 - a) **odbornou kontrolu**, jejíž provádění zajišťuje **technik**. Součástí odborné kontroly je vždy prohlídka a zkouška funkčnosti. Zkouška parametrů se provádí, pouze pokud to stanoví výrobce nebo vnitřní předpis. O provedení odborné kontroly se provádí záznam;
 - b) **uživatelskou kontrolu**, kterou provádí **u PT strojník nebo řidič, u VP strojník nebo uživatel**. Součástí uživatelské kontroly je vždy prohlídka. Zkouška funkčnosti se provádí pouze, pokud to stanoví výrobce nebo vnitřní předpis. O uživatelské kontrole se záznam neprovádí.
- (5) Druhy kontrol prostředků jsou stanoveny vyhláškou. Jedná se o kontroly před zařazením k jednotce, před použitím, po použití, v pravidelných intervalech (nebo podle podmínek stanovených výrobcem) a při střídání směn.
- (6) Není-li výrobcem nebo vnitřním předpisem stanoveno jinak, provádí se kontroly prostředků následujícím způsobem:

Druh kontroly		Způsob provedení
před zařazením k jednotce PO		odborná kontrola
před použitím		uživatelská kontrola
po použití	obvyklém	uživatelská kontrola
	neobvyklém	odborná kontrola
v pravidelných intervalech		odborná kontrola
při střídání směn		uživatelská kontrola

- a) **kontrola před zařazením k jednotce** - provádí se odborná kontrola, kontrola výrobních čísel podle dokladů od výrobce a další postupy podle návodu výrobce;
- b) **kontrola před použitím** - provádí se uživatelská kontrola bezprostředně před použitím prostředku, s ohledem na požadovaný čas pro jeho nasazení;
- c) **kontrola po použití** - provádí se uživatelská kontrola na místě použití nebo na stanici/zbrojnici. Pokud během použití prostředku došlo k poruše provozuschopnosti prostředku nebo byl prostředek používán nestandardně nebo za extrémních podmínek provádí technik nebo osoba pověřená **odbornou kontrolu**. Tam, kde je to technicky možné, se doporučuje vyloučit vlivy, které mohou působit na prostředky po provedení kontroly po použití. Toto lze řešit např. použitím pečeti. Kontrola pečeti je v tom případě součástí kontroly při střídání směn;

-
- d) **kontrola v pravidelných intervalech (nebo podle podmínek stanovených výrobcem)** - provádí se odborná kontrola nejméně 1 x za týden u HZS podniku, u dobrovolných jednotek 1 x za měsíc;
- e) **kontrola při střídání směn** - provádí se uživatelská kontrola u všech prostředků pro zajištění provozuschopnosti prostředků.
- (7) Extrémní podmínky, které působily na věcné prostředky, jsou zejména:
- došlo k použití v prostředí s výskytem nebezpečných chemických látek, kdy došlo ke kontaktu prostředku s touto látkou v jakémkoliv skupenství,
 - došlo k použití v prostředí sypkých hmot (písek, prach apod.),
 - prostředek je silně znečištěný a nelze jej běžnými postupy očistit,
 - došlo k nárazu prostředku na tvrdý materiál (pád z výšky na tvrdou podložku, pád tvrdého předmětu na prostředek, dopravní nehoda apod.).
- (8) U PT zařazené v pohotovosti nebo záloze se sleduje zejména:
- v rámci prohlídky
 - stav registrační značky, odrazových skel, nápadného značení, označení,
 - množství pohonných hmot,
 - činnost světel, signálních a výstražných zařízení,
 - stav ojetí a neporušenosti pneumatik,
 - stav nástavby,
 - množství hasiva, vody a pěnidla v nádržích,
 - bezpečné uložení předepsaného požárního příslušenství a jeho kompletnost,
 - úplnost předepsaného vybavení vozidla (podvozku),
 - zda neunikají provozní náplně;
 - v rámci zkoušky funkčnosti
 - pravidelnost chodu motoru a vykazovaných provozních hodnot,
 - množství provozních náplní,
 - stav akumulátorů,
 - tlak v pneumatikách,
 - funkčnost měřících a kontrolních přístrojů.
- (9) U VP umístěných na PT zařazené v pohotovosti nebo záloze se sleduje zejména:
- v rámci prohlídky
 - množství pohonných hmot,
 - činnost signálních a výstražných zařízení,
 - zda neunikají provozní náplně;
 - v rámci zkoušky funkčnosti
 - pravidelnost chodu motoru a vykazovaných provozních hodnot,
 - množství provozních náplní,
 - funkčnost měřících a kontrolních přístrojů.

DOPRAVNĚ PROVOZNÍ ŘÁD – HLAVNÍ ZÁSADY

- (1) Dopravně provozní řád stanoví zejména:
 - a) postup při povolování jízd u jednotky,
 - b) podmínky pro vjezd vozidel do objektů a areálů HZS podniku a jejich pohyb v areálu,
 - c) podmínky pro parkování v objektech a areálu HZS podniku a na parkovištích pro zaměstnance.
- (2) Dopravně provozní řád vymezuje zejména:
 - a) osoby oprávněné k povolování jízd, jejich pravomoci a způsob povolování jízd,
 - b) rozsah činnosti v souvislosti s prováděním údržby, kontroly a oprav PT, dny v týdnu určené k pravidelným činnostem.
- (3) Pro provoz PT mohou být stanoveny další podmínky, které nejsou uvedeny v tomto řádu a které vyplývají z konkrétních potřeb podniku.
- (4) V podmínkách provozu PT se používá terminologie podle právního předpisu.
- (5) Dopravní prostředky musí být po ukončení jízdy zaparkovány v objektech nebo areálech HZS podniku nebo na jiných stanovištích vymezených v dopravně provozním řádu.
- (6) Není-li možné zaparkovat PT podle podmínek uvedených v odstavci 5 nebo vyžaduje-li to zájem služby, rozhodne o místě parkování oprávněný funkcionář. O této skutečnosti se provede záznam do Příkazu k jízdě.
- (7) V průběhu služební cesty rozhoduje o místě parkování řidič PT, přičemž postupuje v souladu s podmínkami podle odstavce 1 písm. c) tak, aby dopravní prostředek byl zabezpečen proti odcizení nebo poškození.
- (8) Dopravní provozní řád zřizovatele jednotky může nahradit nebo doplňovat dopravní provozní řád jednotky.

ORIENTAČNÍ DOBA ŽIVOTNOSTI VYBRANÉ PT

PT se dělí do následujících skupin podle orientační doby životnosti:

- 1. skupina – orientační doba životnosti 6 let u HZS podniku a 10 let u dobrovolné jednotky**
 - a) rychlý zásahový automobil,
 - b) technický automobil hmotnostní třídy L, určený k zásahům u dopravních nehod;
- 2. skupina – orientační doba životnosti 10 let u HZS podniku a 20 let u dobrovolné jednotky**
 - a) cisternová automobilová stříkačka zabezpečující organizovaný výjezd družstva,
 - b) dopravní automobil,
 - c) osobní automobil,
 - d) vyšetřovací automobil,
 - e) velitelský automobil;
- 3. skupina - orientační doba životnosti 20 let u HZS podniku a 25 let u dobrovolné jednotky**
 - a) autobus,
 - b) automobilová plošina,
 - c) automobilová stříkačka,
 - d) automobilový jeřáb,
 - e) automobilový žebřík,
 - f) cisternová automobilová stříkačka mimo výše uvedené,
 - g) hadicový automobil,
 - h) kombinovaný hasicí automobil,
 - i) nákladní automobil,
 - j) nosič kontejnerů,
 - k) pěnový hasicí automobil,
 - l) plynový hasicí automobil,
 - m) práškový hasicí automobil,
 - n) protiplynový automobil,
 - o) technický automobil mimo výše uvedený,
 - p) vyprošťovací automobil.

Příloha č. 6/S

**OZNAČENÍ ZÁSAHOVÝCH POŽÁRNÍCH AUTOMOBILŮ,
KONTEJNERŮ A PŘÍVĚSŮ**

(1) Pro potřeby operačního řízení se zavádí označení ZPA, které jednoznačně vyjadřuje jejich užité hodnoty.

(2) Velikost požárního čerpadla vyrobeného podle ČSN EN 1028-1 se označuje jmenovitým tlakem 10 bar a jmenovitým průtokem požárního čerpadla v $l \cdot \text{min}^{-1}$ při jmenovitých otáčkách a při geodetické sací výšce 3 m. Požární čerpadla se podle velikosti dělí na:

a) PČ 10/750	s jmenovitým průtokem	750 $l \cdot \text{min}^{-1}$
b) PČ 10/1000	s jmenovitým průtokem	1000 $l \cdot \text{min}^{-1}$
c) PČ 10/1500	s jmenovitým průtokem	1500 $l \cdot \text{min}^{-1}$
d) PČ 10/2000	s jmenovitým průtokem	2000 $l \cdot \text{min}^{-1}$
e) PČ 10/3000	s jmenovitým průtokem	3000 $l \cdot \text{min}^{-1}$
f) PČ 10/4000	s jmenovitým průtokem	4000 $l \cdot \text{min}^{-1}$
g) PČ 10/6000	s jmenovitým průtokem	6000 $l \cdot \text{min}^{-1}$
h) PČ 10/8000	s jmenovitým průtokem	8000 $l \cdot \text{min}^{-1}$
i) PČ 10/10000	s jmenovitým průtokem	10 000 $l \cdot \text{min}^{-1}$

(3) Velikost požárního čerpadla vyrobeného před platností ČSN EN 1028-1 se označuje dosavadním způsobem, a to jmenovitým průtokem požárního čerpadla v $l \cdot \text{min}^{-1}$ při jmenovitém tlaku 0,8 MPa, při jmenovitých otáčkách a při geodetické sací výšce 3 m nebo 1,5 m.

(4) Označení ZPA tvoří údaj o

a) druhu ZPA

1. dopravní automobil	(DA)
2. automobilová stříkačka	(AS)
3. cisternová automobilová stříkačka	(CAS)
4. pěnový hasicí automobil	(PHA)
5. plynový hasicí automobil	(PLHA)
6. práškový hasicí automobil	(PRHA)
7. kombinovaný hasicí automobil	(KHA)
8. rychlý zásahový automobil	(RZA)
9. automobilový žebřík	(AZ)
10. automobilová plošina	(AP)
11. hadicový automobil	(HA)
12. technický automobil	(TA)
13. protiplynový automobil	(PPLA)
14. velitelský automobil	(VEA)
15. vyšetřovací automobil	(VA)
16. vyprošťovací automobil	(VYA)
17. automobilový jeřáb	(AJ)
18. automobilová cisterna	(AC)
19. automobilový nosič kontejnerů	(ANK),

b) hodnotě hlavního výkonového, popřípadě rozměrového parametru účelové nástavby ZPA nebo údaj o množství zásoby hasiva, pokud je použito,

c) hmotnostní třídě ZPA

1. lehké (L) nepřevyšující 7 500 kg
2. střední (M) převyšující 7 500 kg, avšak nepřevyšující 16 000 kg
3. těžké (S) převyšující 16 000 kg,

- d) kategorii podvozku ZPA
1. kategorie 1 - silniční, automobily určené k provozu především po zpevněných komunikacích
 2. kategorie 2 - smíšené, automobily určené k provozu částečně i mimo zpevněné komunikace
 3. kategorie 3 - terénní, automobily určené k provozu zejména mimo zpevněné komunikace,
- e) provedení ZPA podle rozsahu požárního příslušenství
1. základní (Z),
 2. speciální
 - redukované (R),
 - rozšířené (V),
 - technické (T),
 - pro hašení (H),
 - pro hašení lesních požárů (LP),
 - pro velkoobjemové hašení (VH),
 - s požárním čerpadlem (PC),
 - chemické (CH),
 - ropné (RO).

(5) Hlavní parametr účelové nastavby ZPA tvoří:

- a) u dopravního automobilu velikost požárního čerpadla; je-li jeho součástí zavodňovací nádrž, její velikost se neuvádí,
- b) u automobilové stříkačky, cisternové automobilové stříkačky a pěnového hasicího automobilu velikost požárního čerpadla; ta je za lomítkem doplněna velikostí nádrží na hasivo v litrech v pořadí voda/pěnidlo; u automobilové stříkačky je hodnota velikosti nádrže na vodu značena „0“, a to i v případě, že její součástí je zavodňovací nádrž,
- c) u plynového hasicího automobilu a u práškového hasicího automobilu, kde je užito jako hlavní hasicí médium hasicího plynu nebo hasicího prášku, údaj o velikosti nádrže na hasivo vyjádřený v kilogramech hmotnosti příslušného hasiva,
- d) u kombinovaného hasicího automobilu, kde je užito více hasicích médií, velikost požárního čerpadla; ta je za lomítkem doplněna údajem o velikosti nádrže na hasivo v souladu s předešlými písmeny b) až c) v pořadí voda/pěnidlo/plyn/prášek,
- e) u automobilového žebříku a automobilové plošiny velikost záchranné výšky v metrech,
- f) u automobilového jeřábu a vyprošťovacího automobilu hodnota maximální nosnosti v tunách,
- g) u automobilového nosiče kontejnerů maximální dovolená hmotnost použitého kontejneru v tunách,
- h) objemy nádrží na hasivo jsou zaokrouhlovány k nejbližší nižší hodnotě následujícím způsobem
 1. voda na 100 l,
 2. pěnidlo na 10 l,
 3. plyn na 10 kg,
 4. prášek na 100 kg.

(6) Velikost požárního čerpadla se vyjadřuje hodnotou tvořící setinu jeho jmenovitého průtoku v $l \cdot \text{min}^{-1}$.

(7) Označení požárních kontejnerů - příklady:

a) kontejner časoměrný	KCM
b) kontejner čerpací	KCE
c) kontejner hadicový	KHD
d) kontejner kombinovaný hasicí	KKH
e) kontejner komunikační uzel	KKU
f) kontejner lodní	KLO
g) kontejner nákladní	KN
h) kontejner nouzového přežití	KNP
i) kontejner odtahový	KOD
j) kontejner operační středisko	KOPS
k) kontejner osvětlovací	KOS
l) kontejner pěnový hasicí	KPH
m) kontejner plynový hasicí	KPLH
n) kontejner povodňový	KPO
o) kontejner práškový hasicí	KPRH
p) kontejner pro dekontaminaci osob	KDO
q) kontejner pro dekontaminaci techniky	KDT
r) kontejner pro práci na vodě	KPV
s) kontejner pro první pomoc	KPP
t) kontejner protiplynový	KPPL
u) kontejner skříňový	KSK
v) kontejner tankovací	KTA
w) kontejner technický	KT
x) kontejner týlový	KTY
y) kontejner velitelský	KVE
z) kontejner vyšetřovací	KV
aa) kontejner základnová stanice	KZS
bb) kontejnerová cisterna	KC
cc) kontejnerová cisternová stříkačka	KCS
dd) kontejnerová elektrocentrála	KEC
ee) kontejnerová laboratoř	KLA
ff) kontejnerová stříkačka	KS
gg) kontejnerový odsavač kouře	KOK
hh) kontejnerová plošina	KPL.

(8) Označení požárních přívěsů¹²⁰ - příklady:

a) přívěs cisternový	PC
b) přívěs hadicový	PHD
c) přívěs lodní	PL
d) přívěs nákladní	PN
e) přívěs odtahový	POD
f) přívěs osvětlovací	POS
g) přívěs pro dekontaminaci osob	PDO
h) přívěs pro dekontaminaci techniky	PDT
i) přívěs pro hašení	PH
j) přívěs skříňový	PSK
k) přívěs tankovací	PTA

¹²⁰ Označení požárních návěsů se provádí dle uvedeného označení přívěsů s použitím písmene N namísto prvního písmene P.

l) přívěs technický	PT
m) přívěs účelový	P
n) přívěsná elektrocentrála	PEC
o) přívěsná lafetová proudnice (monitor)	PLP
p) přívěsná motorová stříkačka	PMS
q) přívěsná plošina	PP
r) přívěsný nosič kontejnerů	PNK
s) přívěsný odsávač kouře	POK
t) přívěsný přetlakový ventilátor	PPV
u) přívěsný přiměšovač	PPR
v) přívěsný žebřík	PZ.

ZDVIHACÍ ZAŘÍZENÍ

(1) Pro provoz zdvihacích zařízení se stanovují podmínky samostatným předpisem – „Systémem bezpečné práce“, který vypracovává a vydává organizační složka. Systém bezpečné práce u zdvihacích zařízení vymezuje bezpečné používání, obsluhu, zkoušení, opravy a kvalifikaci osob.

(2) Systém bezpečné práce pro zdvihací zařízení se zpracovává přiměřeně v rozsahu stanoveném technickou normou¹²¹.

(3) Mezi zdvihací zařízení u jednotek patří:

- a) automobilové plošiny (AP),
- b) automobilové žebříky (AZ),
- c) automobilové jeřáby (AJ),
- d) vyprošťovací automobily (VYA),
- e) hydraulické nakládací jeřáby (HNJ),
- f) hákové nakladače a manipulátory kontejnerů,
- g) dílenské zvedáky, kladkostroje, zvedací plošiny.

(4) Systém bezpečné práce stanovuje zásady pro pořizování, předávání, přejímání, odbornou přípravu (školení) a obsluhu zdvihacích zařízení, pro provádění jejich údržby, oprav a rekonstrukcí. Vymezuje pravomoci a odpovědnost jednotlivých pracovišť a zaměstnanců, jakož i zásady a pravidla pro samotný zásah zdvihacích zařízení, školení, výcvik a kvalifikace. Obsahuje nejméně:

- a) účel a platnost předpisu,
- b) seznam použitých zkratk,
- c) základní související předpisy a normy,
- d) navržení činnosti zdvihacích zařízení,
- e) kompetence a definice osob
 1. obsluhovatel zdvihacího zařízení,
 2. obsluhovatel z koše zdvihacího zařízení,
 3. jeřábník,
 4. vazač,
 5. signalista,
 6. odborný (provozní) technik zdvihacích zařízení,
 7. revizní technik zdvihacích zařízení,
 8. pověřená osoba,
- f) údržbu, prohlídky, inspekce zdvihacích zařízení a příslušenství
 1. zdvihací zařízení
 - 1.1 údržba zdvihacích zařízení
 - plány údržby podvozkové části
 - bezpečnost při údržbě
 - 1.2 kontroly
 - kontroly před zahájením provozu
 - týdenní kontroly
 - 1.3 pravidelné inspekce
 - 1.4 pravidelné revize
 - 1.5 pravidelné revizní zkoušky

¹²¹ ČSN ISO 12 480–1 Jeřáby – Bezpečné používání – Část 1: Všeobecně.

-
- 1.6 individuální vyzkoušení
 - 1.7 ověřovací zkoušky
 - 1.8 zkoušky po opravách
 - 2. příslušenství - prostředky k vázání, zavěšení a uchopení břemen a jejich součásti
 - 2.1 prohlídky
 - 2.2 kontroly
 - 2.3 zkoušky
 - 2.4 zákaz používání,
 - g) dozor dodržování Systému bezpečné práce na pracovištích,
 - h) dokumentace k odborné přípravě a praktickému výcviku kompetentních osob,
 - i) provozní doklady a dokumentace,
 - j) seznam rizik u zdvihacích zařízení
 - k) mechanická rizika
 - 1. elektrická rizika,
 - 2. rizika při manipulaci s nebezpečnými náklady,
 - l) bezpečnost při používání zdvihacích zařízení,
 - m) seznam příloh.
- (5) Přílohy Systému bezpečné práce:
- a) katalogové listy jednotlivých zdvihacích zařízení a příslušenství ve vybavení organizační složky; katalogový list zdvihacího zařízení obsahuje
 - 1. konkrétní umístění
 - 2. technickou specifikaci
 - 3. podmínky provozu
 - 4. zakázané manipulace
 - 5. a další podrobnosti,
 - b) vzory průkazů odborností (obsluhovatel, jeřábník, vazač, signalista),
 - c) vzor pověření pověřené osoby,
 - d) vzor jmenování odborného (provozního) technika zdvihacích zařízení.

EVIDENCE DOPRAVNÍCH NEHOD

Hlášení o dopravní nehodě se vypisuje při dopravní nehodě ZPA nebo ostatního vozidla podle přílohy č. 1/S, a to do formuláře podle vzoru uvedeného v této příloze. Ve formuláři se rozumí:

- a) **číslem jednotky** evidenční číslo jednotky,
- b) **označením** označení vozidla podle přílohy č. 6/S, pokud se jedná o ZPA,
- c) **stářím** doba od data výroby vozidla do data vzniku dopravní nehody v celých letech,
- d) **skupinou ŘP** skupina řidičského průkazu opravňující k řízení v době nehody,
- e) **délkou praxe v řízení** doba, po kterou strojník nebo řidič tuto profesi vykonává u jednotky,
- f) **blížejším určením místa DN** uvedení názvu ulice a obce nebo uvedení názvů obcí, mezi kterými k dopravní nehodě došlo, označení čísla silnice, udání souřadnic GPS apod.,
- g) **účelem jízdy**
 - jízda k zásahu (jízda k zásahu a veškeré jízdy v jeho průběhu, včetně cvičení)
 - jízda od zásahu
 - kondiční nebo ověřovací jízda
 - služební jízda
 - jízda pro hospodářské účely (včetně jízd do opraven a zkušebních jízd po opravě)
 - jízda bez vydaného povolení
 - ostatní jízdy,
- h) **nepříznivými povětrnostními podmínkami**
 - silný vítr
 - hustá mlha
 - prudký déšť včetně krup
 - husté sněžení
 - náledí včetně zledovatělého sněhu
 - jiné,
- i) **příčinami DN**
 - požití alkoholu
 - požití léků nebo jiné řidičům nedovolené látky,
 - únava (únava, náhlá nevolnost nebo náhlá změna zdravotního stavu)
 - nesprávné odbočování (nedání znamení o změně směru jízdy)
 - nedodržení bezpečné vzdálenosti (nedodržení bezpečné vzdálenosti za jedoucím nebo vedle jedoucího vozidla či překážky)
 - nepřiměřená rychlost (nepřizpůsobení rychlosti jízdy stavu či povaze vozovky, nebo osobním schopnostem)
 - nebezpečné couvání a otáčení
 - nesprávné předjíždění
 - nesprávné vyhýbání (vyhýbání, jízda nebo stání na krajnici, jízda v úzkém prostoru či objíždění překážky)
 - špatný technický stav PT (špatný technický stav PT nebo nesprávné uložení nákladu),
 - jízda po nesprávné straně (jízda jinde než při pravém okraji)
 - nedání přednosti v jízdě (nedání přednosti v jízdě, a to i s použitím zvláštního výstražného zařízení, přehlédnutí jiného automobilu)
 - nehoda zaviněná jiným účastníkem (nehoda zaviněná jiným účastníkem nebo vyšší mocí)

-
- jiná příčina (pouze v případě, kdy není možné nehodu zařadit podle výše uvedených příčin, nevěnování pozornosti řízení)
 - příčina v šetření (po došetření se zasílá nové hlášení na generální ředitelství),
- j) **stručným popisem DN** zejména uvedení údajů souvisejících s nehodovým mechanismem, které nejsou uvedeny v jednotlivých rubrikách hlášení,
- k) přijatými opatřeními (po dopravní nehodě)
- bloková pokuta (uložená orgány policie)
 - odejmutí řidičského průkazu
 - podrobný rozbor nehody (s ostatními řidiči a strojníky)
 - přeřazení z funkce strojníka nebo řidiče (provedené zaměstnavatelem)
 - zákaz řízení (vydaný zaměstnavatelem)
 - finanční postih (provedený zaměstnavatelem)
 - jiný postih.

Vzor

Hlášení o dopravní nehodě vozidla

Číslo jednotky PO	Vozidlo		
	Registrační značka	Označení	Stáří

I. Řidič vozidla (účastník dopravní nehody)

Jméno a příjmení	Datum narození	Hodnostní označení	Skupina ŘP	Délka praxe v řízení	
				u jednotky	celkově

II. Dopravní nehoda (DN)

Bližší určení místa DN	Den DN v týdnu	Datum DN	Hodina DN
účel jízdy			

III. Příčina dopravní nehody

Příčina DN			
povětrnostní podmínky			
míra zavinění DN (pokud je známa) *	zaviněná	spoluvina	nezaviněná

*Nehodící se škrtněte.

IV. Následky dopravní nehody

Následky DN	Usmrceno			Těžce zraněno			Lehce zraněno		
	mužů	žen	dětí	mužů	žen	dětí	mužů	žen	dětí
hasičů			--			--			--
ostatních účastníků									
škoda způsobená na vozidle	,- Kč			ostatní škoda			,- Kč		

V. Stručný popis DN

.....

VI. Přijatá opatření

.....

Podklad získán z územního odboru: od:

V dne zpracoval Podpis

PREVENCE DOPRAVNÍ NEHODOVOSTI

- (1) Řidič je povinen neprodleně nahlásit přímému nadřízenému každou indispozici, která snižuje jeho schopnost k řízení vozidla.
- (2) Za bezpečnost jízdy vozidla odpovídá řidič. Velitel jednotky (vozidla) ani jiný člen posádky nesmí omezovat pravomoc a povinnost řidiče. Velitel jednotky (vozidla) se podílí na bezpečnosti jízdy, sleduje provoz, může nařídit zastavení nebo zpomalení jízdy, výměnu řidiče nebo případně může změnit trasu nebo cíl jízdy.
- (3) Na vozidle se nesmí používat protektorované pneumatiky.
- (4) V kabině vozidla smí být přepravováno požární příslušenství, které není znečištěné nebo kontaminované a je řádně uloženo v úchytech spolehlivě zajišťujících toto příslušenství proti vypadnutí při jízdě nebo při náhlé změně polohy, například při převrácení.
- (5) S vozidlem, které je opatřeno nádrží na vodu, se smí jet pouze s plnou nebo prázdnou nádrží. S nedoplněnou nádrží smí jet pouze ve výjimečných případech a se zvýšenou opatrností.
- (6) Při jízdě k zásahu se zapnutým zvláštním výstražným zařízením¹²² řidič dbá zvýšené opatrnosti. Při průjezdu křižovatkou, na kterou přijíždí po vedlejší silnici nebo v jiném než volném směru, je povinen dát přednost v jízdě všem účastníkům silničního provozu, kteří nejsou připraveni umožnit vozidlu volný a bezpečný průjezd.

¹²² § 12 odst. 1 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

KONDIČNÍ A OVĚŘOVACÍ JÍZDY

- (1) Účelem kondičních jízd je pravidelné udržování řidičské kondice a postupné prohlubování návyků ke kvalitnímu řízení vozidel.
- (2) Strojník nebo řidič určený k řízení vozidel s právem přednostní jízdy, který v průběhu 4 týdnů neřídil motorové vozidlo stejné nebo vyšší hmotnostní kategorie, absolvuje kondiční jízdu v délce nejméně 10 km.
- (3) Strojník nebo řidič určený k řízení vozidel s právem přednostní jízdy, který v průběhu 6 týdnů neřídil motorové vozidlo stejné nebo vyšší hmotnostní kategorie, absolvuje kondiční jízdu v délce nejméně 20 km.
- (4) Strojník nebo řidič určený k jízdě k zásahu s přívěsem, který v průběhu 6 měsíců nejel jízdu s přívěsem, absolvuje kondiční jízdu s přívěsem v délce nejméně 10 km.
- (5) Strojník nebo řidič, který neabsolvoval kondiční jízdu v předepsaném rozsahu, nesmí být určen k řízení PT určené pro výjezd k zásahu, a to až do jejího provedení.
- (6) Kondiční jízda se absolvuje nejpozději v průběhu první směny po uplynutí lhůty dle odstavce 2 nebo 3, případně první pracovní den nástupu do služby po dlouhodobé nepřítomnosti.
- (7) Kondiční jízda se provádí po předem stanovené trase. Její náročnost se volí s ohledem na místní podmínky.
- (8) Při kondiční jízdě se prohlubují zejména návyky v technice řízení automobilu, zdokonaluje se v řízení automobilu ve ztížených podmínkách provozu a nacvičuje se součinnost s ostatními členy osádky, například při couvání nebo průjezdu zúženým profilem.
- (9) Ztíženými podmínkami se rozumí např. průjezd zúženými profily, otáčení, přejezd prvků pro zpomalení jízdy. V zimním období je to jízda sněhem, na zledovatěném povrchu apod.
- (10) Při kondiční jízdě se nepoužívá zvláštní výstražné zařízení, jinak se používají veškeré dostupné prvky aktivní a pasivní bezpečnosti.
- (11) Specializované instrukčně metodické zaměstnání může být zaměřeno např. na řízení automobilu s přívěsem včetně couvání, jízdu ve složitých terénních podmínkách, řízení automobilu na kluzkém povrchu, jízdu v omezeném prostoru, součinnost řidiče s osádkou automobilu nebo na rozbor závažné dopravní nehody.
- (12) Účelem ověřovacích jízd podle tohoto řádu je ověření předpokladů strojníků k výkonu činnosti nebo ověření akceschopnosti ZPA a provádí se v délce nejméně 20 km.
- (13) Kondiční a ověřovací jízdy organizuje velitel ve spolupráci s technikem. Technik určuje pro kondiční nebo ověřovací jízdu konkrétní PT a instruktora, pokud to povaha jízdy vyžaduje a kontroluje její provedení.

UŽITÍ ZVLÁŠTNÍHO VÝSTRAŽNÉHO ZAŘÍZENÍ

- (1) Zvláštní výstražné zařízení ¹²³ se používá zejména při jízdě PT na místo zásahu, pokud velitel jednotky nerozhodne jinak.
- (2) Zvláštním výstražným zařízením se rozumí zvláštní výstražné světelné zařízení případně doplněné o zvláštní zvukové výstražné zařízení.
- (3) Za zvláštní výstražné světelné zařízení se nepovažují oranžová blikající světla, určená k označení PT jako překážky silničního provozu a při jízdě na místo zásahu se oranžová blikající světla nepoužívají.
- (4) Zvláštní výstražné světelné zařízení je snímatelné nebo pevně spojené s PT, zvláštní zvukové výstražné zařízení a rozhlasové zařízení se umísťuje na PT nebo skrytě v PT ¹²⁴.
- (5) Při jízdě se zapnutým zvláštním výstražným zařízením je řidič povinen použít potkávací nebo dálková světla.

¹²³ § 41 odst. 1, odst. 2 písm. e) a § 11 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁴ § 31 písm. d) a příloha č. 12 část E vyhlášky č. 341/2014 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel a pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

**Chemická služba
(Přílohy „CH“)**

Věcné prostředky chemické služby

Mezi věcné prostředky chemické služby patří:

- a) hasiva
 - aa) pěnidla,
 - ab) detergenty (smáčedla),
 - ac) hasicí přísady,
 - ad) prášková hasiva,
 - ae) plynná hasiva,
 - af) speciální hasiva,
- b) dekontaminační prostředky
 - stanoviště dekontaminace osob,
 - stanoviště dekontaminace techniky,
 - stanoviště dekontaminace zasahujících (zjednodušená nebo základní),
 - směšovací zařízení pro přípravu dekontaminačních roztoků a směsí,
 - příslušenství dekontaminačního stanoviště,
 - dekontaminační činidla a látky na přípravu dekontaminačních roztoků nebo směsí,
- c) neutralizační, sorpční a emulgační látky a prostředky,
- d) speciální věcné prostředky
 - da) detekční a měřicí
 - osobní dozimetr,
 - prostředky SEOD,
 - zásahový dozimetr,
 - zásahový radiometr,
 - měřič kontaminace,
 - spektrometr,
 - oxymetr (detekční přístroj na stanovení koncentrace kyslíku),
 - explozimetr (detekční přístroj na stanovení koncentrace hořlavých par a plynů),
 - toximetr (detekční přístroj na stanovení toxických látek),
 - kombinované detekční přístroje,
 - selektivní analyzátory na bojové chemické látky a těkavé organické páry,
 - analytické přístroje,
 - jednoduché detekční prostředky na bojové chemické látky,
 - detekční trubičky s nasávači,
 - detekční, průkazníkové a indikátorové papírky,
 - souprava pro odběr vzorků,
 - termovize, bezkontaktní teploměry a pyrometry,
 - zkušební zařízení (měřicí skříňky a stolice pro kontrolu dýchací techniky, přístroje pro zkoušení těsnosti a kontrolu osobních ochranných prostředků),
 - přístroje na měření hygienické nezávadnosti stlačeného vzduchu,
 - kontrolní manometr,
 - db) čerpadla na nebezpečné látky,
- e) prostředky na olejové havárie, separátory, odlučovače,

-
- f) osobní ochranné prostředky a osobní výstroj
- fa) protichemické ochranné oděvy,
 - plynotěsné protichemické ochranné oděvy (přetlakové a rovnotlaké),
 - neplynotěsné protichemické ochranné oděvy,
 - fb) izolační dýchací přístroje,
 - autonomní dýchací přístroje vzduchové s otevřeným okruhem,
 - autonomní dýchací kyslíkové přístroje s uzavřeným okruhem,
 - hadicové dýchací přístroje s přívodem stlačeného vzduchu,
 - fc) filtrační dýchací přístroje,
 - fd) oživovací (křísící) přístroje,
 - fe) reflexní oděvy pro speciální hašení ohně,
- g) plnicí zařízení tlakových lahví a náhradní tlakové lahve
- ga) vysokotlakové vzduchové kompresory a stanice,
 - gb) kyslíkové přečerpávací pumpy,
 - gc) náhradní tlakové lahve k dýchacím přístrojům a potápěčské technice,
- h) prostředky pro práci pod vodní hladinou
- ha) potápěčské autonomní dýchací přístroje a příslušenství
 - potápěčská plicní automatika,
 - vysokotlaký manometr,
 - obličejová maska s možností připojení komunikace,
 - hb) kompenzátory vztlaku,
 - hc) potápěčské oděvy.

PŘEHLED A OBSAH DOKUMENTACE O KONTROLÁCH, REVIZÍCH A PROVOZU PROSTŘEDKŮ

(1) Není-li výrobcem nebo vnitřním předpisem stanoveno jinak, vede se dokumentace prostředků zpravidla v elektronické podobě, nejméně v následujícím rozsahu:

a) Základní dokumentace prostředku

O prostředcích se vede **evidence**. Evidence obsahuje nejméně tyto údaje:

- název prostředku,
- typ prostředku,
- kmenovou jednotku,
- výrobce,
- typ dle výrobce,
- evidenční číslo (pokud není možné opatřit prostředek evidenčním číslem, evidence se provede např. na základě výrobního čísla),
- datum výroby,
- datum zavedení do evidence,
- aktuální stav (zařazení) prostředku (v provozu/mimo provoz),
- identifikaci osoby, která provedla záznam ¹¹⁸.

Pro stanovená měřidla obsahuje dále:

- datum vydání ověřovacího listu,
- datum vydání kalibračního listu,
- datum platnosti ověření a kalibrace.

O vybraných prostředcích uvedených v příloze č. 4/CH se vede **pouze přehled**. Přehled obsahuje nejméně tyto údaje:

- název prostředku,
- typ prostředku,
- kmenovou jednotku,
- aktuální počet kusů,
- identifikaci osoby, která provedla záznam ¹¹⁸.

b) Záznam o vyřazení prostředku z užívání

U prostředků, o kterých se vede evidence, se provádí záznam o vyřazení z užívání. Záznam obsahuje tyto údaje:

- datum provedení záznamu,
- důvod vyřazení prostředku,
- identifikace osoby, která provedla záznam ¹¹⁸.

c) Záznam o kontrole prostředku

U prostředků, o kterých se vede evidence, se provádí záznam o kontrole před zařazením k jednotce, kontrole po použití, provádí-li ji technik nebo pověřená osoba a kontrole v pravidelných intervalech.

Záznam obsahuje tyto údaje:

- druh kontroly,
- datum záznamu,
- název prostředku,
- typ prostředku,
- evidenční nebo výrobní číslo prostředku,

- hodnoty parametrů, pokud jsou měřeny,
- výsledek kontroly,
- identifikace osoby, která provedla záznam ¹¹⁸.

d) Protokol o revizi prostředku

Obsah protokolu o revizi stanoví výrobce. Protokol zpravidla obsahuje tyto údaje:

- název prostředku,
- typ prostředku,
- výrobní číslo prostředku,
- datum provedení revize,
- výsledek revize,
- datum platnosti revize,
- razítko a podpis osoby, která provedla revizi.

e) Kalibrační protokol a ověřovací list

Za úplnost a obsah těchto dokumentů odpovídá subjekt, který provedl metrologický úkon.

f) Provozní deník stanoveného měřidla obsahuje:

- datum záznamu,
- hodnota odezvy měřidla na kontrolní zdroj a odchylky od nominální hodnoty kontrolního zdroje,
- záznam o výsledku celkové zkoušky (záznam např. o nevyhovující kontrole měřidla, poškození měřidla nebo úřední značky, poškození přístroje).

g) Provozní deník plnicích zařízení tlakových lahví obsahuje:

- datum provozu,
- údaj o motohodinách,
- počet naplněných lahví,
- majitel tlakových lahví, které byly naplněny,
- identifikace osoby, která provedla plnění,
- dále je v provozním deníku uvedena každá technická prohlídka, revize, údržba, výměny olejů a filtračních náplní vždy s datem, výsledkem a podpisem osoby, která úkon provedla.

h) Provozní deník plnění tlakových lahví obsahuje:

- datum plnění,
- množství a typy naplněných tlakových lahví s jejich přesnou identifikací,
- druh plynu,
- identifikace osoby, která provedla plnění.

i) Záznam o použití izolačních dýchacích přístrojů a protichemických ochranných oděvů typu Ia při zásahu, pravidelné odborné přípravě a výcviku

1. Záznam o použití protichemických ochranných oděvů při zásahu obsahuje:

- datum použití,
- jméno a příjmení hasiče,
- druh použitého prostředku,
- evidenční číslo nebo výrobní číslo prostředku (případně jiný způsob jednoznačné identifikace),
- doba expozice, druh nebezpečné látky a její koncentrace (pokud byla měřena) u protichemických ochranných oděvů v případě zásahu na nebezpečné látky,
- místo použití prostředku (např. ev. č. události),

-
- poznámka (extrémní podmínky, vliv prostředí, podrobnosti ohledně rozsahu a důvodech poškození pokud k němu došlo),
 - identifikace osoby, která provedla záznam.
2. Záznam o použití izolačního dýchacího přístroje při zásahu obsahuje:
- datum použití,
 - jméno a příjmení hasiče,
 - druh použitého prostředku,
 - evidenční číslo nebo výrobní číslo prostředku (případně jiný způsob jednoznačné identifikace),
 - místo použití prostředku (ev. č. události),
 - poznámka (extrémní podmínky, vliv prostředí, podrobnosti ohledně rozsahu a důvodech poškození pokud k němu došlo),
 - identifikace osoby, která provedla záznam.
3. Záznam o použití ochranných prostředků při pravidelné odborné přípravě a výcviku obsahuje:
- datum použití,
 - název prostředku,
 - jméno a příjmení hasiče,
 - druh použitého prostředku,
 - evidenční číslo nebo výrobní číslo prostředku (případně jiný způsob jednoznačné identifikace),
 - místo výcviku a doba použití,
 - poznámka (extrémní podmínky, vliv prostředí, podrobnosti ohledně rozsahu a důvodech poškození pokud k němu došlo),
 - identifikace osoby, která provedla záznam.
- j) Záznam o obdržení dávkách od zdrojů ionizujícího záření a kontaminaci nebezpečnými látkami (viz příloha č. 8/CH).
- (2) Forma vedení dokumentace:
- a) základní dokumentace prostředku, záznamy o vyřazení prostředku a záznamy o kontrole prostředku se vedou elektronickou formou v počítačovém programu určeném generálním ředitelstvím,
 - b) protokoly o revizi, kalibrační protokoly a ověřovací listy se vedou v listinné podobě.
- (3) Technik s odborností technik-chemická služba vede základní dokumentaci prostředku, záznamy o vyřazení prostředku z užívání, protokoly o revizi prostředku, kalibrační protokoly a ověřovací listy.
- (4) Technik s odborností hasič technik-chemická služba vede záznamy o kontrole prostředku, provozní deníky a aktualizuje údaje „stav prostředku“ a „aktuální počet kusů“ v základní dokumentaci prostředku.
- (5) Osoba pověřená u dobrovolné jednotky vede základní dokumentaci prostředku, záznamy o vyřazení prostředku z užívání, protokoly o revizi prostředku, kalibrační protokoly a ověřovací listy.
- (6) Velitel vede záznamy uvedené v odstavci 2.
- (7) Dokumentace se uchovává:
- a) základní dokumentace prostředků, provozní deníky a záznamy o vyřazení prostředku z užívání po dobu existence prostředku a nejméně 5 let po jeho vyřazení,

- b) záznamy o kontrole a použití prostředku po dobu nejméně 5 let,
- c) protokoly o revizi prostředku a kalibrační protokoly a ověřovací listy nejméně do následné revize, kalibrace nebo ověření,
- d) záznam o obdržení dávkách od zdrojů ionizujícího záření a kontaminaci nebezpečnými látkami viz příloha č. 8/CH.

KONTROLY PROSTŘEDKŮ CHEMICKÉ SLUŽBY

- (1) Cílem kontrol je ověření provozuschopnosti prostředku.
- (2) Součástí kontroly prostředku je:
- a) **prohlídka** – vizuální kontrola celistvosti a úplnosti prostředku, včetně jeho příslušenství a známek poškození, a dále může být
 - b) **zkouška funkčnosti** – zkouška správného chodu a ovládání prostředku,
 - c) **zkouška parametrů** – ověření shody s parametry deklarovanými výrobcem nebo technickou normou.
- (3) Druhy kontrol prostředků jsou stanoveny vyhláškou. Jedná se o kontroly před zařazením k jednotce, před použitím, po použití, v pravidelných intervalech (nebo podle podmínek stanovených výrobcem) a při střídání směn.
- (4) Podle způsobu provedení lze kontroly rozdělit na:
- a) **odbornou kontrolu**, kterou provádí **technik** nebo **osoba pověřená**. Součástí odborné kontroly je vždy prohlídka a zkouška funkčnosti případně zkouška parametrů. Zkouška parametrů se provádí pouze v případě, stanovil-li to výrobce nebo vnitřní předpis. O provedení odborné kontroly se u evidovaných prostředků provádí záznam,
 - b) **uživatelskou kontrolu**, kterou provádí **uživatel**. Uživatelská kontrola se vykonává prohlídkou. Zkouška funkčnosti se provádí pouze v případě, stanovil-li to výrobce nebo vnitřní předpis. O uživatelské kontrole se neprovádí záznam.
- (5) Není-li výrobcem nebo vnitřním předpisem stanoveno jinak, provádí se kontroly prostředků následujícím způsobem:

Druhy kontroly		Způsob provedení
před zařazením k jednotce PO		odborná kontrola
před použitím		uživatelská kontrola
po použití	obvyklém	uživatelská nebo odborná kontrola
	neobvyklém	odborná kontrola
v pravidelných intervalech		odborná kontrola
při střídání směn		uživatelská kontrola

- a) **Kontrola před zařazením k jednotce**
 Technik nebo osoba pověřená provádí odbornou kontrolu, kontrolu výrobních čísel podle dokladů od výrobce a další postupy podle návodu výrobce.
- b) **Kontrola před použitím**
 Uživatel bezprostředně před použitím prostředku provádí prohlídku.
- c) **Kontrola po použití**
 Uživatel na místě použití nebo na stanici/zbrojnici provádí prohlídku. U prostředků uvedených v příloze č. 6/CH, s výjimkou prostředků uvedených v odstavci 6 a 10, se provádí odborná kontrola.

Pokud během použití prostředku došlo k poruše provozuschopnosti nebo byl prostředek používán nestandardně nebo za extrémních podmínek (neobvyklé použití)¹²⁵, provádí **technik nebo osoba pověřená** odbornou kontrolu.

Je-li to technicky možné, doporučuje se vyloučit vlivy, které mohou působit na prostředky po provedení kontroly po použití. Tyto vlivy lze eliminovat např. zapečetěním transportního obalu. Kontrola pečeti je v takovém případě součástí kontroly při střídání směn.

d) Kontrola v pravidelných intervalech (nebo podle podmínek stanovených výrobcem)

Technik nebo osoba pověřená provádí odbornou kontrolu v intervalech stanovených u vybraných prostředků vyhláškou. U ostatních prostředků se pravidelné kontroly provádějí pouze, je-li to stanoveno výrobcem nebo tímto pokynem.

e) Kontrola při střídání směn

Pro zajištění provozuschopnosti prostředků se provádí také kontrola při střídání směn. Kontrola se zaměřuje zejména na prostředky použité během předcházející směny a na prostředky s akumulátorem a obsahem provozních tekutin. Zejména se provádí kontrola počtu, uložení a upevnění prostředků v požární technice, kontrola pečeti, pokud jsou použity, a kontrola stavu akumulátorů a provozních náplní, včetně záložních.

¹²⁵ Neobvyklé použití prostředku zahrnuje především situace, kdy došlo k:

- použití v prostředí s výskytem nebezpečných chemických látek, kdy došlo ke kontaktu prostředku s touto látkou v jakémkoliv skupenství,
- použití v prostředí sypkých hmot (písek, prach, apod.),
- silnému znečištění prostředku a nelze jej běžnými postupy očistit,
- zachycení pádu,
- nárazu prostředku na tvrdý materiál (pád z výšky na tvrdou podložku, pád tvrdého předmětu na prostředek apod.).

ZPŮSOB VEDENÍ DOKUMENTACE U VYBRANÝCH PROSTŘEDKŮ

Přehled se v souladu s přílohou č. 2/CH odst. 1 písm. a) vede u následujících prostředků:

- hasiva,
- příslušenství stanovišť dekontaminace,
- dekontaminační činidla a látky na přípravu dekontaminačních roztoků,
- neutralizační, sorpční a emulgační látky a prostředky,
- detekční trubičky s nasávači,
- detekční, průkazníkové a indikátorové papírky,
- neplynotěsné protichemické ochranné oděvy jednorázové (typ 3, 4, 5, 6).

ROZSAH UŽIVATELSKÉ KONTROLY VYBRANÝCH VĚCNÝCH PROSTŘEDKŮ**(1) Autonomní dýchací přístroj vzduchový s otevřeným okruhem****a) rovnotlaký**

- vizuálně celistvost, úplnost, nepoškozenost,
- dotažení všech spojů,
- tlak v tlakové lahvi,
- zkouška těsnosti vysokotlaké části,
- funkce plicní automatiky a varovného signálu,
- těsnost nízkotlaké části,
- vizuálně celistvost, kompletnost a neporušenost masky,
- těsnost obličejové masky,

b) přetlakový

- vizuálně celistvost, úplnost, nepoškozenost,
- dotažení všech spojů,
- tlak v tlakové lahvi,
- těsnost vysokotlaké a středotlaké části,
- funkce plicní automatiky (včetně funkce přetlaku pod obličejovou maskou) a varovného signálu,
- těsnost plicní automatiky,
- vizuálně celistvost, kompletnost a neporušenost obličejové masky,
- těsnost nízkotlaké části a obličejové masky,
- stav obalu na kompozitní tlakové lahvi.

(2) Autonomní kyslíkový dýchací přístroj s uzavřeným okruhem s plynným kyslíkem

- vizuálně celistvost, úplnost, nepoškozenost,
- dotažení všech spojů,
- tlak v tlakové lahvi,
- funkce dýchacích ventilů,
- funkce varovného signálu,
- těsnost systému nízkotlaké části a funkce směrového ventilu,
- funkce plicní automatiky, ručně přídavného a přetlakového ventilu,
- těsnost přístroje přetlakem,
- vizuálně celistvost a neporušenost obličejové masky,
- těsnost obličejové masky,
- funkčnost stěrače zorníku obličejové masky.

(3) Filtrační dýchací přístroj

- celistvost, úplnost, nepoškozenost, funkčnost,
- těsnost obličejové masky,
- vhodnost filtru a jeho správné nasazení.

(4) Křísicí přístroj

- celistvost, úplnost, nepoškozenost,
- dotažení všech spojů,
- tlak v tlakové lahvi (pokud ji přístroj obsahuje),
- stav pryžových a plastových součástí,
- těsnost přístroje.

(5) Protichemické ochranné oděvy, reflexní oděvy pro speciální hašení ohně

- celistvost, úplnost, nepoškozenost.

(6) Detekční prostředky, analyzátory a měřidla

- celistvost, úplnost, nepoškozenost,
- kapacita baterií (pokud je obsahují),
- platnost kalibrace,
- u chemických detektorů a analyzátorů kontrola správné funkce podle doporučených nebo přijatých postupů.

(7) Stanovená měřidla

- vizuální celistvost, úplnost, nepoškozenost,
- kapacita baterií,
- platnost a neporušenost úřední značky u stanovených měřidel,
- u zásahového dozimetru, zásahového radiometru a měřiče kontaminace kontrola funkčnosti přístroje, tzn. kontrola hodnoty přirozeného pozadí na zvoleném referenčním místě a kontrola odezvy měřidla na kontrolní zdroj a jeho odchylka od nominální hodnoty kontrolního zdroje.

(8) Prostředky pro práci pod vodní hladinou

- vizuální celistvost, úplnost, nepoškozenost,
- dotažení všech spojů,
- tlak v tlakové lahvi,
- těsnost vysokotlaké a středotlaké části,
- funkce plicní automatiky a vzduchové sprchy,
- funkce napouštěcích, vypouštěcích a pojistných ventilů,
- stav baterie,
- funkce uzávěrů.

ROZSAH ZKOUŠEK VYBRANÝCH PROSTŘEDKŮ

Pokud výrobce nebo návod k obsluze nestanoví jinak, provádí se kontroly a zkoušky vybraných prostředků v následujícím rozsahu a intervalech.

1. Izolační dýchací přístroj vzduchový

Zkoušky se provádějí v rozsahu návodu na použití výrobce, nejméně je však nutno jednou za 6 měsíců a po použití zkontrolovat:

- celistvost, úplnost, funkčnost,
- platnost revizí, životnost vyměnitelných částí (kroužky, filtry, membrány apod.),
- stav pryžových součástí,
- vysokotlakou (a středotlakou) těsnost,
- hodnotu středního (redukovaného) tlaku,
- vnitřní těsnost plicní automatiky,
- vnější těsnost nízkotlaké části,
- spínací tlak plicní automatiky,
- statický přetlak plicní automatiky (pod maskou),
- varovný signál,
- provést srovnávací zkoušku manometru,
- tlak v tlakové lahvi,
- stav obalu na kompozitní tlakové lahvi.

2. Izolační dýchací přístroj kyslíkový

Zkoušky se provádějí v rozsahu návodu na použití výrobce, nejméně je však nutno jednou za 6 měsíců a po použití zkontrolovat:

- celistvost, úplnost, funkčnost,
- platnost revizí, životnost vyměnitelných částí (kroužky, filtry, membrány apod.),
- těsnost za podtlaku a přetlaku,
- stálou dávku kyslíku,
- spínací tlak plicní automatiky,
- otevírací tlak přetlakového ventilu,
- varovný signál,
- stav pryžových a plastových součástí,
- funkci automatického proplachu,
- stav pohlcovače,
- u přístrojů s vyvíječem kyslíku provést test elektronických funkcí dle návodu výrobce,
- tlak v tlakové lahvi.

3. Obličejové masky

Při kontrolách je třeba minimálně jednou za 6 měsíců a po použití zkontrolovat:

- celistvost, úplnost, funkčnost,
- průhlednost zorníků,
- stav veškerých pryžových a plastových částí, životnost vyměnitelných částí (kroužky, filtry, membrány, apod.)
- hodnotu nádechového / výdechového odporu,
- těsnost.

4. Křísicí přístroj

Zkoušky se provádějí v rozsahu návodu na použití výrobce, nejméně je však nutno jednou za 6 měsíců a po použití zkontrolovat:

- celistvost, úplnost, funkčnost,
- platnost revizí,
- tlak v tlakové lahvi (pokud ji přístroj obsahuje),
- stav pryžových a plastových součástí (těsnost), životnost vyměnitelných částí (kroužky, filtry, membrány apod.)
- vysokotlakou těsnost,
- spínací tlak plicní automatiky,
- nádechový / výdechový odpor,
- funkčnost omezovače, průtoku.

5. Protichemický ochranný oděv

Zkoušky se provádí v intervalu nejméně jednou za 6 měsíců a po použití v rozsahu:

- celistvost, úplnost,
- životnost vyměnitelných částí,
- těsnost oděvu. Zkoušky se provádějí v rozsahu návodu na použití výrobce nebo v rozsahu normy ČSN EN 464¹²⁶ (zkouška vnitřním přetlakem),
- zkoušky ventilů podle normy ČSN EN 943-1¹²⁷ se provádějí jen tehdy, pokud je to požadováno návodem na použití výrobce. Zkouška se provádí v rozsahu návodu na použití výrobce,
- stav základního materiálu, švů a celého ochranného oděvu,
- po zásahu na nebezpečné látky je nutno provést kontrolu porovnáním povolené doby expozice zjištěné, resp. působící na protichemický ochranný oděv, s tabulkami odolnosti stanovené výrobcem protichemického ochranného oděvu nebo materiálu, z něhož je vyroben.

6. Reflexní oděvy pro speciální hašení ohně

Zkoušky se provádějí v rozsahu návodu na použití výrobce, nejméně je však nutno jednou za 6 měsíců a po použití zkontrolovat:

- celistvost, úplnost,
- stav základního materiálu, švů a celého ochranného oděvu.

7. Potápěčská technika

Zkoušky se provádějí v rozsahu návodu na použití výrobce, nejméně je však nutno jednou za 6 měsíců a po použití zkontrolovat:

- celistvost, úplnost, funkčnost,
- platnost revizí,
- těsnost plicní automatiky,
- těsnost vysokotlaké a středotlaké části,
- stav pryžových a tlakových součástí, životnost vyměnitelných částí (kroužky, filtry, membrány, apod.)

¹²⁶ ČSN EN 464 Ochranné oděvy. Ochrana proti kapalným a plynným chemikáliím, včetně kapalných aerosolů a pevných částic. Zkušební metoda. Stanovení těsnosti plynotěsných oděvů (Zkouška vnitřním přetlakem).

¹²⁷ ČSN EN 943-1 Ochranné oděvy proti nebezpečným pevným, kapalným a plynným chemikáliím, včetně kapalných a pevných aerosolů - Část 1: Požadavky na účinnost protichemických ochranných oděvů pro typ 1 (plynotěsných).

- tlak v tlakových lahvích,
- těsnost ventilů potápěčských oděvů, kompenzátorů vztlaku.

8. Tlakové lahve

Revize tlakových lahví se provádějí v intervalech uvedených v příloze č. 12/CH. Rozsah kontroly tlakových lahví před plněním je uveden v čl. 37 odst. 4.

9. Vzduchové kompresory a kompresorové stanice

Kontrola se provádí podle pokynů a v rozsahu stanoveném výrobcem. Přitom se kontroluje platnost revize jednotlivých částí zařízení (kompresor, kompresorová stanice a zásobníků na stlačený vzduch). Při pochybnostech o správné funkci kompresoru nebo kvalitě plněného vzduchu se provádí kontrola kvality stlačeného vzduchu.

10. Detekční prostředky a analyzátory, stanovená měřidla

Kalibrace a ověření (viz čl. 33) se provádí ve lhůtách stanovených výrobcem.

Kontrola se provádí alespoň jednou měsíčně a obsahuje minimálně:

- kontrolu celistvosti, úplnosti, funkčnosti,
- kontrolu kapacity akumulátorů,
- případnou další činnost, např. zkušební měření autotest přístroje nebo kontrolu nulového bodu (koncentrace, pozadí),
- pro stanovená měřidla viz příloha č. 5/CH odstavec 7.

**MAXIMÁLNÍ DOPORUČENÉ DOBY POBYTU HASIČŮ
V PROTICHEMICKÉM OCHRANNÉM ODĚVU**

Délka pobytu v protichemickém ochranném oděvu v závislosti na okolní teplotě				
Ochrana dýchacích cest (dýchací přístroj = DP)	Typ ochranného oděvu (dle ČSN)	Teplota okolí [°C]	Délka pobytu při nepřetržité práci	Délka pobytu při <u>namáhavé</u> práci
autonomní DP vzduchový s otevřeným okruhem	plynotěsný, rovnotlaký (1b, 2-6)	20	max. 50 min	po 20 min následuje 10 min přestávka
		30	max. 15 min	2x po 10 min s 5 min přestávkou
autonomní DP vzduchový s otevřeným okruhem	plynotěsný přetlakový (1a, 1c)	25	max. 35 min	2x po 20 min s 5 min přestávkou
		30	max. 15 min	2x po 10 min s 5 min přestávkou
autonomní kyslíkový DP s uzavřeným okruhem	plynotěsný, rovnotlaký (1b, 2-6)	35	max. 15 min	2x po 10 min s 10 min přestávkou; celková doba nesmí překročit 4 hodiny v rozmezí 24 hodin

Při jiných teplotách je nutno uvedené časové intervaly přiměřeně upravovat.

ZÁSADY EVIDENCE HASIČŮ VYSTAVENÝCH PŮSOBENÍ NEBEZPEČNÝCH LÁTEK

1. Evidence se provádí u hasičů, kteří se dostali při činnosti spojené se zásahem jednotky do přímého kontaktu s nebezpečnými látkami. Přímým kontaktem pro účely tohoto řádu se rozumí situace, kdy byl hasič vystaven působení nebezpečných látek (na dýchací orgány, sliznice a povrch těla) a použité ochranné prostředky nebyly schopny zabránit kontaminaci hasiče. Zejména se jedná o nebezpečné látky třídy nebezpečnosti pro zdraví.
2. Evidence se vede pro každého hasiče samostatně a jejím obsahem je:
 - a) jméno, příjmení a osobní evidenční číslo hasiče,
 - b) datum, kdy došlo k expozici nebezpečnými látkami,
 - c) způsob expozice, např. ozáření, povrchová nebo vnitřní kontaminace, inhalace, ingesce,
 - d) druh nebezpečné látky (identifikace chemické látky, radionuklidu),
 - e) obdržená dávka nebo údaj, ze kterého lze dávku spočítat, např. efektivní dávka, plošná aktivita, radionuklidové složení radioaktivní látky nebo jaderného materiálu, koncentrace chemické látky s uvedením doby expozice (doba činnosti hasiče v prostředí s výskytem nebezpečných látek),
 - f) druh použitých ochranných prostředků (u protichemických ochranných oděvů jejich název a druh),
 - g) použití antidot nebo jódové profylaxe,
 - h) údaj o použitém typu detekčního prostředku nebo analyzátoru a jeho evidenčním čísle.
3. Evidence se vede ve zprávě o zásahu. Výpis z evidence obsahující údaje dle odstavce 2 se zakládá do osobní karty hasiče, pokud je u jednotky vedena.
4. Výpis z evidence se předkládá lékaři při preventivně lékařské péči, popř. při závažném onemocnění hasiče.
5. Záznamy o obdržených efektivních dávkách se uchovávají v jednotlivých databázích služby osobní dozimetrie v souladu s právním předpisem po dobu 30 let od ukončení zásahu ¹²⁸.
6. Záznamy o kontaminaci osob nebezpečnými chemickými látkami se uchovávají po celou dobu služby u jednotky, minimálně však po dobu 10 let po ukončení pracovní činnosti, během které byla osoba vystavena kontaminaci nebezpečnými látkami.

¹²⁸ Vyhláška č. 422/2016, o radiační ochraně a zabezpečení radionuklidového zdroje.

LIMITY PRO OMEZOVÁNÍ OZÁŘENÍ¹²⁹

Typy limitů	Hodnoty efektivní dávky
obecný (pro obyvatelstvo)	1 mSv za rok
pro radiační pracovníky	20 mSv za rok
pro ozáření předurčených zasahujících osob	100 mSv za rok (dobrovolnost se nevyžaduje)
pro ozáření zasahujících osob v případech, jedná-li se o záchranu lidského života či zabránění rozvoje nehodové expoziční situace s možnými rozsáhlými společenskými a hospodářskými důsledky	500 mSv za rok (zasahující osoba se může účastnit zásahu pouze dobrovolně)

ROZDĚLENÍ RADIAČNÍCH ZÁSAHŮ

Zásahy jednotek, při kterých se vyskytují ZIZ, se z hlediska závažnosti rizika a prováděných činností rozdělují na tři typy radiačních zásahů:

Radiální zásah	Popis události s výskytem ZIZ	Referenční úrovně pro zásah
	<i>Priority činností zásahu</i>	
Typ I	Událost nevede k ohrožení života, zdraví osob a majetku – nálezy případně záchyty	1 mSv/zásah
	- vytyčení vnější a bezpečnostní zóny, - kontrola kontaminace osob, případná dekontaminace, - povolání výjezdové skupiny s rozšířenou detekcí.	
Typ II	Událost vede k ohrožení života, zdraví osob a majetku – dopravní nehody, požáry, technické zásahy	20 mSv/zásah
	- vytyčení vnější zóny, - určení doby pobytu a zavedení režimových opatření, - záchrana osob, likvidace události, - vytyčení bezpečnostní a popřípadě nebezpečné zóny, - průběžná kontrola kontaminace osob, případná dekontaminace, - povolání výjezdové skupiny s rozšířenou detekcí.	
Typ III	Událost vede k ohrožení života většího počtu osob a vzniku rozsáhlých majetkových škod, – např. radiační havárie JEZ, teroristický útok.	100 mSv/zásah, výjimečně ve zdůvodněných případech 500 mSv/zásah
	- typová činnost složek IZS STČ-01/IZS Špinavá bomba, - vnější havarijní plány.	
Referenční úrovně lze tolerovat, pokud je zasahující osoba prokazatelně poučena o rizicích spojených s touto dávkou a je seznámena velitelem zásahu s radiační situací v místě zásahu (bezpečnostní pohovor). Předpokládá-li se překročení roční dávky 100 mSv, zasahující osoba může být do zásahu nasazena pouze se svým souhlasem. Roční dávka 500 mSv by neměla být překročena.		

¹²⁹ Zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon.

Při radiačním zásahu typu I a II jednotek v případě nebezpečí ozáření od zdroje ionizujícího záření nebo nebezpečí kontaminace radioaktivními látkami se hranice **vnější zóny** vytyčuje tam, kde jsou hodnoty dávkového příkonu menší než 1 $\mu\text{Gy/h}$, minimálně však ve vzdálenosti 50 m od předpokládaného místa výskytu ZIZ. Na základě radiačního průzkumu se vytyčují následující prostory:

Pro radiační zásah typu I a II	Dávkový příkon	Plošná aktivita
hranice vnější zóny	menší než 1 $\mu\text{Gy/h}$ (1 $\mu\text{Sv/h}$)	menší než 3 Bq/cm^2
dekontaminační stanoviště	menší než 1 $\mu\text{Gy/h}$ (1 $\mu\text{Sv/h}$)	menší než 3 Bq/cm^2
hranice bezpečnostní zóny	10 $\mu\text{Gy/h}$ (10 $\mu\text{Sv/h}$)	10 Bq/cm^2
hranice nebezpečné zóny	1 mGy/h (1 mSv/h)	1000 Bq/cm^2
Pro radiační zásah typu III	řídí se typovou činností nebo vnějším havarijním plánem	

Kontrola kontaminace se řídí tabulkou:

Typ zásahu	Kontaminace osob a věcných prostředků	Kontaminace techniky
pro radiační zásah typu I a II	3 Bq/cm^2	10 Bq/cm^2
pro radiační zásah typu III	řídí se typovou činností nebo vnějším havarijním plánem	

DEKONTAMINAČNÍ ČINIDLA ¹³⁰ A SORBENTY

Kontaminant	Dekontaminační činidla		
	Povrchy techniky, objektů, terénu	Povrch protichemického ochranného oděvu	Povrch těla
kyseliny	1. sorbent 2. soda, jedlá soda, mletý vápenec nebo vápnov pevné formě nebo ve formě nasyceného roztoku 3. voda	voda	voda
zásady	1. sorbent 2. voda 3. kyselina citronová pevná nebo ve formě nasyceného roztoku 4. ocet	voda	voda
kyanidy	1. sorbent + voda 2. soda, jedlá soda, mletý vápenec nebo vápno v pevné formě nebo ve formě nasyceného roztoku	10% NaHCO ₃	10% NaHCO ₃ , včetně výplachu ústní a nosní dutiny
ropné látky	sorbent, detergent	detergent	mýdlo + voda
nebezpečné chemické látky polární	voda	voda	mýdlo + voda
nebezpečné chemické látky nepochární	1. voda 2. 0,5 až 3% detergent 3. 10% Hvězda	1. voda 2. 0,5 až 3% detergent 3. 10% Hvězda	1. mýdlo + voda 2. 10% Hvězda
radioaktivní látky	1. 0,5% detergent 2. 10% Hvězda 3. pěnotvorný dezaktivací roztok B1 ¹³¹ 4. dezaktivací roztok A1 ¹³²	1. 0,5% detergent 2. 10% Hvězda	1. tekuté mýdlo 2. 0,5% detergent 3. Neodekont

¹³⁰ V tabulce uvedené koncentrace se vztahují k vodným roztokům či suspenzím. V případě rozpuštění pevné látky ve vodě se údajem % rozumí hmotnostní koncentrace, v případě rozpuštění kapaliny ve vodě jde o koncentraci objemovou. Čísla uvedená v tabulce nejsou pořadím aplikace, ale příklady alternativy využití různých dekontaminačních činidel nebo sorbentů. Soda je uhličitán sodný, jedlá soda je hydrogenuhličitán sodný, vápenec je uhličitán vápenatý. Vápnem se rozumí pálené vápno (oxid vápenatý), hašené vápno (hydroxid vápenatý) nebo chlorové vápno (chlornan vápenatý).

¹³¹ Pěnotvorný dezaktivací roztok B1 (výsledné pH roztoku cca 2): 3 až 5 % hm. SPOLAPON AES 253 (popř. 242), 2,5 % hm. kyseliny citrónové, 2 % hm. thiomocoviny, ad 100 % voda.

¹³² Dezaktivací roztok A1: 1 až 3 % hm. Na₂EDTA (disodná sůl kyseliny ethylendiamintetraoctové), 1 % hm. SPOLAPON AES 253 (anionogenní tenzid), 1 % hm. kyseliny citrónové, ad 100 % voda.

Kontaminant	Dekontaminační činidla		
	Povrchy techniky, objektů, terénu	Povrch protichemického ochranného oděvu	Povrch těla
bojové chemické látky ¹³³	1. 10% Hvězda 2. chlornan sodný 3. „Savo Prim“ nebo chlorové vápno	1. 75% Hvězda, tj. 3:1 2. chlornan sodný 3. „Savo Prim“ nebo Savo 4. chlorové vápno	1. mýdlo + voda (pro dekontaminaci očí 1 až 2% NaHCO ₃) 2. 10% Hvězda
B-agens	1. 2% „Persteril 36 %“ ¹³⁴ 2. 4% „Persteril 15 %“ 3. 10% Hvězda 4. chlorové vápno na mokrý povrch - posypáním 5. chlorové vápno zředěné vodou v poměru 1:2 na suchý povrch	1. 2% „Persteril 36 %“ 2. 4% „Persteril 15 %“ 3. 10% Hvězda	1. 0,2% „Persteril 36%“ 2. 0,4% „Persteril 15%“ 3. 10% Hvězda

Příprava dekontaminačních roztoků nebo směsí z činidel obsahující aktivní chlor

Pro přípravu dekontaminačních roztoků nebo směsí je rozhodující obsah aktivního chloru, který nesmí být při aplikaci nižší než 2,5 % hm.

Dekontaminační činidlo komerční produkt	Koncentrace aktivního chloru v činidle [% hm.]	Konečné ředění ^{*)} komerční produkt : voda
chlornan sodný NaClO (kap.)	15	1 : 4
chlorové vápno (chlornan vápenatý) Ca(ClO) ₂ (pevné)	60	1 : 19
Savo Prim a Savo (kap.)	4,5	2 : 1
chloramín (pevný)	25	1 : 7

^{*)} Např. ředění 1 : 4 znamená, že aplikační roztok nebo směs se připraví smícháním 1 dílu činidla a 4 dílů vody. Při přípravě nezáleží na tom, zda činidlo je pevná látka nebo kapalina.

Expoziční doby výše uvedených dekontaminačních roztoků a směsí obsahující aktivní chlor pro různé povrchy

Povrch	Expoziční doba
lidské tělo	1 min (nános postřikem) / 2 min (nános mechanicky)
protichemický ochranný oděv	5 min (nános postřikem) / 10 min (nános mechanicky)
požární technika, obaly, prostředky	5 min (nános postřikem) / 10 min (nános mechanicky)
terén, objekty	20 min (nenasákavé povrchy) / 30 min (nasákavé povrchy)

¹³³ Komerční produkt chlornanu sodného a Savo Prim obsahují kromě hlavní složky hydroxid sodný, komerční produkty chlorového vápna a Sava hydroxid sodný neobsahují.

¹³⁴ K dezinfekčnímu roztoku pod obchodním názvem „Persteril 36 %“ a „Persteril 15 %“ se přistupuje jako ke 100% roztokům. Způsob ředění (míchání) se u jednotlivých koncentrací provede takto: 2% roztok „Persterilu 36 %“ se připraví smícháním např. 98 l vody a 2 l „Persteril 36 %“, 4% roztok „Persterilu 15 %“ smícháním 96 l vody a 4 l „Persteril 15 %“. Roztok je třeba připravovat v plastových nádobách. Zředěné nepoužité roztoky je možno skladovat v temnu a chladu (max. 20 °C) nejdéle 7 dnů.

Dezinfekce odpadní vody z dekontaminace kontaminované B-agens

Dezinfekční prostředek	Objem dezinfekčního prostředku	Celkový objem odpadní vody
„Persteril 36 %“	2 l	100 l
„Persteril 15 %“	5 l	100 l

Poznámka: Nalít dezinfekční prostředek do odpadní vody, opatrně, ale důkladně promíchat, nechat 30 minut působit, a pak na základě rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví zlikvidovat.

Doporučená aplikační množství dekontaminačních směsí (plocha protichemického ochranného oděvu 1a je cca 4 m²)

Způsob nanášení dekontaminačních směsí	Množství [l/m ²]
dekontaminační roztok sprchou	0,5
dekontaminační roztok mechanicky	1
oplach vodou (sprcha, mlhová proudnice)	10
oplach vodou (sprcha, mlhová proudnice) při zasažení radioaktivní látkou	10

Dekontaminační činidla se skladují podle pokynů výrobce. V případě chlomanů obsahujících aktivní chlor a Persterilu je třeba vzhledem k bezpečnosti a kvalitě dekontaminačního činidla striktně dodržovat požadavky na skladování:

- skladovat ve větraných a suchých prostorech,
- zabránit kondenzaci vzdušné vlhkosti lze temperováním skladovacích prostor,
- velká balení skladovat tak, aby je bylo možno v případě problémů odvézt,
- při manipulaci dodržovat bezpečnostní a hygienická opatření, která jsou uvedena na bezpečnostním listu,
- neskladovat společně s látkami, u kterých by mohlo dojít k nežádoucí reakci.

Všechna dekontaminační činidla uvedená v tabulce představují vodné roztoky nebo směsi, které je možno použít pouze při teplotě vyšší než 0 °C. Pokud je nutné ve výjimečných případech provést dekontaminaci povrchů kontaminovaných bojovými chemickými látkami nebo nebezpečnými chemickými látkami při teplotě pod bodem mrazu, použije se směs činidla Hvězda a monoethanolaminu. Postupuje se tak, že na dekontaminovaný povrch se nanese směs činidla Hvězda a monoethanolaminu připravená podle následující tabulky v množství 1 l/m². Nízkotuhnoucí směs se nechá působit po dobu 5 minut. Po této době se povrch opláchně teplou vodou, pokud je k dispozici, v množství 10 l/m². Nízkotuhnoucí směs se doporučuje aplikovat do 2 hodin po přípravě, popř. přidávat složku CC až před aplikací.

Příprava nízkotuhoucích dekontaminačních směsí

Kontaminant	Povrch	Složení směsi	Příprava směsi	Bod tuhnutí směsi [°C]
nebezpečné chemické látky	povrchy, protichemický ochranný oděv	10% Hvězda, 30% monoethanolamin	8 dílů složky AB, 2 díly složky CC, 30 dílů monoethanolaminu, 60 dílů vody	- 24
bojové chemické látky	povrchy	10% Hvězda, 30% monoethanolamin	8 dílů složky AB, 2 díly složky CC, 30 dílů monoethanolaminu, 60 dílů vody	- 24
bojové chemické látky	protichemický ochranný oděv	75% Hvězda, 25% monoethanolamin	60 dílů složky AB, 15 dílů složky CC, 25 dílů monoethanolaminu	- 29

Rozdělení nebezpečných látek

1. Zákon o chemických látkách a chemických směsích^{135,136} dělí nebezpečné látky a směsi do čtyř tříd nebezpečnosti:

a) nebezpečnost fyzikálně-chemická

- výbušnina,
- hořlavý plyn,
- hořlavý aerosol,
- plyny pod tlakem,
- hořlavá kapalina,
- hořlavá tuhá látka,
- samovolně reagující látka nebo směs,
- samozápalná kapalina,
- samozápalná tuhá látka,
- samozahřívající se látka nebo směs,
- látka nebo směs, která při styku s vodou uvolňuje hořlavé plyny,
- oxidující kapalina,
- oxidující tuhá látka,
- organický peroxid,
- látka nebo směs korozivní pro kovy,

b) nebezpečnost pro zdraví

- akutní toxicita,
- žíravost / dráždivost pro kůži,
- vážné poškození očí / podráždění očí,
- senzibilizace dýchacích cest / senzibilizace kůže,
- mutagenita v zárodečných buňkách,
- karcinogenita,
- toxicita pro reprodukci,
- toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice,
- toxicita pro specifické cílové orgány – opakovaná expozice,
- nebezpečný při vdechnutí,

c) nebezpečnost pro životní prostředí

- nebezpečný pro vodní prostředí,

d) nebezpečnost pro ozónovou vrstvu.

2. Na obalu nebezpečné látky musí být uvedeny tyto údaje:

- a) chemický název,
- b) výstražné symboly nebezpečných vlastností,
- c) standardní věty označující specifickou rizikovost nebo standardní věty o nebezpečnosti,
- d) standardní pokyny pro bezpečné zacházení,
- e) název, sídlo a IČO nebo jméno, příjmení a IČO výrobce nebo dovozce.

¹³⁵ Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006, v platném znění.

3. Základní dokumentací nebezpečné látky je bezpečnostní list ¹³⁷, který musí obsahovat tyto údaje:

- a) identifikace látky nebo směsi a identifikace jejich výrobce či dovozce,
- b) informace o složení látky nebo směsi,
- c) údaje o nebezpečnosti látky nebo směsi,
- d) pokyny pro poskytování první pomoci,
- e) opatření pro hasební zásah při požárech látky nebo směsi,
- f) opatření při havarijním úniku látky nebo směsi,
- g) pokyny pro manipulaci a skladování látky nebo směsi,
- h) způsob kontroly expozice osob látkou nebo směsí a jejich ochrana,
- i) informace o fyzikálních a chemických vlastnostech látky nebo směsi,
- j) informace o stabilitě a reaktivitě látky nebo směsi,
- k) informace o toxikologických vlastnostech látky nebo směsi,
- l) ekologické informace o látce nebo směsi,
- m) informace o odstraňování látky nebo směsi,
- n) informace pro přepravu látky nebo směsi,
- o) informace o právních předpisech vztahujících se k látce nebo směsi
- p) další informace.

4. Předpisy pro přepravu po silnicích ADR a železnici RID ¹³⁸ rozdělují nebezpečné látky podle tříd nebezpečnosti (v závorce jsou uvedeny názvy podle RID):

třída 1		výbušné látky a předměty
	č. 1	podtřídy 1.1, 1.2 a 1.3
	č. 1.4	podtřída 1.4
	č. 1.5	podtřída 1.5
	č. 1.6	podtřída 1.6
třída 2		plyny
	č. 2.1	hořlavé plyny
	č. 2.2	nehořlavé, netoxické plyny
	č. 2.3	toxické plyny
třída 3		hořlavé kapaliny (zápalné kapalné látky)
třída 4.1		hořlavé tuhé látky, samovolně se rozkládající látky a znečlivěné tuhé výbušné látky (zápalné pevné látky)
třída 4.2		samozápalné látky

¹³⁷ Čl. 31 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES.

¹³⁸ Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě (ADR). Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných věcí (RID).

třída 4.3		látky, které ve styku s vodou vyvíjejí hořlavé (zápalné) plyny
třída 5.1		látky podporující hoření (působící oxidačně)
třída 5.2		organické peroxidy
třída 6.1		jedovaté látky
třída 6.2		infekční látky (látky způsobilé vyvolat nákazu)
třída 7		radioaktivní látky
	č. 7A	kategorie I
	č. 7B	kategorie II
	č. 7C	kategorie III
	č. 7E	štěpné látky tř. 7
třída 8		žiravé látky
třída 9		jiné (různé) nebezpečné látky a předměty

5. V rámci přepravy slouží k získání informací o nebezpečné látce nebo směsi:

- UN číslo – identifikační číslo látky nebo skupiny látek; čtyřmístný číselný kód, který látku identifikuje (seznam látek podle UN čísel je uveden v přílohách předpisů ADR a RID),
- Kemler kód – identifikační číslo nebezpečnosti; dvou až třímístná kombinace čísel, která může být doplněna znakem X. Prvé číslo označuje primární nebezpečí, druhé resp. třetí číslo sekundární nebezpečí; jsou-li čísla zdvojená, znamenají to zvýšení nebezpečí.

6. V silniční přepravě lze údaje o charakteru nebezpečného nákladu nalézt v přepravním dokladu (nákladním listu) a písemných pokynech pro případ nehody. V rámci železniční přepravy je základním dokumentem rovněž nákladní list, který je k dispozici u vlakvedoucího. Pokyny pro případ nehody obsahují:

- název a adresu organizace, která pokyny pro případ nehody vystavila,
- pojmenování látky nebo předmětu,
- identifikační údaje o nákladu (třída, UN číslo),
- povahu nebezpečných vlastností,
- seznam prostředků individuální ochrany, které lze v případě nehody použít,
- základní opatření (varování a přivolání Policie ČR a HZS ČR),
- okamžitá opatření řidiče při úniku nebezpečné látky,
- dodatečná opatření proti malým únikům,
- zvláštní opatření pro určité věci,
- opatření v případě vzniku požáru,
- nezbytnou výbavu pro dodatečná nebo zvláštní opatření,
- informace o první pomoci,
- doklad o školení řidiče,
- doklad o schválení vozidla,
- oprávnění k přepravě.

Intervaly revizí některých tlakových lahví a barevné značení tlakových lahví pro průmyslové a medicínální použití

Médium	Ocelové tlakové lahve ¹³⁹	Kompozitové tlakové lahve ¹⁴⁰
vzduch	1x za 5 let	1x za 5 let
medicínální kyslík	1x za 5 let	1x za 5 let
Ar, N ₂ , CO ₂ , H ₂	1x za 10 let	
plyny pro dýchací přístroje pro potápění	1 x za 5 let (2,5 roku) ¹⁴¹	1 x za 5 let (2,5 roku)

Barevné značení tlakových lahví slouží jako upřesňující informace o vlastnostech plynu (hořlavý, podporující hoření, toxický atd.) není-li informační nálepka nebezpečné náplně z důvodu nepřístupnosti k tlakové lahvi čitelná. Barevné značení platí pro technické plyny a plyny pro medicínální použití s výjimkou lahví pro topný plyn a hasící přístroje. Jednoznačně závazné značení obsahu plynu je provedeno informační nálepkou.

Barevné značení je předepsáno pouze pro horní zaoblenou část tlakové lahve. Barva válcové části tlakové lahve není ČSN stanovena kromě plynů pro medicínální použití, u kterých je válcová část tlakové lahve vždy bílá. Bílé barevné značení válcové části tlakové lahve (tělesa lahve) nesmí být použito pro žádné jiné aplikace.

Obecně jsou vlastnosti plynů a jejich směsí klasifikovány následujícím barevným označením v horní zaoblené části tlakové lahve (kromě několika zvláštností uvedených v níže uvedených tabulkách):

a) jedovaté a/nebo žíravé	ŽLUTÁ
b) hořlavé	ČERVENÁ
c) oxidační	SVĚTLE MODRÁ
d) inertní (nejedovaté, nežíravé, nehořlavé, nepodporující hoření)	JASNĚ ZELENÁ

Jestliže má plyn nebo plynná směs dvě nebezpečné vlastnosti, musí být horní zaoblená část tlakové lahve zbarvena podle hlavního nebezpečí. Na horní zaoblené části tlakové lahve může být použita barva pro vedlejší nebezpečí:

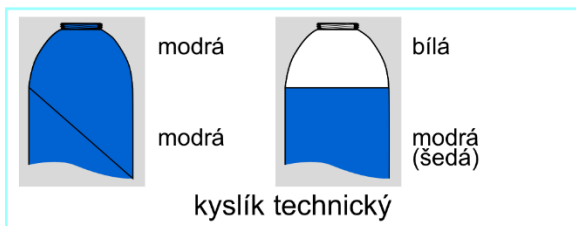
a) jedovatost (a/nebo žíravost) a hořlavost	ŽLUTÁ a ČERVENÁ
b) jedovatost (a/nebo žíravost) a oxidace	ŽLUTÁ a SVĚTLE MODRÁ

¹³⁹ ČSN EN 1968 Lahve na přepravu plynů. Periodická kontrola a zkoušení bežešvých ocelových lahví.

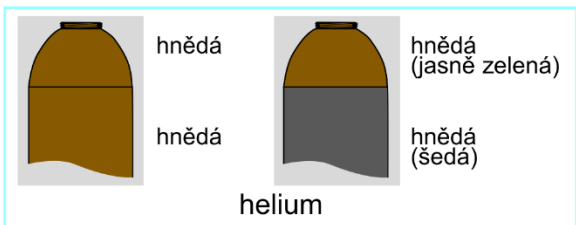
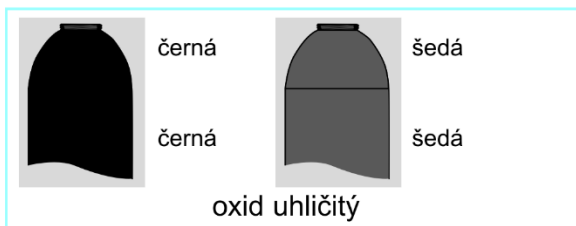
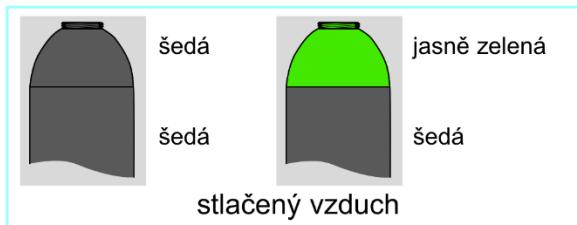
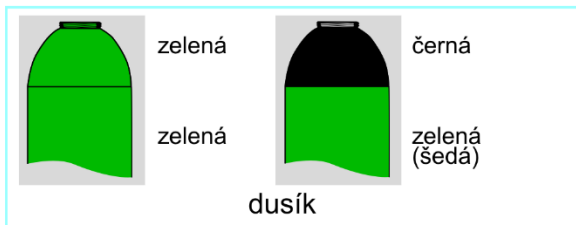
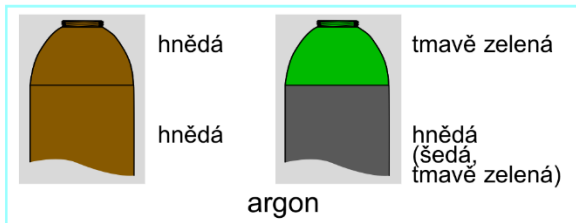
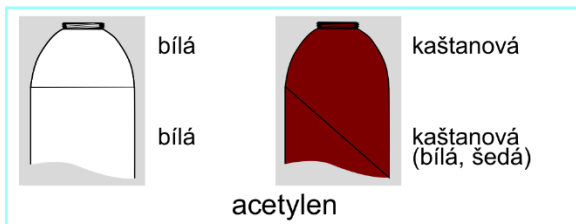
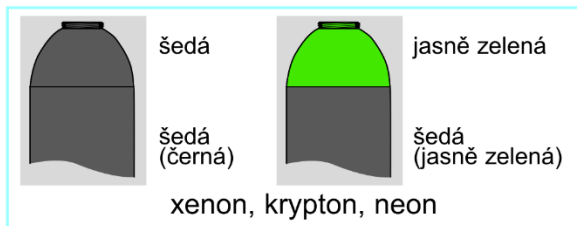
¹⁴⁰ ČSN EN ISO 11623 Lahve na přepravu plynů – Periodická kontrola a zkoušení lahví na plyny z kompozitových materiálů.

¹⁴¹ V intervalu jednou za 5 let se musí provést periodická kontrola v úplném rozsahu, v intervalu jednou za 2,5 roku vnitřní vizuální kontrola. Interval 2,5 roku platí pro ocelové tlakové lahve a kompozitové tlakové lahve s linery z oceli. Pro ostatní kompozitové lahve platí interval pouze 5 let.

Původní značení Nové značení

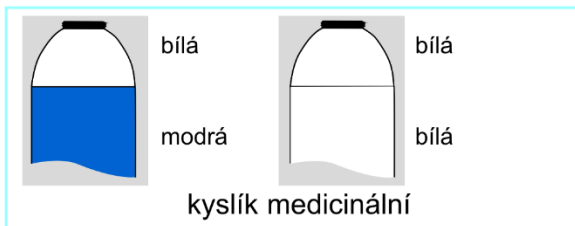
Původní značení Nové značení

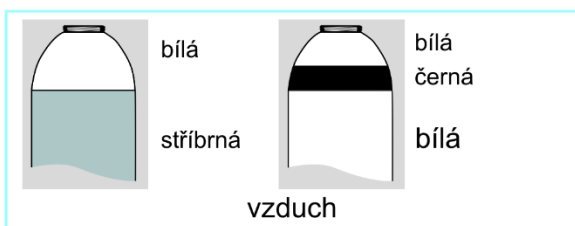
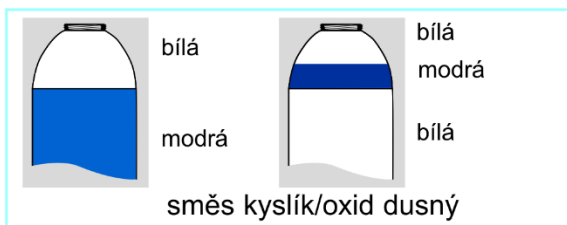
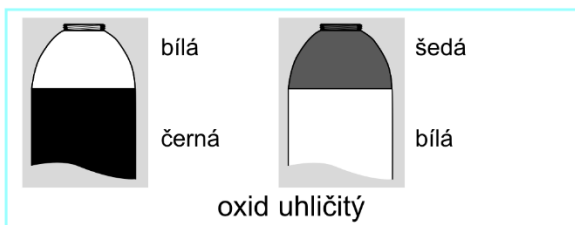
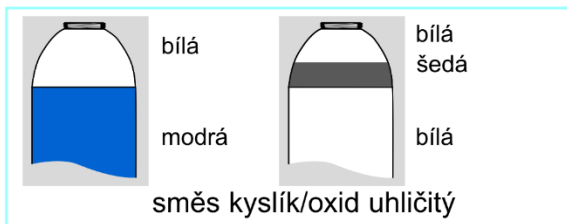
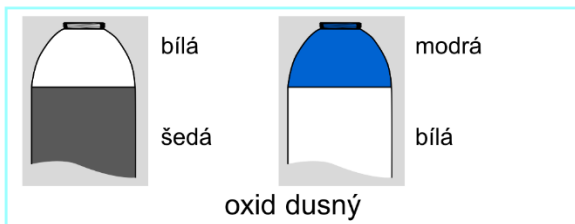
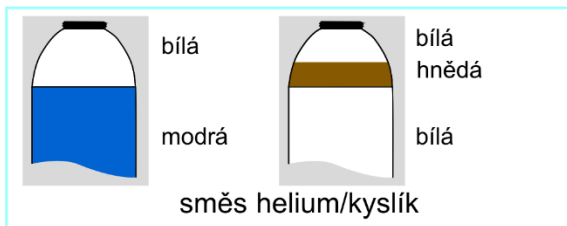
Poznámka:

Válcová část lahve může být označena různými barvami, z nichž jedna je zde zobrazena barevně a ostatní jsou uvedeny v závorce.

Původní značení Nové značení

Původní značení Nové značení

Tabulka barev podle normy	číslo RAL	název dle RAL
červená	3000	ohnivá červen
jasně zelená	6018	žlutá zeleň
kaštanová	3009	kaštanová červen
bílá	9010	čistá běloba
modrá	5010	enciánová modř
tmavě zelená	6001	smaragdová zeleň
černá	9005	hluboká čern
šedá	7037	prachová šed
hnědá	8008	olivová hněd
žlutá	1018	zinková žlut

Poznámka:

Válcová část lahve je u medicínálních plynů vždy bílá.

Předurčenost jednotek a jejich základní činnosti pro zásahy na nebezpečné látky

Charakteristika	Základní jednotka - Z	Střední jednotka - S	Opěrná jednotka - O
Jednotka, typ stanice	Předurčená JPO II, HZS podniku	HZS kraje, stanice typu C	HZS kraje, přeúčtená stanice typu C2, C3
Předpokládaná maximální doba nasazení	40 minut	80 minut	nad 60 minut
Dojezd jednotky	do 30 minut	do 40 minut	do 80 až 120 minut
Počet družstev o zmenšeném početním stavu	1+1	2	1+1
Použití jednotky PO	<ul style="list-style-type: none"> - samostatný zásah na malé havárie nebezpečné látky a lokální radiační události, - prvotní opatření u velkých havárií – stabilizace situace do příjezdu jednotky vyššího typu. 	<ul style="list-style-type: none"> - samostatný zásah na havárie, při kterých nepostačuje JPO-Z, - střídání nebo jištění hasičů zasahujících v nebezpečné zóně nebo skupin pro dekontaminaci. 	<ul style="list-style-type: none"> - samostatný zásah na havárie, při kterých nepostačuje JPO-S, - práce s velkými objemy nebezpečné látky a při rozsáhlejších radiačních událostech, - monitorování šíření účinků události do příjezdu CHL.
Detekce nebezpečných chemických, bojových chemických a biologických látek	<ul style="list-style-type: none"> - identifikace látky nebo určení charakteru látky, např. na základě VHP, přepravní dokumentace nebo označení dopravních prostředků, objektů nebo obalů látek výstražnými symboly nebezpečnosti s využitím databáze nebezpečných látek pro mobilní telefony, - rozpoznání skupenství látky, - určení pH a oxidačních vlastností (např. jodoškrobové papírky), - detekce nebezpečných plynů a par přístroji s čidly min. na DMV, kyslík a oxid uhelnatý, 	<p>Stejně jako u JPO-Z a dále:</p> <ul style="list-style-type: none"> - detekce širšího spektra plynů a par průmyslových škodlivin (min. 10 látek) pomocí detekčních trubiček a detekčních přístrojů s elektrochemickými nebo polovodičovými čidly, - detekce nebezpečných látek pomocí PID integrovaných ve výše uvedených detekčních přístrojích, - detekce bojových chemických látek pomocí elektronických přístrojů (např. optoelektronických), - detekci B-agens neprovádí. 	<p>Stejně jako JPO-S, a dále:</p> <ul style="list-style-type: none"> - detekce těkavých látek pomocí PID, - identifikace neznámých chemických látek včetně BCHL pomocí přenosných spektrometrických přístrojů (Ramanův spektrometr, infračervený spektrometr, MS/MS) nebo jiných analytických principů, - detekce bojových chemických látek pomocí přístrojů na bázi IMS nebo jiných analytických principů, - detekci B-agens neprovádí.

/pokračování/

Charakteristika	Základní jednotka - Z	Střední jednotka - S	Opěrná jednotka - O
Detekce nebezpečných chemických, bojových chemických a biologických látek	<ul style="list-style-type: none"> - detekce základních průmyslových škodlivin v územní působnosti jednotky pomocí detekčních trubíček průmyslových škodlivin, - detekce bojových chemických látek pomocí jednoduchých detekčních prostředků (např. PP3, DETEHIT, CHP-71), - detekci B-agens neprovádí. 		
Detekce ionizujícího záření a radioaktivních látek	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznání radiační události na základě signalizace zásahového dozimetru a dále z dokumentace (např. vnější havarijní plán, dokumentace pracoviště nebo přepravní dokumentace) nebo označení dopravních prostředků, objektů či obalů látek výstražnými symboly nebezpečnosti, - určení pobytu zasahujících osob, - měření obdržené skupinové dávky zasahujících osob, - měření dávkových příkonů pro stanovení předběžné ochranné zóny, bezpečnostní zóny, místa pro kontrolu kontaminace. 	<p>Stejně jako u JPO-Z a dále:</p> <ul style="list-style-type: none"> - při příjezdu k zásahu monitorování radiační situace, - měření obdržených dávek zasahujících osob, - měření dávkových příkonů pro vytýčení nebezpečné zóny, - měření plošné aktivity pro vyhledání míst kontaminace a vytýčení ochranných zón, - průběžná kontrola kontaminace zasahujících osob a kontrola kontaminace zasahujících a zasažených osob, techniky a věcných prostředků. 	<p>Stejně jako u JPO-S a dále:</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření plošné kontaminace za účelem zjištění míst kontaminace většího rozsahu a vyhledávání míst s nečekaně extrémně vysokou aktivitou („hot spots“), - kontrola kontaminace většího počtu osob a techniky přenosnými rámovými (portálovými) detektory.

/pokračování/

Charakteristika	Základní jednotka - Z	Střední jednotka - S	Opěrná jednotka - O
Dekontaminace	<ul style="list-style-type: none"> - okamžitá dekontaminace nechráněných částí těla bezprostředně po zásahu, - zjednodušená dekontaminace zasahujících osob. 	<p>Stejně jako u JPO-Z a dále:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní dekontaminace zasahujících osob, - dekontaminace malého počtu obyvatelstva (do 10 osob) na stanovišti dekontaminace zasahujících, - dekontaminace obalů, transportních izolačních prostředků osob, nosítek a obdobných prostředků, - dekontaminace kontaminovaných míst nebo ohnisek kontaminace, které mohou způsobit šíření kontaminace, - dekontaminace stanoviště dekontaminace zasahujících. 	<p>Stejně jako u JPO-S a dále:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dekontaminace obyvatelstva na stanovišti dekontaminace osob, - u předurčených jednotek dekontaminace vnějších povrchů techniky na stanovišti dekontaminace techniky.
<p>Technika (zásahový požární automobil může být nahrazen požárním kontejnerem)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - cisternová automobilová stříkačka v provedení speciálním technickém (CAS-T) 	<p>Stejně jako u JPO-Z a dále:</p> <ul style="list-style-type: none"> - protiplynový automobil nebo kontejner (PPLA), - technický automobil chemický TA-L1-CH nebo TA-M1-CH (vybrané JPO-S). 	<p>Stejně jako u JPO-S a dále:</p> <ul style="list-style-type: none"> - technický automobil chemický detekční TA-CHD (předurčené jednotky), - technický automobil chemický na ropné a olejové havárie TA-CHO (předurčené jednotky) - stanoviště dekontaminace osob SDO, - stanoviště dekontaminace techniky SDT (předurčené jednotky), - kontejnery s přenosnými rámovými (portálovými) detektory gama záření (předurčené jednotky).
<p>Personál zajišťující úkoly chemické služby</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 1 až 2 hasiči - hasiči zabezpečující i funkci plniče tlakových lahví, obsluha kompresoru 	<ul style="list-style-type: none"> - 3 hasiči na směnu, (+ 1 technik), - minimálně jeden příslušník se středoškolským vzděláním chemického směru. 	<ul style="list-style-type: none"> - 5 hasiči na směnu (+ 1 člen stálého štábu), - minimálně jeden příslušník se středoškolským vzděláním chemického směru, - stálý člen štábu s vysokoškolským vzděláním technického/chemického směru.

Hlavní úkoly jednotek při mimořádných událostech s výskytem nebezpečných látek

Druh jednotky	<i>Při úniku nebezpečných chemických, bojových chemických a biologických látek</i>	<i>Při úniku radioaktivních látek</i>
Základní jednotka „Z“	<p>Jednotka má osvojeny metody, postupy a prostředky pro provedení zásahu u mimořádné události malého rozsahu s výskytem nebezpečných látek a je schopna stabilizovat situaci</p> <ul style="list-style-type: none"> - záchrana osob, - uzavření místa zásahu - vytýčení vnější a nebezpečné zóny, - určení a označení místa úniku, nálezu nebo výskytu nebezpečné látky, - provedení detekce, - určení nebezpečnosti a účinků látky s použitím databáze nebezpečných látek pro mobilní telefony, - vyloučení iniciačního zdroje, zamezení úniku a šíření nebezpečné látky z malých zdrojů, - provedení opatření na ochranu zasahujících osob, - odběr vzorků při nebezpečí z prodlení (např. nebezpečná látka ve vodním toku), - provedení dekontaminace. 	<p>Radiační zásah typu I</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznání radiační události, - uzavření místa zásahu - vytýčení vnější a bezpečnostní zóny, - provedení detekce, - kontrola kontaminace osob, - případná dekontaminace osob, - povolání výjezdové skupiny s rozšířenou detekcí, - prostřednictvím KOPIS předání zprávy HZS kraji a SÚJB. <p>Radiační zásah typu II</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznání radiační události, - uzavření místa zásahu - vytýčení vnější zóny, - určení doby pobytu a zavedení režimových opatření, - záchrana osob a likvidace události, - provedení detekce, - průběžná kontrola kontaminace osob, - případná dekontaminace osob, - povolání výjezdové skupiny s rozšířenou detekcí, - prostřednictvím KOPIS předání zprávy na HZS kraje a SÚJB. <p>Radiační zásah typu III – viz STČ-01/IZS Typová činnost složek IZS při společném zásahu - Špinavá bomba, VNĚJŠÍ HAVARIJNÍ PLÁNY JE.</p>

Průvodka vzorku po odběru

1. IDENTIFIKACE VZORKU		
IDENTIFIKAČNÍ OZNAČENÍ VZORKU	Charakteristika události a předpokládaný kontaminant (typ úniku nebezpečné látky)	Identifikační číslo mimořádné události

2. PROVEDENÍ ODBĚRU VZORKU				
Vzorek odebral	Datum	Čas	Místo odběru	Bod odběru (GPS souřadnice)

3. TYP VZORKU A TECHNIKA ODBĚRU			
Typ vzorku	Odebrané množství	Vzorkovací zařízení	Technika odběru
☐ vzduch	přibližný objem vzduchu:	☐ odběrové čerpadlo – typ: ☐ ruční nasavač – typ: ☐ CHP-71 ☐ podtlaková nádoba ☐ jiné:	☐ naplnění odběrového vaku ☐ sorpční trubička – typ: ☐ jiná:
☐ voda	objem vzorku:	☐ vzorkovnice ☐ vzorkovací nádoba – typ: ☐ naběračka s výřezy ☐ speciální sonda – typ: ☐ odběrová láhev s vakuovou pumpičkou ☐ odběrové čerpadlo – typ: ☐ jiné:	☐ přímý odběr z hladiny do vzorkovnice ☐ odběr z hladiny vzorkovacím zařízením ☐ přímý odběr z vodovodu (pumpy) do vzorkovnice ☐ odběr z hloubky vzorkovacím zařízením; hloubka: ☐ jiná:
☐ zemina, sníh	hmotnost vzorku:	☐ žádné ☐ pinzeta ☐ lžička ☐ lopatka ☐ lopata ☐ speciální odběrové zařízení – typ: ☐ jiné:	☐ přímý odběr vzorku do vzorkovnice ☐ odběr povrchové vrstvy vzorkovacím zařízením ☐ odběr z hloubky vzorkovacím zařízením; hloubka: ☐ jiná:

Typ vzorku	Odebrané množství	Vzorkovací zařízení	Technika odběru
☐ vegetace – druh:	počet kusů a rozměr:	☐ žádné ☐ pinzeta ☐ lžička ☐ lopatka ☐ speciální odběrové zařízení – typ: ☐ jiné:	☐ přímý odběr vzorku do vzorkovnice ☐ odběr vzorkovacím zařízením ☐ jiná:
☐ povrch	plocha setřené povrchu:	☐ skalpel ☐ nůž ☐ tampon, obvazová vata ☐ tampon, buničitá vata ☐ tampon, gázový ☐ filtrační papír ☐ jiné:	☐ seškrábnutí povrchové vrstvy ☐ suchý stěr ☐ stěr vodou ☐ stěr etanolem ☐ stěr dichlormetanem ☐ stěr jiným rozpouštědlem: ☐ jiná:
☐ neznámá kapalina	objem vzorku:	☐ vzorkovnice ☐ injekční stříkačka ☐ plastová pipeta ☐ speciální sonda – typ: ☐ odběrová láhev s vakuovou pumpičkou ☐ jiné:	☐ přímý odběr do vzorkovnice ☐ odběr vzorkovacím zařízením ☐ technika stěrů (viz řádek „povrch“) ☐ jiná:
☐ neznámá pevná látka	hmotnost vzorku:	☐ žádné ☐ pinzeta ☐ lžička ☐ lopatka ☐ speciální odběrové zařízení – typ: ☐ jiné:	☐ přímý odběr do vzorkovnice ☐ odběr vzorkovacím zařízením ☐ technika stěrů (viz řádek „povrch“) ☐ jiná:
☐ neznámá kašovitá látka	hmotnost nebo objem vzorku:	☐ žádné ☐ injekční stříkačka ☐ plastová pipeta ☐ lžička ☐ lopatka ☐ drapákový vzorkovač ☐ speciální odběrové zařízení – typ: ☐ jiné:	☐ přímý odběr do vzorkovnice ☐ odběr vzorkovacím zařízením ☐ jiná:
☐ jiný:	množství nebo velikost:	specifikace:	specifikace:

4. POPIS VZORKU			
Fyzikální popis	Barva (zákal)	Zápach	Vlhkost
☐ plynný ☐ vodný ☐ těkavý ☐ viskózní ☐ krystalický ☐ amorfni ☐ hygroskopický ☐ jiný:	☐ čirý (bezbarvý) ☐ zadýmovaný ☐ zakalený ☐ bílý ☐ tmavý ☐ silně znečištěný ☐ barevný (barva):	☐ bez zápachu ☐ slabý, neidentifikovatelný ☐ dráždivý ☐ nahořklý ☐ kyselý ☐ ovocný ☐ zahnívající ☐ fekální ☐ ropný ☐ po rybách ☐ po rozpouštědlech ☐ jiný:	☐ suchý ☐ se stopami vody ☐ vlhký ☐ mokrý (nasycený vodou)

5. PŮVODNÍ OBAL VZORKU				
Druh	Materiál	Velikost	Stupeň poškození	Údaje z případného štítku
☐ žádný ☐ láhev ☐ sáček ☐ pytel ☐ krabice ☐ kanystr ☐ barel ☐ cisterna ☐ nákladní prostor vozidla ☐ jiný:	☐ žádný ☐ plast ☐ papír ☐ sklo ☐ ocel ☐ jiný kov ☐ jiný:		☐ nepoškozen ☐ poškozen tvar ☐ poškozen tvar i těsnost ☐ zcela zničen	(název látky nebo jeho část, UN-číslo, Kemler kód, apod.)

6. METEOROLOGICKÁ SITUACE V BODĚ ODBĚRU				
Teplota	Oblačnost	Rychlost větru	Směr větru	Srážky
	☐ jasno ☐ polojasno ☐ oblačno ☐ zataženo	☐ bezvětří ☐ slabý ☐ silný ☐ velmi silný	☐ S ☐ J ☐ SV ☐ JZ ☐ V ☐ Z ☐ JV ☐ SZ	☐ bez srážek ☐ mrholení ☐ déšť ☐ prudký déšť ☐ sněžení

7. VZORKOVNICE			
Druh	Materiál	Uzávěr	Velikost
☐ odběrový vak ☐ vialka ☐ láhev úzkohrdlá ☐ láhev širokohrdlá ☐ sáček ☐ vědro ☐ zdvojený – 1. obal: - 2. obal: ☐ jiný:	☐ plast ☐ papír ☐ sklo ☐ ocel ☐ jiný kov ☐ jiný:	☐ zábrusový ☐ šroubovací ☐ těsnící zátka (víko) ☐ alobal ☐ parafilm ☐ suchý zip ☐ jiný:	

8. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE				
Odběr slepého vzorku	Konzervace vzorku	Výsledky detekce	Manipulace se vzorkem po analýze	POŽADAVKY NA ANALÝZU
☐ ne ☐ ano – bod odběru:	☐ žádná ☐ fyzikální (uchování při nízké teplotě) ☐ chemická – konzervant:		☐ předat jednotce PO ☐ předat Policii ČR ☐ vrátit majiteli ☐ zlikvidovat ☐ jiná:	☐ identifikace neznámé látky ☐ identifikace kontaminantu vzorku ☐ identifikace konkrétní látky (prvku): <hr/> ☐ chemický rozbor vody ☐ stanovení konkrétní látky (prvku) ve vzorku

9. PODPISOVÁ DOLOŽKA			
Vzorek předal:	Jméno: Podpis:	Funkce:	
Vzorek převzal:	Jméno: Podpis:	Funkce:	Dne:
Výsledky analýzy hlásit (komu):	Jméno: Termín:	Funkce:	Spojení:

10. SITUAČNÍ PLÁNEK MÍST ODBĚRŮ VZORKŮ (nebo fotodokumentace):

Štítek vzorkovnice

Jednotka			
Číslo vzorku	Datum odběru	Čas odběru	Místo nálezů
Vzorek odebral / příjmení, čas, datum /			
Kontaktní místo:			
.....			
Spojení:			
.....			

Definice vybraných pojmů z oblasti chemické služby a definice vybraných věcných prostředků chemické služby

A. NEBEZPEČNÉ LÁTKY

- (1) **Biologické látky** (biologickým agens, B-agens) mohou být pro účely tohoto předpisu vysoce rizikové biologické agens a toxiny:
- a) přírodní i modifikovaný, jejichž záměrné použití může způsobit smrt, onemocnění anebo zneschopnění lidí a zvířat nebo který může způsobit úhyn nebo poškození rostlin¹⁴² (např. antrax, tularémie, mor, botulotoxin, virové hemoragické horečky, pravé neštovice). S **rizikovými biologickými agens a toxiny** lze za podmínek stanovených zákonem nakládat. Jejich seznam je stanoven vyhláškou¹⁴³,
 - b) jejichž výskyt vyžaduje zavedení ochranných opatření proti předcházení a vzniku šíření vysoce nakažlivých infekčních nemocí z pohledu orgánu ochrany veřejného zdraví (např. onemocnění Ebola, Lassa, SARS, pravé neštovice)^{144, 145},
 - c) jež vyžadují zavedení mimořádných veterinárních opatření z důvodu rizika přenosu nákazy ze zvířat na člověka (např. ptačí chřipka)¹⁴⁶.
- (2) **Bojové chemické látky** jsou chemické látky v plynném, kapalném nebo pevném skupenství, které mohou díky svému přímému toxickému působení na živé organismy způsobit smrt, dočasné zneschopnění nebo trvalou újmu na zdraví lidem nebo zvířatům nebo zničit rostliny. Pro své toxické vlastnosti mohou být využity jako bojové prostředky. Podle účinků na lidský organismus se dělí na dusivé, všeobecně jedovaté, zpuchýřující, nervově paralytické, dráždivé, zneschopňující. Bojové chemické látky jsou stanoveny právními předpisy^{147, 148}.
- (3) **Infekční látky**¹⁴⁹ jsou látky schopné vyvolat nákazu. Pro účely ADR/RID jsou infekčními látkami ty látky, o kterých je známo nebo lze důvodně předpokládat, že obsahují původce nemoci. Původci nemoci jsou definováni jako mikroorganismy (včetně bakterií, virů, rickettsií, parazitů a plísní) a jiní činitelé, jako jsou priony, které (kteří) mohou způsobit onemocnění u lidí nebo zvířat.

¹⁴² Zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o změně živnostenského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴³ Vyhláška č. 474/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o změně živnostenského zákona, ve znění vyhlášky č. 74/2013 Sb.

¹⁴⁴ Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁵ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁶ Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁷ Zákon č. 19/1997 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní a o změně a doplnění zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁸ Vyhláška č. 459/2020 Sb., o provádění opatření souvisejících se zákazem chemických zbraní.

¹⁴⁹ Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě (ADR). Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných věcí (RID).

- (4) **Ionizující záření** je takové záření, jehož energie je natolik vysoká, že je schopna vyřadit elektrony z atomového obalu, a tím látku ionizovat. Ionizující záření se rozděluje na dvě skupiny - záření přímo ionizující, tvořené elektricky nabitými částicemi (např. α , β^+ , β^- , protonové záření p^+) a záření nepřímo ionizující (rentgenové záření, záření γ , neutronové záření), jehož kvanta nejsou elektricky nabitá a svou kinetickou energii předávají v látce nejprve nabitým částicím (většinou elektronům) a ty teprve přímými účinky na atomy látku ionizují.
- (5) **Nebezpečné látky** jsou nebezpečné látky nebo nebezpečné směsi mající jednu nebo více nebezpečných vlastností ¹³⁵, bojové chemické látky, rizikové a vysoce rizikové biologické agens a toxiny a radioaktivní látky.
- (6) **Nebezpečné věci** jsou látky a předměty, jejichž přeprava je podle dohody ADR/RID vyloučena, nebo přípustněna pouze za podmínek v ní stanovených.
- (7) **Radioaktivní látky** jsou látky, které obsahují atomy podléhající radioaktivní přeměně, při kterých dochází k emisi ionizujícího záření, v koncentraci nebo množství převyšujících hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem. Zvláštním případem radioaktivní látky je jaderný materiál, který obsahuje atomy s větším nebo stejným protonovým číslem než je 92 a podléhající radioaktivní přeměně v koncentraci nebo množství převyšujících hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem ¹²⁹.
- (8) **Vysoce nebezpečné látky, nebezpečné látky a méně nebezpečné látky** patří mezi stanovené látky z hlediska svých toxických vlastností nebo možnosti zneužití k porušení zákazů určených zákonem o zákazu chemických zbraní.
- (9) **Zdroj ionizujícího záření** je přístroj nebo zařízení, které může vysílat ionizující záření nebo uvolňovat radioaktivní látky.

B. DETEKCE

- (1) **Analytické přístroje** jsou přístroje určené pro charakterizaci a identifikaci látek a/nebo pro stanovení množství (obsahu) látek v odebraném vzorku.
- (2) **Detekce** je zjišťování přítomnosti určité látky v kontrolovaném prostoru nebo vzorku; závěrem detekce je zjištění, zda látka ve vzorku je nebo není přítomna minimálně v množství větším, než je mez detekce. Mez detekce je množství (koncentrace) látky, kterou je detekční přístroj nebo prostředek schopen zaznamenat (detekovat), tj. rozlišit od pozadí.
- (3) **Detekční prostředky** jsou prostředky, které jsou určeny k provádění detekce chemických látek, bojových chemických látek, radioaktivních látek, zdrojů ionizujícího záření a přístroje ke zjišťování přítomnosti B-agens.
- (4) **Charakterizace látky** je přibližné určení látky a jejich nebezpečných vlastností pro přiřazení do určité skupiny látek, např. látka výbušná, zásaditá, kyselá, oxidující, hořlavá.
- (5) **Identifikace** znamená přesné určení látky nebo jejího chemického vzorce.
- (6) **Odběr vzorku** je postup, jehož cílem je získat reprezentativní vzorek v pevném, kapalném nebo plynném skupenství pro analýzu ve stacionární nebo mobilní laboratoři.
- (7) **Stanovení látky** představuje určení obsahu látky v daném vzorku vyjádřené číslem a jednotkou (většinou koncentrací).
- (8) **Měřidlo** je prostředek, který slouží ke stanovení hodnoty měřené fyzikální nebo technické veličiny, a to samostatně nebo s přidavným zařízením. Měřidla se dělí na etalony, pracovní měřidla stanovená, pracovní měřidla nestanovená, certifikované referenční materiály

a ostatní referenční materiály. Rozdělení měřidel provádí HZS ČR svým vnitřním předpisem podle účelu použití měřidel.

- (9) **Pracovní měřidlo nestanovené**⁸⁹ je měřidlo, které není etalonem ani pracovním měřidlem stanoveným,
- (10) **Pracovní měřidlo stanovené**⁹⁵ je měřidlo schváleného typu stanovené zvláštními předpisy k povinnému ověřování s ohledem na jejich význam pro ochranu zdraví, životního prostředí a bezpečnost při práci.

C. DEKONTAMINACE

- (1) **Dekontaminace**¹¹² je soubor metod, postupů, organizačního zabezpečení a prostředků k účinnému odstranění nebezpečné látky (kontaminantu). Vzhledem k tomu, že absolutní odstranění kontaminantu není možné (zůstává tzv. zbytková dekontaminace), rozumí se dekontaminací snížení škodlivého účinku kontaminantu na takovou bezpečnou úroveň, která neohrožuje zdraví a život osob a zvířat, a jeho likvidace.
- (2) **Odpadní voda po dekontaminaci** je směs odpadních látek, která vznikla během dekontaminace. Obsahuje použité dekontaminační činidlo, vodu a nečistoty smyté z kontaminovaných objektů. V případě kontaminace chemickými látkami obsahuje dále zředěnou nebo chemicky odbouranou/neodbouranou látku. Jde-li o kontaminaci B-agens, obsahuje dále usmrcený/neusmrcený mikroorganismus. V případě kontaminace radioaktivní látkou obsahuje její zředěnou formu, a proto je nutné s odpadní vodou nakládat jako s potencionálním radioaktivním odpadem.
- (3) **Stanoviště dekontaminace zasahujících** je mobilním technologickým celkem, které je určeno pro dekontaminaci hasičů v protichemických ochranných oděvech po návratu z nebezpečné zóny (bezpečnostní zóny).
- (4) **Stanoviště dekontaminace osob (SDO)** je mobilním technologickým celkem, které je určeno pro dekontaminaci obyvatelstva.
- (5) **Stanoviště dekontaminace techniky (SDT)** je mobilním technologickým celkem, které je určeno pro dekontaminaci techniky.
- (6) **Zavlečená (sekundární) kontaminace** je kontaminace, která není způsobená původním zdrojem nebezpečné látky, ale vlivem kontaktu s kontaminovanou technikou, věcnými prostředky, únikem osob mimo stanoviště dekontaminace nebo činností zasahující jednotky PO mimo nebezpečnou zónu, která vede ke kontaminaci.

D. VĚCNÉ PROSTŘEDKY

- (1) **Autonomní dýchací přístroj na stlačený vzduch s otevřeným okruhem (autonomní dýchací přístroj vzduchový s otevřeným okruhem, izolační dýchací přístroj vzduchový)**¹⁵⁰ je dýchací přístroj, který má přenosný zásobník tlakového vzduchu a je nezávislý na okolním ovzduší. Vydechovaný vzduch odchází bez recirkulace do okolního ovzduší. Tyto přístroje mohou být konstruovány jako přetlakové nebo rovnotlaké.
- (2) **Autonomní dýchací kyslíkový přístroj s uzavřeným okruhem (izolační dýchací přístroj kyslíkový)**¹⁵⁰ je dýchací přístroj, který zachycuje oxid uhličitý z vydechovaného vzduchu a dodává kyslík nebo směs kyslík/dusík do vzduchu vdechovaného uživatelem; je

¹⁵⁰ ČSN EN 132 Ochranné prostředky dýchacích orgánů. Definice.

nezávislý na okolním ovzduší. Kyslík je buď dodáván z tlakové láhve, nebo chemicky vyvíjen.

- (3) **Dozimetr** je ochranný prostředek pro sledování obdržené dávky zasahujících osob (osobní dozimetr) nebo hasičů jednotky při zásahu (skupinové dozimetr) a signalizaci překročení předem nastavených alarmových úrovní ozáření.
- (4) **Dynamická sorpční kapacita filtru** je množství látky, které se na náplni filtru za přesně definovaných podmínek zachytí.
- (5) **Filtrační dýchací prostředky** se dělí na filtrační dýchací přístroje, respirátory a ochranné roušky.
- (6) **Filtrační dýchací přístroj** je zařízení, které filtruje vdechovaný vzduch. Zařízení je buď s nuceným, nebo bez nuceného přívodu vzduchu. Filtrační prostředek s pomocnou ventilací je filtrační zařízení, které dodává vzduch do dýchacích cest pomocí ventilátoru, většinou neseného uživatelem.
- (7) **Izolační dýchací přístroj** ¹⁵⁰ je přístroj umožňující jeho uživateli dýchat nezávisle na koncentraci kyslíku v okolním ovzduší. Dělí se na autonomní a neautonomní.
- (8) **Minimální rezistenční doba filtru** je minimální doba použití filtru, která byla pro určené látky za přesně určených technických podmínek výrobcem laboratorně stanovena. Doby jsou uvedeny na těle ochranného filtru.
- (9) **Protichemický ochranný oděv** je kombinace sestavených součástí oděvu, oblékaná pro získání ochrany proti působení nebo kontaktu s chemikáliemi. Umožňuje použití přilby, dýchacího přístroje a komunikačního zařízení. Protichemický ochranný oděv se dělí dle ochranné funkce na typy:
 1. **typ 1 - plynotěsný protichemický ochranný oděv** ¹⁵¹ se dělí na tři podskupiny
 - typ 1a - „plynotěsný“ protichemický ochranný oděv s přívodem dýchatelného vzduchu nezávislým na okolním ovzduší, např. autonomní dýchací přístroj s tlakovým vzduchem s otevřeným okruhem, nošený uvnitř protichemického ochranného oděvu,
 - typ 1b - „plynotěsný“ protichemický ochranný oděv s přívodem dýchatelného vzduchu, např. autonomní dýchací přístroj s tlakovým vzduchem s otevřeným okruhem (popř. autonomní dýchací kyslíkový přístroj s uzavřeným okruhem), nošený na vnější straně protichemického ochranného oděvu,
 - typ 1c - „plynotěsný“ protichemický ochranný oděv s dýchatelným vzduchem vytvářejícím přetlak, např. přívodem vzduchu potrubím nebo hadicí;
 2. **typ 2 - neplynotěsný protichemický ochranný oděv** s dýchatelným vzduchem vytvářejícím přetlak uvnitř oděvu;

¹⁵¹ ČSN EN 943-1 Ochranné oděvy proti nebezpečným pevným, kapalným a plynným chemikáliím, včetně kapalných a pevných aerosolů - Část 1: Požadavky na účinnost protichemických ochranných oděvů pro typ 1 (plynotěsných).

ČSN EN 943-2 Ochranné oděvy proti kapalným a plynným chemikáliím, včetně kapalných aerosolů a pevných částic – Část 2: Požadavky na účinnost „plynotěsných“ (typ 1) protichemických ochranných oděvů pro záchranná družstva (ET).

3. **typ 3 - kapalinotěsný oděv** ¹⁵². Ochranný oděv pro ochranu celého těla se spojením nepropustným proti postřiku mezi různými částmi – oděv nepropustný proti kapalinám;
4. **typ 4 - oděv těsný proti postřiku** ¹⁵². Ochranný oděv pro ochranu celého těla se spojením nepropustným proti postřiku ve formě spreje mezi různými částmi oděvu – oděv nepropustný proti postřiku ve formě spreje;
5. **typ 5 - prachotěsný oděv** ¹⁵³. Ochranný oděv pro ochranu proti aerosolům suchých jemných prachů;
6. **typ 6 - oděv omezeně těsný proti postřiku** ¹⁵⁴. Ochranný oděv proti chemikáliím pro omezené použití a omezené opakované použití - lehký postřík, kapalně aerosoly, nízký tlak.

(10) **Reflexní oděv pro speciální hašení** je ochranný oděv, jehož vnější materiál má schopnost odrážet sálavé teplo, který poskytuje ochranu proti plameni a intenzivnímu sálavému teplu a je určen pouze pro krátkodobé nošení, aby umožnil hasiči podstoupit specifické vysoce rizikové hašení požáru a vyprošťování z plamenů, které vyžadují rovněž použití dýchacího přístroje.

(11) **Zásahový dozimetr** je základní přístroj jednotky pro indikaci přítomnosti ionizujícího záření gama, monitorování radiační situace v místě zásahu, k vytýčení ochranných zón, stanovení doby pobytu a odhadu obdržených dávek zasahujících osob.

(12) **Zásahový radiometr** je přístroj provádějící stejné funkce jako zásahový dozimetr; navíc je schopen vytýčit ochranné zóny pro kontaminaci radioaktivními látkami a provádět kontrolu kontaminace osob, techniky případně terénu. Oproti zásahovým dozimetřům má mnohonásobně rychlejší odezvu.

E. PROSTŘEDKY PRO PRÁCI POD VODNÍ HLADINOU

- (1) **Ploutve** – umožňují plavání na hladině i pod vodou bez pomoci rukou. Základem ploutve je list s výstužnými žebry a upínacím páskem.
- (2) **Maska** – je vodotěsná, umožňuje ostré a nezkreslené vidění pod vodou, kryje oči i nos, má malý vnitřní prostor a velký zorný úhel.
- (3) **Dýchací trubice** – umožňuje dýchání atmosférického vzduchu při plavání na hladině.
- (4) **Redukční ventil (I. stupeň)** – redukuje vysoký tlak z tlakové lahve na tlak zpravidla 0,8 až 1,2 MPa na hladině.
- (5) **Plicní automatika (II. stupeň)** – dávákuje vzduch v množství závislém na vyvolaném podtlaku ústy uživatele.

¹⁵² ČSN EN 14605 Ochranný oděv proti kapalným chemikáliím - Požadavky na provedení pro ochranné oděvy proti chemikáliím se spojí mezi částmi oděvu, které jsou nepropustné proti kapalinám (typ 3) nebo nepropustné proti postřiku ve formě spreje (typ 4) a zahrnují prostředky poskytující ochranu jen částí těla (typy PB [3], typy PB [4]). Příkladem ochranných oděvů typu 3 a 4 jsou nedělené kombinézy nebo dvoudílné oděvy, s kuklou nebo bez ní; s hledím nebo bez něj, s integrovanými vložkami (ve tvaru punčochy) nebo bez nich, s rukavicemi nebo bez nich.

¹⁵³ ČSN EN ISO 13982-1 Ochranný oděv pro použití proti pevným částicím chemikálií - Část 1: Požadavky na provedení pro ochranné oděvy proti chemikáliím poskytující ochranu celého těla proti poletavým pevným částicím (oděv typu 5).

¹⁵⁴ ČSN EN 13034 Ochranný oděv proti kapalným chemikáliím. Požadavky na provedení pro ochranné oděvy proti chemikáliím poskytující omezenou ochranu proti kapalným chemikáliím (typ 6 a prostředky typu PB [6]).

- (6) **Tlaková lahev** – je zdrojem dodávky dýchacího média do plicní automatiky, kompenzátoru vztlaku, suchého izolačního oděvu.
- (7) **Kompenzátor vztlaku** – zařízení, které při připouštění nebo odpouštění vzduchu mění svůj objem. To umožňuje potápěči řídit vztlak v každé fázi ponoru.
- (8) **Zátěžní systém (opasek)** – slouží k vyvážení potápěče na neutrální vztlak.
- (9) **Kontrolní tlakoměr** – poskytuje informace o stavu zásoby dýchacího média v tlakové lahvi.
- (10) **Hloubkoměr** – zařízení, které potápěči dává informaci o okamžité hloubce pod vodní hladinou.
- (11) **Dekompresní počítač** – měří hloubku a čas pod vodou. Z těchto údajů modeluje sycení tkání dusíkem nebo vysycování podle příslušného matematického modelu.
- (12) **Potápěčský oděv** – chrání před chladem, zvýšeným odvodem tepla, poraněním a škodlivými vlivy znečištěného vodního prostředí. Používají se oděvy mokré, polosuché, suché. Skládá se z kalhot, blůzy a kukly nebo tvoří kompaktní celek s kuklou či bez kukly.
- (13) **Mokrý oděv** – oděvní součást navržená tak, aby dovozovala pronikání a odtékání vody po ponoření.
- (14) **Suchý oděv** – oděvní součást navržená k zamezení pronikání vody po ponoření.